

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Έρευνα Εφαρμογής της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας
Equal.

Καταπολέμηση Ανεργίας, Κοινωνικής Ανισότητας.

Εισηγητής:

ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν.

Σπουδαστές:

ΠΕΤΣΙΝΗ Γ.
ΜΠΟΥΣΔΟΥΚΟΥ Θ.

ΠΑΤΡΑ 2004

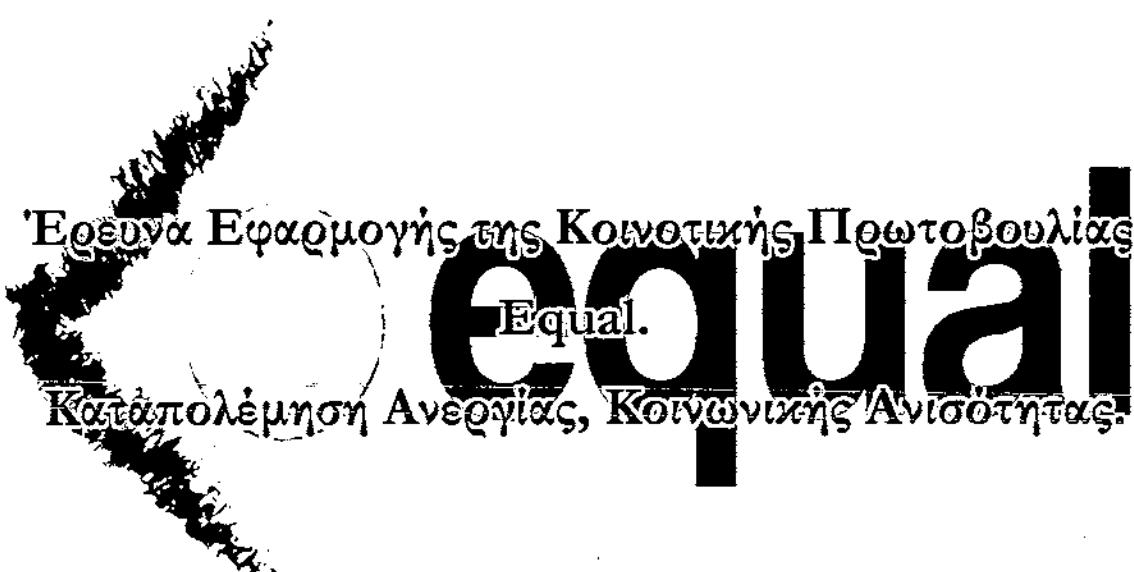

ΔΡΙΣΜΑΤΙΚΗ
ΕΙΔΑΓΩΓΗΣ

6694

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΕΤΣΙΝΗ Γ.
ΜΠΟΥΣΔΟΥΚΟΥ Θ.**

ΠΑΤΡΑ 2004

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή περιέχει μια συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων σημείων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal. Αρχικά γίνεται μια αναφορά της κατάστασης που επικρατεί στην χώρα μας σε σχέση με τις διακρίσεις στην αγορά εργασίας, ποιες είναι οι ομάδες που κυρίως πλήγγονται και βρίσκονται στο περιθώριο του σύγχρονου τρόπου ζωής. Στην συνέχεια αναλύονται οι στόχοι της Κ.Π Equal και οι ενέργειες που μέσα από κάθε μέτρο αναπτύσσει για την επίτευξη των στόχων της. Ακόμα περιγράφονται οι διαδικασίες παρακολούθησης, επιλογής, αξιολόγησης και πληρωμών της Πρωτοβουλίας. Στην εργασία αυτή περιλαμβάνεται και έρευνα για την εφαρμογή της Equal στην Ελλάδα και ειδικότερα στον Ν.Αχαΐας.

Πετοίνη Γεωργία
Μπουσδούκου Θεοδώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Η ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1.1 Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας και το πρόβλημα των ανισοτήτων.....	3
1.2 Δημογραφικές/κοινωνικοοικονομικές ομάδες και ανισότητες στην αγορά εργασίας.....	5
1.3 Βασικά συμπεράσματα από την υλοποίηση των Πρωτοβουλιών Adapt και Απασχόληση στην Ελλάδα.....	12
1.3.1 Συμβολή της Κ.Π Adapt στα θεματικά πεδία.....	13
1.3.2 Συμβολή της Κ.Π Απασχόληση στα θεματικά πεδία.....	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ EQUAL

2.1 Πλαίσιο πολιτικής.....	17
2.2 Γενικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κ.Π EQUAL.....	19
2.3 Βασικές Αρχές Υλοποίησης.....	23
2.4 Αναπτυξιακές Συμπράξεις.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

3.1 Υποπρόγραμμα 1.....	32
3.2 Υποπρόγραμμα 2.....	39
3.3 Υποπρόγραμμα 3.....	44
3.4 Υποπρόγραμμα 4.....	49
3.5 Υποπρόγραμμα 5.....	55
3.6 Υποπρόγραμμα 6.....	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ Κ.Π EQUAL**

4.1 Διαδικασίες παρακολούθησης.....	61
4.2 Διαδικασίες επιλογής.....	68
4.3 Διαδικασίες αξιολόγησης.....	70
4.4 Αρχή πληρωμής του Κ.Π EQUAL.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ EQUAL ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ
ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ**

5.1 Μέτρο 1.1.....	75
5.2 Μέτρο 1.2.....	89
5.3 Μέτρο 2.1.....	89
5.4 Μέτρο 2.2.....	93
5.5 Μέτρο 3.1.....	103
5.6 Μέτρο 3.2.....	108
5.7 Μέτρο 4.1.....	113
5.8 Μέτρο 4.2.....	113
5.9 Μέτρο 5.1.....	120
5.10 Μέτρο 6.1.....	121
5.11 Μέτρο 6.2.....	121
 ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	122
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	139

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ξεκινώντας από το Συμβούλιο για την απασχόληση στο Λουξεμβούργο, προωθεί ένα σύνολο προτεραιοτήτων για την πολιτική απασχόλησης των κρατών-μελών. Η νέα, συντονισμένη στρατηγική για την απασχόληση υιοθετεί κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες λαμβάνονται υπόψη στις Εθνικές πολιτικές για την απασχόληση. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και προώθηση της επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία περιβάλλοντος απασχολησιμότητας, την ενθάρρυνση και προώθηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας. Ένας από τους βασικούς σκοπούς της ευρωπαϊκής στρατηγικής, είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες. Από την άλλη πλευρά, σε κοινοτικό επίπεδο υπάρχει ολοκληρωμένη στρατηγική που υπερβαίνει το στενά οριζόμενο πεδίο της αγοράς εργασίας, για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL προβλέπεται να λειτουργήσει συμπληρωματικά ως προς την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση αφενός και αφετέρου, ως προς τις άλλες πολιτικές καταπολέμησης των κοινωνικών διακρίσεων, εστιάζοντας στην αγορά εργασίας.

Οι ανταγωνιστικές συνθήκες που επικρατούν στις οικονομίες και στις αγόρες εργασίας στη σημερινή εποχή περιορίζουν σημαντικά τις ευκαιρίες απασχόλησης για άτομα που εμφανίζουν κάποια σωματική, ψυχική ή και ‘κοινωνική’ μειονεκτικότητα. Η κατάσταση στην ελληνική αγορά εργασίας που χαρακτηρίζεται από υψηλή ανεργία και αυξανόμενο μακροχρόνιο αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, δημιουργεί πρόσθετες

δυσκολίες ένταξης στην απασχόληση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Επιπλέον, κατά τη τελευταία δεκαετία ο ελληνικός χώρος αντιμετωπίζει μια νέα τάξη πραγμάτων που διαμορφώνεται ως αποτέλεσμα του μεταναστευτικού ρεύματος προς την Ελλάδα. Έτσι αυξάνονται ολοένα και περισσότερο τα προβλήματα κοινωνικό-οικονομικής ενσωμάτωσης και επαγγελματικής ένταξης που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες. Αναμφίβολα, τα τελευταία χρόνια εφαρμόζεται μια σειρά μέτρων/πολιτικών για την άμβλυνση των προβλημάτων των διαφόρων μειονεκτουσών πληθυσμιακών ομάδων που όμως δεν επαρκεί για την κάλυψη των σύνθετων αναγκών των επιμέρους ομάδων. Από την άλλη πλευρά, οι ανάγκες της αγοράς εργασίας μεταβάλλονται με γρήγορους ρυθμούς, καθώς η εισαγωγή νέων τεχνολογιών δημιουργεί νέες προκλήσεις και ίσως νέες διακρίσεις και ανισότητες. Η αποσπασματικότητα, ο κατακερματισμός και η έλλειψη συντονισμού των εφαρμοζόμενων πολιτικών πρέπει να δώσουν θέση σε μια ολοκληρωμένη, συντονισμένη προσέγγιση με σαφή καθορισμό στρατηγικής και συγκεκριμένων προτεραιοτήτων, η οποία να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συνολικής πολιτικής απασχόλησης της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας και ειδικότερα, της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1.1. Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας και το πρόβλημα των ανισοτήτων

Για μια σειρά από λόγους, οι υπάρχουσες κοινωνικές διαιρέσεις, διακρίσεις και γενικά ανισότητες στην αγορά της εργασίας εντάθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων. Ως ο κυριότερος παράγων διόγκωσης των ανισοτήτων θεωρείται η αύξηση του ποσοστού της ανεργίας, το όποιο ακολουθεί μια ελαφρά ανοδική πορεία καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Η συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα, ο μεγάλος αριθμός μεταναστών και η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό είναι μερικοί από τους παράγοντες που συνέβαλαν στην αύξηση της ανεργίας.

Αρχίζοντας από το τελευταίο, η συνεχής άνοδος του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, ασκεί όπως είναι φυσικό, πιέσεις στο ρυθμό δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Ο κύριος όγκος του γυναικείου πληθυσμού, έχει δημιουργήσει σταθερές και μόνιμες σχέσεις πλέον με το εργατικό δυναμικό και τον κόσμο της απασχόλησης, υιοθετώντας εν πολλοίς το 'συμβατικό' ανδρικό πρότυπο συμπεριφοράς στην αγορά της εργασίας. Η βελτίωση των υποστηρικτικών μηχανισμών, ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και τα διαρκώς υψηλότερα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των γυναικών θεωρούνται μερικοί από τους παράγοντες που συνέβαλαν στη διεύρυνση της γυναικείας συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό.

Πιέσεις στην απασχόληση ασκεί και ένας άλλος, περισσότερο αστάθμητος παράγοντας, η μετανάστευση. Οι μετανάστες δραστηριοποιούνται κυρίως στους τομείς των οικοδομών, της γεωργίας

και των προσωπικών υπηρεσιών. Στους τομείς αυτούς ενδέχεται να υπάρχει υποκατάσταση γηγενούς εργατικού δυναμικού, λόγω της διαφοράς στην αμοιβή της εργασίας. Ωστόσο, εμπειρικές μελέτες που έχουν γίνει σε διάφορες περιοχές στην Ελλάδα έχουν δείξει ότι η συμμετοχή των μεταναστών επηρέασε μάλλον θετικά τους αναπτυξιακούς ρυθμούς των περιοχών αυτών, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις οι μετανάστες απασχολούνται σε εργασίες που Έλληνες δεν δέχονται να εργασθούν.

Τέλος αναφορικά με τις εξελίξεις στην απασχόληση, το χρονικό διάστημα 1994-99, δημιουργήθηκαν 150.3 χιλ. θέσεις εργασίας, οι οποίες δεν στάθηκαν ικανές να αντισταθμίσουν τη μεταβολή, στο ίδιο χρονικό διάστημα, του εργατικού δυναμικού, με αποτέλεσμα βεβαίως την όξυνση του ποσοστού της ανεργίας.

Σήμερα το ποσοστό ανεργίας στη χώρα μας ανέρχεται γύρω στο 11,7%. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της ανεργίας στη χώρα μας, είναι ότι σχετίζεται περισσότερο με την αδυναμία εξεύρεσης απασχόλησης παρά με την απώλεια της απασχόλησης. Το συμπέρασμα αυτό τεκμηριώνεται από την εξέταση των ροών του εργατικού δυναμικού ανάμεσα στην απασχόληση και την ανεργία.

Το παραπάνω στοιχείο μεταφερόμενο στο πεδίο της πολιτικής για την απασχόληση δηλώνει ότι ο στόχος δημιουργίας απασχόλησης θα πρέπει να έχει προτεραιότητα σε σχέση με τη διατήρηση της απασχόλησης. Κατά συνέπεια το ζητούμενο είναι η δημιουργία απασχόλησης με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην θιγεί η ασφάλεια των ήδη απασχολούμενων.

Οι ομάδες που κυρίως πλήττονται από την αύξηση της ανεργίας είναι οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι μετανάστες, κ.α. Είναι δηλαδή οι ομάδες που δύσκολα απορροφούνται από την αγορά εργασίας.

Στην επόμενη ενότητα γίνεται μια επισκόπηση των δημογραφικών και κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών των ομάδων που κινδυνεύουν περισσότερο από τις διακρίσεις στην αγορά της εργασίας.

1.2. Δημογραφικές / κοινωνικοοικονομικές ομάδες και ανισότητες στην αγορά εργασίας

Οι νέοι

Ανάμεσα στις δημογραφικές ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην αγορά της εργασίας, οι νέοι αναμφίβολα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση, ένα πρόβλημα που δεν αποτελεί βέβαια αποκλειστικά “Ελληνική ιδιομορφία”, καθώς σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες τα ποσοστά ανεργίας που αντιμετωπίζουν οι νέοι κυμαίνονται σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου όρου.

Παρόλα ταύτα ο σχεδόν ακραίος κίνδυνος ανεργίας που αντιμετωπίζουν οι νέοι δεν έχει οδηγήσει ήδη σε κοινωνικές εντάσεις ή και εκρήξεις και αυτό συνδέεται με τη λειτουργία της οικογένειας ως άτυπου δικτύου κοινωνικής προστασίας που στηρίζει οικονομικά τα άνεργα νεαρά μέλη της, έως ότου αυτά βρουν το δρόμο τους στην αγορά της εργασίας.

Ένα άλλο πρόβλημα που αφορά τους νέους και το οποίο συχνά συνδέεται με τις δυσκολίες ένταξης στην απασχόληση, είναι η σχολική διαρροή και αποτυχία. Αν και οι σημερινοί νέοι εμφανίζουν εκπαιδευτικά επιτεύγματα σημαντικά υψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα παλαιοτέρων γενεών, ένα σημαντικό ποσοστό εξακολουθεί να διαρρέει από το εκπαιδευτικό σύστημα και να εισέρχεται στην αγορά εργασίας χωρίς ουσιαστικά προσόντα.

Κατά συνέπεια η κύρια πρόκληση για την πολιτική εμφανίζεται να είναι η λήψη μέτρων διευκόλυνσης της μετάβασης των νέων από το σχολείο στην ενεργό ζωή, προσπάθεια που όμως δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να οδηγήσει σε υποκατάσταση των ήδη απασχολουμένων.

Οι γυναίκες

Μια άλλη ομάδα η οποία αποτελεί συχνά το αντικείμενο διακρίσεων στην αγορά της εργασίας και για την οποία ελλοχεύει διαρκώς ο κίνδυνος της περιθωριοποίησης και του αποκλεισμού είναι οι γυναίκες.

Αρχικά οι γυναίκες εμφανίζονται σε μειονεκτικότερη θέση από τους άνδρες όσον αφορά την εύρεση εργασίας και το μερίδιο που είχαν σ' αυτές. Σιγά-σιγά με τη πάροδο των χρόνων επέρχεται μια διεύρυνση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Ένας παράγοντας που γενικά θεωρείται ότι συμβάλλει στη μακροχρόνια άνοδο του γυναικείου ποσοστού συμμετοχής είναι τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα. Οι νέες γυναίκες ιδιαίτερα, έχουν κάνει σημαντικά βήματα προόδου, υπερκερώντας τους άνδρες. Οι γυναίκες υψηλής μόρφωσης εμφανίζουν ποσοστά συμμετοχής που ελάχιστα υπολείπονται εκείνα των ανδρών και γενικότερα εμφανίζονται να έχουν υιοθετήσει πρότυπα καριέρας παρόμοια με αυτά των ανδρών. Γενικά η πρόοδος που εμφανίζουν να έχουν κάνει οι γυναίκες στην αγορά της εργασίας συνδέεται κυρίως με την αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και την ανάληψη ενός αριθμού καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών από υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου νέες γυναίκες.

Οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση

Διαφορετικά πρόβληματα από τους νέους εμφανίζει το «ώριμο» τμήμα του εργατικού δυναμικού. Εδώ ως κυρίαρχο πρόβλημα εμφανίζεται το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο καθώς και η απουσία τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Πιο συγκεκριμένα έχει παρατηρηθεί ότι η σύνθεση του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού κατά ομάδες ηλικιών μεταβλήθηκε σημαντικά τη τελευταία δεκαετία. Συγκεκριμένα το εργατικό δυναμικό απαρτίζεται από μεγάλα σε ηλικία άτομα λόγω της δημογραφικής γήρανσης, αλλά και λόγω της καθυστέρησης εισόδου των νέων στο εργατικό δυναμικό, η σημασία του «ώριμου» τμήματος του εργατικού δυναμικού αναβαθμίζεται. Η ανανέωση των δεξιοτήτων στους χώρους εργασίας (καθώς και η πρόληψη μελλοντικών κενών σε ειδικότητες) θα πρέπει να προέρχεται ολοένα και περισσότερο από αυτό το τμήμα του εργατικού δυναμικού και τούτο δεν αναμένεται να είναι εύκολο, καθώς τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα έχουν γενικά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο.

Το πρόβλημα της ελλιπούς εκπαίδευσης του «ώριμου» τμήματος του εργατικού δυναμικού συνδέεται, όπως είναι φυσικό άμεσα με προβλήματα όπως η μακροχρόνια ανεργία των ηλικιωμένων ατόμων, η επισφαλής απασχόληση καθώς και η φτώχεια.

Οι αιτούντες άσυλο

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες προκύπτει ότι στην Ελλάδα υποβάλλονται συγκριτικά πολύ λιγότερες αιτήσεις παροχής ασύλου, παρ' όλο που λόγω της γεωγραφικής της θέσης (στα Βαλκάνια και στο ανατολικότερο άκρο της Ε.Ε. και με εκατοντάδες νησιά ελάχιστα μίλια

από τις μικρασιατικές ακτές), αποτελεί το πρώτο καταφύγιο πολλών προσφύγων είτε από την Ασία (Ιράκ, Πακιστάν κλπ.) είτε από το Κοσσυφοπέδιο και την Αφρική. Το γεγονός αυτό δείχνει με μια πρώτη προσέγγιση ότι οι δυσκολίες πρόσβασης και ολοκλήρωσης των διαδικασιών χορήγησης ασύλου που ίσχυαν στην Ελλάδα πριν την νιοθέτηση του Π.Δ. 61/99 απέτρεπαν πολλούς αλλοδαπούς από το να υποβάλλουν αντίστοιχο αίτημα στις Ελληνικές αρχές, προτιμώντας χώρες με ελαστικότερες διαδικασίες.

Άλλωστε και το στοιχείο του χαμηλού ποσοστού (10,6% για το 1998) αιτήσεων παροχής ασύλου που κρίνονται θετικά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (55% στη Δανία, 38% στην Ολλανδία κλπ.) αποτελεί ενδεχομένως σοβαρή αιτία του μειωμένου αριθμού προσφύγων που καταφεύγουν στην Ελλάδα για την παροχή ασύλου. Πάντως προβλέπεται στο μέλλον η Ελληνική νομοθεσία να γίνει πιο ελαστική στην παροχή ασύλου, όπως γίνεται και στα υπόλοιπα Κράτη Μέλη, έτσι ώστε να μην αποτελεί εμπόδιο στην εισροή προσφύγων στη χώρα μας.

Ατόμα με ειδικές ανάγκες

Τα τελευταία 20 χρόνια θεσπίστηκαν σημαντικά μέτρα αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ένταξής τους στην κοινωνική ζωή. Παρόλα αυτά ο επαγγελματικός και ο κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεν έχει αντιμετωπιστεί ακόμα. Η πλειοψηφία των ατόμων με ειδικές ανάγκες παραμένει χωρίς κατάλληλη για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας επαγγελματική κατάρτιση και η δυνατότητα ένταξής τους στην αγορά εργασίας είναι πολύ περιορισμένη, ενώ η ειδική επαγγελματική εκπαίδευση στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα παρουσιάζει υποτυπώδη μορφή.

Επιπλέον, τα προγράμματα που εφαρμόζονται έχουν μικρά ποσοτικά και ποιοτικά απότελέσματα.

Τα δεδομένα αυτά αποδεικνύουν, ότι υπάρχουν έντονες διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας σε βάρος των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τέλος, τα παραγωγικά εργαστήρια και οι συνεταιρισμοί για τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές και διανοητικές ασθένειες εξακολουθούν να λειτουργούν άτυπα, όσον αφορά την νομική τους μορφή και παραμένουν ακόμα στο στάδιο της «προστατευόμενης» απασχόλησης χωρίς να έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες για τη μετεξέλιξή τους σε αυτόνομες παραγωγικές μονάδες.

Μετανάστες, παλιννοστούντες

Τόσο οι Έλληνες μετανάστες όσο και οι αλλοδαποί αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στη χώρα μας επαγγελματικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Η έλλειψη επαγγελματικής εξειδίκευσης και η μη καλή γνώση της γλώσσας είναι βασικοί λόγοι που δυσκολεύουν της ομαλή ενσωμάτωση τους.

Έλληνες μετανάστες

Στα πλαίσια ενίσχυσης των Ελλήνων μεταναστών διάφοροι φορείς εφαρμόζουν προγράμματα επανεκπαίδευσης και εκμάθησης γλώσσας.

Αλλοδαποί μετανάστες

Η εγκατάσταση των αλλοδαπών στην Ελλάδα διακρίνεται σε ανεπίσημη και νόμιμη. Εκτιμάται ότι συνολικά οι αλλοδαποί μετανάστες σήμερα υπερβαίνουν τα 500 χιλιάδες άτομα. Εάν και δεν αποτελούν μια ενιαία ως προς τα εκπαιδευτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά τους

κατηγορία, στην πλειοψηφία τους οι μετανάστες εργάζονται σε προσωρινές και υπόβοηθητικές δουλειές, οι οποίες δεν τους επιτρέπουν να εξειδικευτούν και η αμοιβή τους είναι χαμηλή. Το ζήτημα των αλλοδαπών μεταναστών απαιτεί την πρόβλεψη πολιτικών και μέτρων που θα επιτρέψουν τη συμβίωση διαφοροποιημένων, εθνικά και πολιτισμικά, ομάδων στο πλαίσιο της ελληνικής κοινωνίας, διευκολύνοντας τις εργασιακές συνθήκες και τις συνθήκες διαβίωσής τους.

Φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες

Η αύξηση της εγκληματικότητας εμφανίζεται μεγάλη τα τελευταία χρόνια. Ο ακριβής αριθμός των φυλακισμένων και αποφυλακισμένων μεταβάλλεται συνεχώς. Ο εγκλεισμός έχει σαν συνέπεια την απομάκρυνση των κρατουμένων από την κοινωνία και από την αγορά εργασίας για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα. Η έλλειψη επαγγελματικής εξειδίκευσης, η προχωρημένη (συνήθως) ηλικία, η υπάρχουσα νομοθεσία περί ποινικού μητρώου, καθώς και οι κοινωνικές προκαταλήψεις, η απροθυμία των εργοδοτών να προσλάβουν πρώην κρατούμενους, αλλά και η έλλειψη αυτοπεποίθησης των ίδιων ατόμων είναι από τους κυριότερους παράγοντες που περιορίζουν τις ευκαιρίες κοινωνικής και επαγγελματικής ενσωμάτωσής τους μετά την αποφυλάκιση.

Τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Δικαιοσύνης και ο ΟΑΕΔ σε συνεργασία με άλλους, δημόσιους κυρίως, φορείς οργανώνουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για κρατούμενους φυλακών καθώς και προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφυλακισμένων. Ωστόσο, τα προγράμματα απευθύνονται σε μικρό

αριθμό ατόμων, ενώ σε ότι αφορά ειδικά στις γυναίκες, η υποστήριξη αυτή εμφανίζεται εξαιρετικά περιορισμένη.

Ομάδες με γλωσσικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις: Τσιγγάνοι και Πομάκοι

Ο αριθμός του τσιγγάνικου πληθυσμού δεν έχει προσδιορισθεί με ακρίβεια. Η πλειοψηφία των τσιγγάνων ασχολείται με το γυρολογικό εμπόριο στην ανεπίσημη αγορά εργασίας. Ορισμένοι έχουν εμπορικές επιχειρήσεις, ενώ ολιγαριθμότεροι απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες σε εξαρτημένη εργασία, περιστασιακή ή εποχιακή. Τα επαγγέλματά τους περνούν κρίση και παρακμάζουν υπό τις συνθήκες ανταγωνισμού της μαζικής παραγωγής και του οργανωμένου εμπορίου, καθώς και του ανταγωνισμού των μεταναστών που ασχολούνται με ορισμένες από τις εργασίες αυτές. Η ύπαρξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων στην ευρύτερη κοινωνία εκτιμάται ότι αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες αποκλεισμού των τσιγγάνων από την αγορά εργασίας. Ο αναλφαβητισμός τους υπολογίζεται σε 50%-80%, ενώ η ανεργία αποτελεί ουσιώδες πρόβλημα για την ομάδα αυτή. Επιπλέον, η έλλειψη πληροφόρησης γύρω από τα θέματα σχετικά με τα δικαιώματά τους, στερεί τους τσιγγάνους από την ευκαιρία διεύρυνσης των επιλογών τους. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια σαφής προσπάθεια κατανόησης και αντιμετώπισης του αποκλεισμού τους. Οι δράσεις ορισμένων φορέων, η αξιοποίηση των προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, η χάραξη εθνικής πολιτικής υποστήριξης των τσιγγάνων δείχνουν θετική πορεία. Ωστόσο, η ανάγκη για εφαρμογή μιας συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από την αγορά εργασίας παραμένει επιτακτική.

Ο αριθμός των Πομάκων ανέρχεται σε 18.000 άτομα. Η μη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας εκτιμάται ως ένα βασικό εμπόδιο για την πλήρη και ενεργή ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας.

Απεξαρτημένα άτομα

Ο αριθμός των απεξαρτημένων ατόμων, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, ακολουθεί αυξητική πορεία. Τα απεξαρτημένα άτομα καλούνται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας με δυσμενείς και άνισους όρους. Το μορφωτικό τους επίπεδο είναι κατά κανόνα χαμηλό, δεν έχουν ειδίκευση, εμπειρία και δεξιότητες που να τους βοηθήσουν να ενταχθούν στην αγορά ενώ τέλος, η πλειοψηφία τους δεν έχει 'λευκό' ποινικό μητρώο και απολυτήριο στρατού, άλλα μια βεβαίωση απαλλαγής όπου μάλιστα αναφέρεται και το πρόβλημά τους. Παράλληλα, ο στιγματισμός οδηγεί σε απροθυμία των εργοδοτών να προσλαμβάνουν απεξαρτημένα άτομα. Παρά την εφαρμογή ενεργειών / προγραμμάτων για την απεξάρτηση και υποστήριξη της ομάδας αυτής, η εθνική πολιτική για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξή της είναι ακόμα περιορισμένη.

1.3. Βασικά συμπεράσματα από την υλοποίηση των Πρωτοβουλιών ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ στην Ελλάδα

Την προηγούμενη πενταετία ένας σημαντικός αριθμός προγραμμάτων με καινοτομικά στοιχεία, υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της εφαρμογής των κοινωνικών πρωτοβουλιών ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ. Στην Ελλάδα μέσω της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ χρηματοδοτήθηκαν 280 σχέδια και μέσω της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας ADAPT 224 σχέδια. Από αποψη περιεχομένου τα υλοποιηθέντα σχέδια της πρωτοβουλίας ADAPT επικεντρώθηκαν κυρίως

στην υποστήριξη επιχειρήσεων και εργαζομένων προκειμένου να προσαρμοστούν στις τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ η πρωτοβουλία ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ενθάρρυνε περισσότερο καινοτόμες πρακτικές καταπολέμησης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και βελτίωσης της απασχολησιμότητας συγκεκριμένων ομάδων στόχου.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα κυριότερα σημεία της συμβολής και της σύνδεσης των Ελληνικών σχεδίων ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ με τα θεματικά πεδία της απασχολησιμότητας, επιχειρηματικότητας, προσαρμοστικότητας και ίσων ευκαιριών, καθώς και η λειτουργία τους σε ότι αφορά τις βασικές αρχές των κοινωνικών πρωτοβουλιών, όπως προκύπτουν από τις εκθέσεις των συμβούλων αξιολόγησης και των εθνικών και ευρωπαϊκών δομών στήριξης.

1.3.1. Συμβολή Κ.Π. ADAPT στα θεματικά πεδία

Αρχικά στο θεματικό πεδίο της απασχολησιμοτητάς η υλοποίηση της πρωτοβουλίας ADAPT ανέδειξε τη σημασία των λεγόμενων «βασικών» δεξιοτήτων, τόσο για την περαιτέρω κατάρτιση, όσο και για αυτή καθ' εαυτή την επαγγελματική ενσωμάτωση των ανέργων και παρήγαγε αξιόλογα αποτελέσματα σε σχέση με τη διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών στην αγορά εργασίας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της εξ' αποστάσεως κατάρτισης και της αυτοδιδασκαλίας.

Παράλληλα στη πρωτοβουλία ADAPT το ζήτημα της επιχειρηματικότητας προσεγγίστηκε μέσω των προγραμμάτων που απευθύνονταν κυρίως σε υφιστάμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και παρείχαν συμβουλευτική και τεχνογνωσία σε επιχειρηματίες για την υιοθέτηση νέων αποτελεσματικότερων τεχνικών παραγωγής

ενώ ταυτόχρονα προώθησαν την ανάπτυξη συνεργασιών σε τοπικό και κλαδικό επίπεδο για την παροχή κοινών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις.

Όλα σχεδόν τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ADAPT σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό ασχολήθηκαν με τα ζητήματα προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού τους. Έτσι κατά κύριο λόγο προωθήθηκε η εισαγωγή και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και μεθόδων διοίκησης σε επιχειρήσεις, που στις περισσότερες περιπτώσεις συνδυάστηκε με την αναβάθμιση των προσόντων των εργαζομένων. Επίσης ορισμένα σχέδια πειραματίστηκαν με τις μεθόδους και την αξιολόγηση των συνεπειών υιοθέτησης ευέλικτων τρόπων παραγωγής, ενώ αξιόλογη ήταν η συμβολή αρκετών σχεδίων στην ανάπτυξη κουλτούρας εκπαίδευσης στις επιχειρήσεις και στην σύνδεση των παραγωγικών διαδικασιών και εξελίξεων με τη συνεχή κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Τέλος ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε, σε ορισμένα σχέδια της πρωτοβουλίας ADAPT, η διευκόλυνση της εργασιακής ένταξης των ανέργων γυναικών ή προσαρμογής των ήδη εργαζομένων, μέσω της υιοθέτησης ευέλικτων τρόπων οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της τηλεργασίας, οι οποίες παράλληλα με την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, είχαν θετικές συνέπειες και στη θέση των γυναικών εργαζομένων.

1.3.2. Συμβολή Κ.Π. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ στα θεματικά πεδία

Η έννοια της απασχολησιμότητας υπήρξε προτεραιότητα των περισσότερων σχεδίων, ιδίως στην πρωτοβουλία ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ,

όπου μέσω και των τεσσάρων μέτρων της προωθήθηκαν παρεμβάσεις αποτελεσματικής ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας διαφόρων ομάδων στόχου, οι οποίες είχαν τη μορφή ολοκληρωμένων διαδικασιών υποστήριξης των ανέργων, συμπεριλαμβαναν συμβουλευτική και καθοδήγηση των ανέργων νέων ή των ατόμων από μειονεκτούσες ομάδες.

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ έδωσε την ευκαιρία να αναπτυχθεί μια σειρά από προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά εργαλεία και μεθόδους και να εκπαιδευτεί σημαντικός αριθμός εκπαιδευτών σε ειδικά θέματα κατάρτισης των ομάδων στόχου, με σκοπό η παρεχόμενη σε αυτές επαγγελματική κατάρτιση να είναι προσαρμοσμένη στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και να συνδυάζεται αρμονικά με ολοκληρωμένες υποστηρικτικές παρεμβάσεις.

Στην πρωτοβουλία ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ιδιαίτερο βάρος στο θέμα της επιχειρηματικότητας δόθηκε στα προγράμματα του áxona NOW, όπου δημιουργήθηκαν δομές για την υποβοήθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, ενώ η πλειοψηφία των δράσεων κατάρτισης και στήριξης της απασχόλησης στόχευαν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα και τη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων και συνεταιρισμών από γυναίκες. Επίσης και στον áxona INTEGRA αρκετά προγράμματα προέβαλαν και ενίσχυσαν με αναλόγου περιεχομένου ενέργειες κατάρτισης και καθοδήγησης την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης από παλιννοστούντες. Στο θεματικό πεδίο της προσαρμοστικότητας και ίσων ευκαιριών ανδρών και γυναικών δεν υπήρχε καμία ουσιαστική διαφοροποίηση μεταξύ των κοινωνικών πρωτοβουλιών ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.

Οι πρωτοβουλίες ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ βοήθησαν σημαντικά στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και διακρίσεων στην αγορά εργασίας, δεν ήταν όμως αρκετές ώστε να προσφέρουν ουσιαστική λύση. Οι εμπειρίες που αποκομοίθηκαν από αυτές τις πρωτοβουλίες οδήγησαν στη δημιουργία μιας νέας πιο αποδοτικής και πιο ευέλικτης, το EQUAL. Αυτό που την έκανε πιο ξεχωριστή ήταν ο διακρατικός της χαρακτήρας.

Η διακρατικότητα συνιστά ένα ουσιαστικό στοιχείο της πρωτοβουλίας EQUAL για την προώθηση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και ορθών πρακτικών μεταξύ συμπράξεων και μεταξύ κρατών μελών. Με την ανταλλαγή των αποτελεσμάτων των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται από τις Α.Σ σε εθνικό επίπεδο, η διακρατική συνεργασία θα παρέχει ουσιαστική προστιθέμενη αξία για την ανάπτυξη πολιτικών σε εθνικό και κοινωνικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, η πρωτοβουλία EQUAL διαθέτει την κατάλληλη διάρθρωση, ιδιαίτερα για την υποστήριξη και προώθηση αποτελεσματικής διακρατικής συνεργασίας και συμπράξεων.

Η φιλοσοφία στην οποία βασίζεται η διακρατικότητα

Η οικοδόμηση της Ευρώπης και η ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών λύσεων σε κοινά ευρωπαϊκά προβλήματα συνεπάγεται τη συνεργασία με άτομα, οργανώσεις και φορείς σε άλλα κράτη μέλη, την ανταλλαγή εμπειριών και την από κοινού ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, πρακτικών και συστημάτων. Για αυτό το λόγο, η διακρατικότητα αποτελεί ζωτικό στοιχείο της πρωτοβουλίας EQUAL.

Η επίτευξη μιας πραγματικά αποτελεσματικής και παραγωγικής διακρατικής συνεργασίας είναι κάθε άλλο παρά εύκολη. Απαιτεί κόπο και χρόνο, αφοσίωση, πόρους, εμπιστοσύνη και καλή θέληση, προθυμία

για επικοινωνία και ανταλλαγή εμπειριών, καθώς και μια σαφή εικόνα των επιθυμητών στόχων. Ωστόσο, παρά τα εμπόδια, τις δυσκολίες και τις προκλήσεις, η τελική ανταμοιβή αξίζει τον κόπο. Ο σχεδιασμός της πρωτοβουλίας EQUAL αναγνωρίζει αυτά τα προβλήματα, συγκεκριμένοι μηχανισμοί και εργαλεία έχουν δε ενταχθεί στην πρωτοβουλία EQUAL, για να βοηθήσουν τους φορείς υλοποίησης και τους συμμετέχοντες να τα υπερβούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ EQUAL

2.1. Πλαίσιο πολιτικής

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις ομάδες του εργατικού δυναμικού. Προκειμένου να είναι πλήρως αποτελεσματική, η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση πρέπει να εξειδικευτεί σε δράσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σε αστικές και αγροτικές περιοχές, δηλαδή σε επίπεδο περιοχών που είναι σε θέση να δημιουργήσουν τοπική συμφωνία. Αυτό απαιτεί νέες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό των δράσεων και στους τρόπους διάδοσης των νέων πρακτικών. Επιπλέον, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων αποτελεί στόχο μιας ολόκληρωμένης κοινοτικής στρατηγικής η οποία υπερβαίνει το πεδίο της αγοράς εργασίας. Η Κοινωνική Πρωτοβουλία EQUAL, εστιάζοντας στην αγορά εργασίας, καλείται να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη διασύνδεση των ενεργειών που υποστηρίζονται από την Ε.Ε., των προγραμμάτων που υποστηρίζονται από το EKT και των

πολιτικών στόχων που επιδιώκονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Πρωταρχικός στόχος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL είναι η ανάπτυξη και η προώθηση νέων τρόπων και πρακτικών στον τομέα της απασχόλησης για την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων και ανισοτήτων που βιώνουν όσοι επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βρίσκονται ήδη σε αυτή, αξιοποιώντας τις εμπειρίες των Πρωτοβουλιών ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ και ADAPT. Η Πρωτοβουλία θα υλοποιηθεί μέσω Αναπτυξιακών Συμπράξεων που μπορεί να καθιερωθούν σε τοπικό, περιφερειακό ή και κλαδικό επίπεδο. Τα σχέδια των Αναπτυξιακών Συμπράξεων θα δράσουν σε ορισμένα θεματικά πεδία, τα οποία ορίζονται στα πλαίσια των έξι αξόνων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και θα επιλεγούν από κάθε κράτος μέλος ανάλογα με τις ανάγκες και προτεραιότητες των αγορών εργασίας.

Τα εξής πεδία παρέμβασης:

- Στη βελτίωση της απασχολησιμότητας.
- Στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος.
- Στην ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων.
- Στην ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες.
- Στην υποστήριξη των αιτούντων άσυλο.
- Στην τεχνική βοήθεια.

Ένα από τα κυρίαρχα στοιχεία της Πρωτοβουλίας αποτελεί η χρήση καινοτόμων προσεγγίσεων ως μέσο για την επίτευξη των στόχων των Αναπτυξιακών Συμπράξεων. Επιπλέον, ως κυριότερο στοιχείο κρίνεται η ανάπτυξη επιτυχών καινοτομιών, μέσω διακρατικής συνεργασίας, που να

έχουν δυνατότητα ευρύτερης εφαρμογής και διάδοσής τους, προκειμένου να επιτευχθεί ο μέγιστος αντίκτυπος στην κεντρική πολιτική.

2.2. Γενικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL

Σύμφωνα με την εικόνα που παρουσιάζει η αγορά εργασίας, ένα ευρύ κοινωνικό σύνολο αποτελούμενο από διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες όσον αφορά στα ‘ιδιαίτερα’ κοινωνικά χαρακτηριστικά τους, αντιμετωπίζει μια σειρά δυσκολιών και προκαταλήψεων που εμποδίζουν την κοινωνική και κυρίως την επαγγελματική τους ένταξη / επανένταξη. Η ενσωμάτωση των μειονεκτουσών ομάδων δυσχεραίνεται ακόμα περισσότερο από τα υψηλά επίπεδα ανεργίας στη χώρα μας. Επισημαίνεται ότι οι ενέργειες της πολιτείας ως προς τις μειονεκτούσες αυτές ομάδες δεν αποτελούν απλώς μέσο επαγγελματικής αποκατάστασης, αλλά θα πρέπει να στοχεύουν στην ευρύτερη κοινωνική τους ένταξη και αποδοχή μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεχούς ενθάρρυνσης και στήριξης. Παρά τη δραστηριοποίηση διαφόρων φορέων και την εφαρμογή μιας σειράς πολιτικών και μέτρων επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης, οι διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας σε βάρος των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων δεν έχουν μειωθεί.

Στρατηγικός στόχος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL, είναι να λειτουργήσει ως δοκιμαστικό έδαφος για την ανάπτυξη και τη διάδοση νέων τρόπων για την εφαρμογή πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης, προκειμένου να αντιμετωπισθεί κάθε μορφή διακρίσεων και ανισοτήτων που βιώνουν όσοι επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή βρίσκονται ήδη σε αυτή.

Η στρατηγική επίτευξης του πρωταρχικού στόχου αναπτύσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα βάσει θεματικών πεδίων προτεραιότητας, στην επιλογή των θεματικών πεδίων προτεραιότητας που ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, στα πλαίσια της ελληνικής προσέγγισης λαμβάνονται υπόψη η κατάσταση, οι εξελίξεις και οι ιδιαιτερότητες της αγοράς εργασίας στη χώρα. Στα πλαίσια των θεματικών πεδίων προβλέπεται να αναπτυχθούν καινοτόμες προσεγγίσεις και δράσεις που αλληλοσυνδέονται μεταξύ τους και συνάδουν με τους γενικούς στόχους της πρωτοβουλίας. Ειδικότερα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στοχεύει:

- στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας των ατόμων που έχουν δυσκολίες ένταξης / επανένταξης στην απασχόληση και στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην αγορά εργασίας,
- στη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης, μέσω της παροχής των αναγκαίων υποστηρικτικών μέσων, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας με επίκεντρο τη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας και την ενεργό συμμετοχή ατόμων που έχουν δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας,
- στην προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και την παραμονή αυτών που πλήγησαν από διακρίσεις και ανισότητα στην αγορά εργασίας,
- στην υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών,

- στην ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού, καθώς και στο συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στην υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των αιτούντων άσυλο,
- στην αποτελεσματική εφαρμογή, διαχείριση και διάδοση της πρωτοβουλίας.

Τα κύρια στοιχεία προτεραιότητας για την επιτυχή υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι:

- Η αξιοποίηση των υποδομών, εμπειριών και τεχνογνωσίας που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή προηγούμενων σχεδίων.
- Η επιδίωξη συντονισμού και συμπληρωματικότητας των πολιτικών και εμπλεκόμενων φορέων για την επίτευξη πολυδιάστατης και πολυεπίπεδης παρέμβασης με συγκεκριμένο και κοινό στόχο.
- Η εξασφάλιση, σε επίπεδο σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιοποίησης, αλληλοσυμπληρούμενων πολιτικών και δράσεων με σαφή καθορισμό στρατηγικής και συγκεκριμένων προτεραιοτήτων.
- Η εξασφάλιση μιας οριζόντιας προσέγγισης στην ανάπτυξη των δράσεων, δηλαδή πλήρους πρόσβασης σε κάθε θεματικό πεδίο όλων των ομάδων που πλήττονται από διάφορες μορφές διακρίσεων. Σε αυτή την οριζόντια προσέγγιση δίδεται έμφαση στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών που θα διαπερνά και τους τέσσερις άξονες της στρατηγικής για την απασχόληση, ενώ παράλληλα θα ενισχύεται μέσα από ειδικές ενέργειες στον τέταρτο άξονα.
- Η προώθηση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας σε όλες τις περιφέρειες της χώρας και η αντίστοιχη ενθάρρυνση των Αναπτυξιακών Συμπράξεων να επικεντρώσουν τα σχέδια τους στις

περιοχές στις οποίες εμφανίζονται εντονότερα φαινόμενα αποκλεισμού και διακρίσεων σε βάρος συγκεκριμένων μειονεκτουσών ομάδων.

- Η εισαγωγή μηχανισμών αξιοποίησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων υποστηρικτικών δομών και συστημάτων μέσω συντονισμού και δικτύωσης και μετεξέλιξή τους σε βιώσιμες δομές που να απευθύνονται σε πολλαπλές κατηγορίες μειονεκτουσών και αποκλεισμένων ομάδων.
- Η αναζήτηση καινοτόμων πρακτικών για την αντιμετώπιση κάθε μορφής διακρίσεων και η βελτίωση / ανάπτυξη μηχανισμών και μεθόδων ευρύτερης διάδοσής τους. Επιδίωξη της ενσωμάτωσης των καινοτόμων προσεγγίσεων στον κεντρικό κορμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση.
- Η προώθηση ποιοτικών θέσεων εργασίας με μελλοντικές προοπτικές.
- Οι παραπάνω παράμετροι των στόχων της πρωτοβουλίας κυριαρχούν σε όλους τους άξονες, καθώς και στα θεματικά πεδία προτεραιότητας.

2.3. Βασικές Αρχές Υλοποίησης

Ενδυνάμωση – Ενεργός συμμετοχή

Η αρχή της ενδυνάμωσης είναι σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασικό κριτήριο επιλογής για όλα τα σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της EQUAL. Για τις επωφελούμενες ομάδες η διαδικασία της ενδυνάμωσης ισοδυναμεί με την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των ατόμων αυτών,

ώστε να έχουν αυξημένα κίνητρα και ευκαιρίες για ολοκληρωμένη κοινωνική ένταξη, πέρα από την επαγγελματική αποκατάσταση.

Σε επίπεδο σχεδιασμού η ενδυνάμωση μεταφράζεται ως συμμετοχή των ομάδων στόχου στην επιλογή και υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων, γεγονός που δημιουργεί διπλό όφελος για τα προγράμματα και τους συμμετέχοντες. Η προηγούμενη εμπειρία έχει αποδείξει ότι οι στόχοι των σχεδίων και άρα και οι λύσεις που προτείνουν είναι ικανοποιητικότερα προσανατολισμένες στις πραγματικές ανάγκες των ομάδων στόχου και των επιχειρήσεων που επωφελούνται από τα σχέδια, όταν λαμβάνονται εξ αρχής και συνεχώς υπόψη οι επισημάνσεις και οι απόψεις τους για τα προβλήματα και όταν τους ανατίθεται και η ευθύνη των σχετικών αποφάσεων. Από την άλλη πλευρά οι επωφελούμενοι έρχονται σε αμεσότερη επαφή με τις διαδικασίες υλοποίησης και τις θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις των συναφών θεμάτων και με αυτόν τον τρόπο αποκτούν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το πρόγραμμα και βελτιώνουν και τις δεξιότητες τους, που συνδέονται με την επικοινωνία και τη συνεργασία.

Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ, ότι μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής για την Κοινωνική Πρωτοβουλία EQUAL και στα πλαίσια της προετοιμασίας του σχετικού Επιχειρησιακού Προγράμματος, το Υπουργείο Εργασίας προγραμμάτισε και πραγματοποίησε κύκλους ενημερωτικών συναντήσεων (έναν για κάθε άξονα και έναν ειδικά με μη κυβερνητικές οργανώσεις) με ευρύ φάσμα φορέων. Στις συναντήσεις αυτές υπήρξε προβληματισμός και ανταλλαγή απόψεων, ενώ οι περισσότεροι από τους φορείς που συμμετείχαν κατέθεσαν και γραπτά τις απόψεις τους για τις πολιτικές που θα εφαρμοσθούν.

Τέλος σε επίπεδο περιεχομένου των σχεδίων της EQUAL, η αρχή της ενδυνάμωσης θα εκφραστεί με την έμφαση στην ανάπτυξη, παράλληλα

με τις εργασιακές δεξιότητες και των κοινωνικών δεξιοτήτων των ομάδων στόχου, την προώθηση πρακτικών διαμεσολάβησης και διαμεσολαβητών, οι οποίοι θα μπορούν να προέρχονται και από τους ίδιους τους επωφελούμενους και την γενικότερη ψυχολογική υποστήριξη των ατόμων που υφίστανται τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Διακρατικότητα

Η σύναψη διακρατικών συνεργασιών, ως βασική αρχή και κριτήριο επιλογής της πρωτοβουλίας EQUAL, είναι το σημείο που τη διακρίνει από τις λοιπές παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Η εφαρμογή της αρχής της διακρατικότητας στην πρωτοβουλία, πρακτικά σημαίνει ότι κάθε σχέδιο θα πρέπει να υλοποιείται με τη συνεργασία αναπτυξιακών συμπράξεων από δύο τουλάχιστον κράτη μέλη, ενώ για πρώτη φορά δίνεται και η δυνατότητα συμπληρωματικής συνεργασίας και με σχέδια που υλοποιούνται από εταίρους που βρίσκονται σε χώρες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Η διακρατική συνεργασία, μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας για τα θεματικά αντικείμενα της EQUAL, αποτελεί ένα ιδανικό εργαλείο για την επίτευξη καινοτομίας από τα σχέδια, καθώς ενθαρρύνει τη σύμπραξη δυνάμεων από διαφορετικές χώρες για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων, ή τη μεταφορά καινοτόμων προσεγγίσεων που έχουν δοκιμαστεί με επιτυχία. Με δεδομένη την ιδιαίτερη θετική εμπειρία των ελληνικών φορέων υλοποίησης και των εθνικών αρχών από τις διακρατικές συνεργασίες των προηγούμενων κοινωνικών πρωτοβουλιών, στην EQUAL θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη και υποστήριξη διακρατικών σχέσεων, οι οποίες θα καλύπτουν πλήρως τις ποιοτικές παραμέτρους της και θα προωθούν τους στόχους της.

Σε αυτό το πλαίσιο και με βάση τα συμπεράσματα από τη μέχρι σήμερα λειτουργία της διακρατικότητας, θα επιδιωχθεί τα σχέδια που θα υλοποιηθούν να ενσωματώνουν ουσιαστικές συνεργασίες με ενεργητικό περιεχόμενο και όχι συνεργασίες που απλώς τυπικά και συμβατικά θα καλύπτουν την απαίτηση της διακρατικότητας. Σύμφωνα με τα πορίσματα των αξιολογικών μελετών για τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες ADAPT και ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, αλλά και το πρότυπο μοντέλο διακρατικής συνεργασίας που μεγιστοποιεί τα αποτελέσματα της, μέσω της EQUAL θα ενθαρρυνθούν συνεργασίες, οι οποίες θα κατοχυρώνουν το μέγιστο βαθμό εμπλοκής των διακρατικών εταίρων στην υλοποίηση των σχεδίων. Έτσι εκτός από το ευρύ μέγεθος της διακρατικής συνεργασίας θα επιδιωχθεί επίσης η ουσιαστική σύνδεση των επιμέρους εθνικών σχεδίων, μέσω δράσεων που θα αφορούν την από κοινού παραγωγή προϊόντων και υλοποίηση ενεργειών, τις ανταλλαγές στελεχών και επωφελούμενων, τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τον εξ αρχής κοινό σχεδιασμό των παρεμβάσεων. Με τον τρόπο αυτό η αμοιβαία ανταλλαγή πληροφόρησης που στο παρελθόν αποτελούσε για αρκετά σχέδια την αποκλειστική διακρατική τους διάσταση, θα αντιμετωπίζεται στην EQUAL, ως σημείο αφετηρίας και τρόπος διαχείρισης της διακρατικότητας και όχι ως αποκλειστική έκφραση της.

Mainstreaming και ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες

Η εισαγωγή της πολιτικής ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες σε όλα τα προγράμματα και δράσεις που υποστηρίζονται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας, δεν αποτελεί απλώς μια επιλογή, αλλά μία υποχρέωση. Επιπλέον, η αναγκαιότητά της δεν υπαγορεύεται απλώς για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης ή δημοκρατίας, αλλά συνδέεται στενά με την επίτευξη των στόχων των διαρθρωτικών ταμείων.

Οι στόχοι αυτοί, -η ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση-εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πληρέστερη συμμετοχή όλου του ενεργού πληθυσμού στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Αδυναμία άρσης των παραγόντων που εμποδίζουν την πλήρη συμμετοχή ανδρών και γυναικών, συνεπάγεται μειωμένη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Η νέα προσέγγιση στις ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες το mainstreaming, ορίζει ότι η προώθηση του στόχου της ισότητας δεν θα πρέπει να εξαντλείται στην εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων, αλλά ότι αντίθετα όλες οι πολιτικές και μέτρα πρέπει να κινητοποιούνται προκειμένου να επιτευχθεί η ισότητα. Αυτό σημαίνει ότι τα θέματα ισότητας πρέπει να αποτελούν ενδογενή συστατικά στοιχεία του προγραμματισμού, από την αρχική ανάλυση και τη διαμόρφωση στρατηγικής έως την τελική αξιολόγηση, καθώς και ότι πρέπει να ενσωματωθούν στον σχεδιασμό και εφαρμογή όλων των μέτρων και προτεραιοτήτων κάθε παρέμβασης.

Η εφαρμογή του mainstreaming για τις ίσες ευκαιρίες στην Πρωτοβουλία EQUAL θα αφορά όλα τα στάδια της εφαρμογής του Προγράμματος, από τη διατύπωση προτεραιοτήτων και την έναρξη υλοποίησης, έως την καταγραφή και την τελική αξιολόγηση. Πριν από την επιλογή, τα σχέδια θα εξετασθούν συστηματικά, προκειμένου να διαπιστωθεί η δυνητική επίπτωσή τους σε θέματα ισότητας.

Τα σχέδια που θα επιλεγούν θα πρέπει αποδειγμένα να οδηγούν σε μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες αναφορικά με την απασχόληση, την εκπαίδευση και κατάρτιση, τη δημιουργία επιχείρησης καθώς και τη συμφιλίωση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή. Επίσης, οι φορείς (δημόσιοι και μη) που ασχολούνται με τις ίσες ευκαιρίες θα συμμετέχουν ενεργά στα όργανα διοίκησης του

Προγράμματος (Επιτροπή Παρακολούθησης και Αναπτυξιακές Συμπράξεις), ενώ θα ενθαρρυνθεί η ισόρροπη παρουσία ανδρών και γυναικών στα σχέδια. Τέλος, αντικείμενο προσοχής θα αποτελέσει και η διάσταση της αξιολόγησης των ίσων ευκαιριών ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες στα πλαίσια των αξιολογήσεων του Προγράμματος (αρχική, mid-term, τελική), ενώ όλοι οι δείκτες παρακολούθησης καθώς και το υπόλοιπο πληροφοριακό υλικό που θα συλλεχθεί, θα αναλύεται κατά φύλο, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτίμηση της επίπτωσης του Προγράμματος στις ίσες ευκαιρίες.

Ευρύτερη Εφαρμογή

Τελικός στόχος της EQUAL είναι οι καινοτόμες προσεγγίσεις που θα αναπτυχθούν από τα χρηματοδοτούμενα σχέδια να επηρεάσουν και να αποτελέσουν αντικείμενο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιδιώκεται επίσης οι καλές πρακτικές που θα προκύψουν, ακόμη και εάν δεν μετουσιωθούν σε πολιτικές ευρύτερης εφαρμογής, να υιοθετηθούν από ένα μεγαλύτερο κύκλο φορέων (επιχειρήσεων, κοινωνικών εταίρων, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κλπ.), οι οποίοι, παρόλο που δεν θα έχουν συμμετάσχει στην EQUAL, θα μπορούν να επωφεληθούν από τα αξιόλογα αποτελέσματα της.

Με αυτό το πρίσμα η συνολική επιτυχία της πρωτοβουλίας θα κριθεί από τη δυνατότητα των αναπτυξιακών συμπράξεων και των εθνικών αρχών να προωθήσουν τα συμπεράσματα και τα προϊόντα των σχεδίων σε μεγαλύτερη κλίμακα και μέσω αυτών να επιφέρουν αλλαγές στις ακολουθούμενες πολιτικές και πρακτικές, βελτιώνοντας τις συνθήκες ένταξης και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Από τη μια, τα σχέδια τα

οποία θα επιλεγούν, θα πρέπει να εξασφαλίζουν ως προς το περιεχόμενο, τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και τις διαδικασίες διάδοσης, όρους για την ευρύτερη υιοθέτηση των καινοτομιών που προβάλλουν και από την άλλη, οι εθνικές αρχές θα μεριμνήσουν ώστε να υπάρξει συγκροτημένη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων και ουσιαστική ενημέρωση και κινητοποίηση για αυτά, όλων των υπευθύνων για τη χάραξη και εφαρμογή των συναφών πολιτικών στην Ελλάδα και στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, θα επιδιωχθεί να υπάρξει άμεση συνεργασία και ροή πληροφόρησης όσον αφορά στις προσεγγίσεις που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο των επιλεγέντων θεματικών πεδίων με τους κοινωνικούς εταίρους, τους αντιπροσωπευτικούς φορείς των ομάδων στόχου, καθώς και σύνδεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση.

2.4. Αναπτυξιακές Συμπράξεις

Ως συνέχεια των εταιρικών σχέσεων που οργανώθηκαν με λιγότερο τυποποιημένο τρόπο σε παλαιότερες κοινωνικές πρωτοβουλίες, οι αναπτυξιακές συμπράξεις στην EQUAL, θα είναι το κύριο εργαλείο για την προώθηση συνθετικών και όσο το δυνατόν περισσότερο αντιπροσωπευτικών και ολοκληρωμένων προσεγγίσεων στα ζητήματα που τίθενται από τα επιμέρους θεματικά πεδία. Ενθαρρύνεται η συγκρότηση συμπράξεων που ανάλογα και με το θεματικό πεδίο του σχεδίου θα περιλαμβάνουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα φορέων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Οι αναπτυξιακές συμπράξεις ως ενώσεις φορέων θα αποτελούν τους μοναδικούς δικαιούχους χρηματοδότησης από την EQUAL και σε αυτές θα μπορούν να συμμετέχουν δημόσιοι φορείς, οργανισμοί της τοπικής

αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεις με ιδιαίτερη προτίμηση στις μικρομεσαίες, επαγγελματικές ενώσεις, κοινωνικοί εταίροι και μη κυβερνητικοί οργανισμοί. Η σύνθεση των συμπράξεων θα πρέπει να εξασφαλίζει εκτός από την ανάπτυξη καινοτόμων και αποτελεσματικών προσεγγίσεων στα προβλήματα που αναφέρονται σε κάθε θεματικό πεδίο και τη δυνατότητα ευρύτερης υιοθέτησης και ενσωμάτωσης των προτεινομένων λύσεων σε πολιτικές που θα εφαρμοστούν σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Η εκπροσώπηση των φορέων στις αναπτυξιακές συμπράξεις και οι μηχανισμοί υλοποίησης των ενεργειών θα διασφαλίζουν την ενσωμάτωση των συνολικών στόχων του Σχεδίου καθώς και των επί μέρους στόχων των ενεργειών στη συνολική δραστηριότητα και τον προγραμματισμό του φορέα, κατά τη διάρκεια εξέλιξης του Σχεδίου. Και τούτο διότι, η δυναμική της αναπτυξιακής σύμπραξης αναπτύσσεται μόνον όταν, η επίδραση των στόχων στη συνολική πολιτική των φορέων που συμπράττουν, ξεκινάει από τη στιγμή του σχεδιασμού και όχι με την εκ των υστέρων «βίαιη» ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων. Επίσης, και η καινοτομία ελέγχεται και αξιολογείται πιο αποτελεσματικά, όταν εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις ένταξής της στο θεσμικό, διοικητικό και διαχειριστικό πλαίσιο των φορέων εφαρμογής. Τελικά, το Σχέδιο στο σύνολό του, ως μία εκ των προτέρων συμφωνημένη διαδικασία βελτίωσης ή προώθησης νέων συστημάτων, θα είναι οργανικά ενταγμένο στον αντίστοιχο τομέα δραστηριότητας των φορέων που απαρτίζουν την αναπτυξιακή σύμπραξη.

Η εμπειρία και τα παραδείγματα από τη λειτουργία των εταιρικών σχέσεων στις προηγούμενες πρωτοβουλίες θα αξιοποιηθεί, ώστε όλες οι αναπτυξιακές συμπράξεις, που θα επιλεγούν για την εφαρμογή σχεδίων, να είναι βασισμένες σε ένα σαφές πρόγραμμα εργασίας και να επιλύουν με αποτελεσματικό τρόπο όλες τις διαχειριστικές / χρηματοοικονομικές

απαιτήσεις υλοποίησης, οι οποίες αρκετές φορές, λόγω των δυσκολιών που παρουσίασαν, απετέλεσαν σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα για την ομαλή εξέλιξη των σχεδίων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συγκρότηση αξιόπιστων και αντιπροσωπευτικών συμπράξεων, θα προηγηθεί της οριστικοποίησης του προγράμματος δράσης και του ειδικότερου περιεχόμενου του προτεινόμενου σχεδίου, η διαδικασία της σύστασης και επιλογής των αναπτυξιακών συμπράξεων που θα προχωρήσουν στη συνέχεια στο σχεδιασμό και εφαρμογή των παρεμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1

Βελτίωση της απασχολησιμότητας που περιλαμβάνει:

ΜΕΤΡΟ 1.1 Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας.

ΜΕΤΡΟ 1.2 Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2

Ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος που περιλαμβάνει:

ΜΕΤΡΟ 2.1 Πρόσβαση για όλους στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης.

ΜΕΤΡΟ 2.2 Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων που περιλαμβάνει:

METRO 3.1 Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και τη διατήρηση αυτών που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητα στην αγορά εργασίας.

METRO 3.2 Στήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων στις οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4

Ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες που περιλαμβάνει:

METRO 4.1 Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

METRO 4.2 Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5

Αιτούντες άσυλο.

METRO 5.1 Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

Τεχνική βοήθεια.

METRO 6.1 Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. Equal.

METRO 6.2 Τεχνική βοήθεια για τη διοικητική και χρηματοδοτική

υποστήριξη της Πρωτοβουλίας.

Το περιεχόμενο και οι στόχοι του μέτρων της Κ.Π Equal καθώς και οι χρηματοδοτικοί πίνακες είναι οι ακόλουθοι:

3.1. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1

Το υποπρόγραμμα αυτό ως στόχους έχει αφενός τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας όλων αυτών που έχουν δυσκολίες ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας -η αγορά εργασίας πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλους- και αφετέρου την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.

ΜΕΤΡΟ 1.1: «Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας»

Παρατηρώντας την υπάρχουσα κατάσταση σε σχέση με το συγκεκριμένο μέτρο βλέπουμε πως τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται μια αύξηση του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα το οποίο σήμερα ανέρχεται γύρω στο 11,7%, με έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ περιοχών και ομάδων πληθυσμού. Η εξέταση της διάρθρωσης της απασχόλησης δείχνει πως οι μεγαλύτερες απώλειες θέσεων εργασίας προήλθαν από τους κλάδους που συγκεντρώνουν απασχολούμενους με χαμηλά εκπαιδευτικά προσόντα και μεγαλύτερης του μέσου όρου ηλικίας (γεωργία, μεταφορές, παραδοσιακή μεταποίηση, κ.ά), ενώ η μεγαλύτερη αύξηση της απασχόλησης σημειώθηκε σε κλάδους με υψηλότερες απαιτήσεις καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Οι ομάδες που παραδοσιακά είναι περισσότερο “ευάλωτες” στην αγορά της εργασίας είναι οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση, οι παλιννοστούντες και

μετανάστες οι αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες, οι Τσιγγάνοι και οι Πομάκοι, τα απεξαρτημένα άτομα. Τα άτομα αυτών των κατηγοριών βιώνουν πολύ έντονα τον κίνδυνο διακρίσεων και γενικά της περιθωριοποίησης, καθώς εμφανίζεται να παγιώνεται και να ενισχύεται ένας ιδιότυπος διαχωρισμός στην Ελληνική αγορά της εργασίας ανάμεσα στους εργαζόμενους που απολαμβάνουν σταθερότητα και ασφάλεια και στους υπόλοιπους που είτε αδυνατούν να εξασφαλίσουν απασχόληση, είτε όταν το καταφέρνουν εργάζονται με μικρή αμοιβή, συχνά με μερική απασχόληση ή με άλλη άτυπη μορφή απασχόλησης και γενικά σε θέσεις εργασίας περιστασιακές με ελάχιστες δυνατότητες εξέλιξης. Παρά τη δραστηριοποίηση διαφόρων φορέων και την εφαρμογή μιας σειράς πολιτικών και μέτρων επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης, οι διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας σε βάρος των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων παραμένουν σε υψηλό επίπεδο.

Στόχος του παρόντος Μέτρου μέσα από την Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal είναι να προωθήσει νέου τύπου προσεγγίσεις για τη στήριξη των ομάδων που υφίστανται διακρίσεις στην αγορά εργασίας, οι οποίες να συνδυάζουν, όχι μόνο διαφορετικού τύπου υπηρεσίες (προσανατολισμός, κατάρτιση, τοποθέτηση), αλλά και την εξατομικευμένη καθοδήγηση με την αξιοποίηση όλων των συστημάτων πληροφόρησης και ανάπτυξης των δεξιοτήτων των ατόμων αυτών που βρίσκονται στην ανεργία. Οι προσεγγίσεις αυτές αφορούν κυρίως στα γραφεία απασχόλησης και στο προσωπικό που ασχολείται με την υποστήριξη των ανέργων, αλλά και στους λοιπούς επαγγελματικούς ή εθελοντικούς φορείς συμβουλευτικής και κατάρτισης ομάδων όπως οι μακροχρόνια άνεργοι και οι άνεργοι μεγαλύτερης ηλικίας (άνω των 45 ετών), τα ΑΜΕΑ, οι χρήστες ναρκωτικών, οι αποφυλακισμένοι, κλπ. Επίσης το μέτρο αποσκοπεί στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής των εργοδοτών και των

επαγγελματικών φορέων στα προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης, μέσω α) της εμπλοκής τους σε καινοτόμες παρεμβάσεις προσφοράς επαγγελματικής εμπειρίας, β) της πληρέστερης ενημέρωσής τους και γ) της αξιοποίησης της εξειδικευμένης τεχνογνωσίας και των παρεχόμενων υπηρεσιών από γραφεία και οργανισμούς απασχόλησης. Τέλος, επιδιώκεται να αναπτυχθούν οι δεξιότητες σημαντικού αριθμού ανέργων που υφίστανται διακρίσεις κατά προτεραιότητα σε ειδικότητες του κοινωνικού τομέα της οικονομίας και των δραστηριοτήτων που αφορούν στην εμπορική εκμετάλλευση του Internet και των νέων τεχνολογιών επικοινωνιών.

Ότι αφορά τώρα την οικονομική προσέγγιση του μέτρου αυτού, ο πίνακας που ακολουθεί μας δείχνει τον προϋπολογισμό ανά έτος από το 2001-2006 δείχνοντας το ποσό της Δημόσιας Δαπάνης, μέρος του οποίου αντιστοιχεί στη Συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και στην Εθνική Συμμετοχή. Το EKT (European Social Fund) είναι Ταμείο της Κοινότητας που συμμετέχει στη χρηματοδότηση ενεργειών επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικού προσανατολισμού, ενεργειών ενίσχυσης για προσλήψεις σε θέσεις διαρκούς απασχόλησης, καινοτόμου χαρακτήρα για την ανάπτυξη της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ενεργειών που απευθύνονται στο προσωπικό των επιχειρήσεων και ενεργειών επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλών σε ανέργους. Η Equal χρηματοδοτείται από το EKT με 2.847 εκ.ευρώ για την περίοδο 2000-2006. Το ποσό που αντιστοιχεί στην Ελλάδα είναι 104,1 εκ. ευρώ.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2001	5,088	3,816	1,272
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2002	5,626	4,219	1,406
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2003	5,626	4,219	1,406
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2004	5,651	4,238	1,413
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2005	5,670	4,253	1,418
Μέτρο 1.1: Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας	2006	5,651	4,238	1,413
ΣΥΝΟΛΟ		33,312	24,983	8,328

ΜΕΤΡΟ 1.2: «Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας»

Ένας από τους άξονες προτεραιότητας της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας Equal είναι η καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αποτελούν πρόκληση για την πολιτική, καθώς αντιστρατεύονται αξίες όπως η αμοιβαία κατανόηση και σεβασμός ή η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, αξίες δηλαδή που αποτελούν τα θεμέλια για την οργάνωση της κοινωνίας μας. Σε μια από τις τελευταίες έρευνες του Eurobarometer που διεξάγονται για την Κοινότητα (Eurobarometer, Results 2000), 80% των ερωτηθέντων Ελλήνων απάντησε ότι συμφωνεί με τη δήλωση ότι «η χώρα μας έφθασε στα όριά της και αν αυξηθούν τα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες θα υπάρξουν

προβλήματα». Μερικοί από τους παράγοντες που ερμηνεύουν αυτή την αρνητική στάση είναι η δυσαρέσκεια από τις συνθήκες ζωής, ο φόβος της ανεργίας και γενικότερα η ανασφάλεια για το μέλλον.

Οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των ομάδων που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι δύσκολες και οι περισσότεροι ζουν στο περιθώριο του σύγχρονου τρόπου ζωής. Οι παράγοντες διακρίσεων και αποκλεισμού που εμποδίζουν την πλήρη και ισότιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας σχετίζονται με την ανεπαρκή γνώση ή άγνοια της ελληνικής γλώσσας, την έλλειψη κατάλληλης για την ελληνική αγορά εργασίας κατάρτισης, την απασχόληση στην παραοικονομία, την έλλειψη πληροφοριών για τα δικαιώματά τους. Όλοι αυτοί οι παράγοντες οδηγούν στην εκμετάλλευσή τους στην αγορά εργασίας. Ότι αφορά την ομάδα των παλιννοστούντων με σκοπό τη διευκόλυνση εγκατάστασης τους και της επαγγελματικής αποκατάστασης τους, διάφοροι φορείς εφαρμόζουν προγράμματα εκμάθησης γλώσσας, επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης. Εάν και τα προβλήματα ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας και την κοινωνία γενικότερα διαφέρουν άμεσα στις ομάδες αυτές, θεωρείται ότι ειδικότερα η ομάδα των παλιννοστούντων - μεταναστών αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα ένταξης στην απασχόληση και ως εκ τούτου η διαμόρφωση νέων πρακτικών ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας και εξάλειψης των διακρίσεων κρίνεται απαραίτητη.

Γενικότερα τώρα το παρόν Μέτρο αποσκοπεί στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας μέσω επιλεκτικών παρεμβάσεων που θα καλλιεργούν την αποδοχή της διαφορετικότητας και θα προωθούν το πρότυπο μιας πολυ-πολιτισμικής κοινωνίας, για την οποία η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών, γλωσσικών και θρησκευτικών παραδόσεων αποτελεί στοιχείο εμπλουτισμού της. Το μέτρο αναμένεται να ωφελήσει

άμεσα ή έμμεσα, μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες, εθνικές μειονότητες, τσιγγάνους και γενικά όσους υπόκεινται σε διακρίσεις στους χώρους δουλειάς αλλά και ευρύτερα στην κοινωνία, λόγω της εθνικής ή φυλετικής τους ταυτότητας. Πιο συγκεκριμένα το μέτρο αυτό αρχικά θα επιδιώξει τον στόχο του μέσω της ενίσχυσης των ατόμων που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες. Αυτό θα γίνει με την δημιουργία και οργάνωση εξειδικευμένων δομών που θα λειτουργούν είτε υπό την ευθύνη, είτε με τη συνεργασία εργατικών κέντρων, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και υπηρεσιών απασχόλησης και θα παρέχουν υπηρεσίες προσανατολισμού και πληροφόρησης σε πρόσφυγες, μετανάστες, παλιννοστούντες και γενικά άτομα που υφίστανται ρατσιστικές αντιλήψεις. Τα γραφεία αυτά θα παρέχουν κατ' αρχήν πρακτικές πληροφορίες και καθοδήγηση για ζητήματα διαδικασιών νομιμοποίησης της παραμονής, ασφαλιστικών και εργασιακών δικαιωμάτων και προστασίας και κατοχύρωσης τους. Επίσης θα δίδουν πληροφορίες για διαθέσιμα προγράμματα κατάρτισης και εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, για την πρόσβαση σε άλλες υποστηρικτικές δομές, για ευκαιρίες απασχόλησης και θα προσφέρεται η δυνατότητα εξατομικευμένης συμβουλευτικής και προσανατολισμού. Ιδιαίτερα σε ότι αφορά το τελευταίο σημείο οι δομές αυτές θα παρέχουν τη συνδρομή τους με ψυχολογική και κοινωνική στήριξη και σε άτομα που έχουν πέσει θύματα ρατσιστικών πράξεων. Επίσης στο πλαίσιο του μέτρου αυτού ενισχύονται δράσεις νομικής βοήθειας και υποστήριξης των πληττόμενων από ρατσιστικές αντιλήψεις προκειμένου να διεκδικήσουν τα νόμιμα δικαιώματα τους σε ότι αφορά αμοιβές, συνθήκες εργασίας, κοινωνική ασφάλιση, αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και νομιμοποίηση της παραμονής.

Εκτός όμως από την ενίσχυση της ομάδας- στόχου σημαντικό ρόλο θα παίξει και η εναισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των διαμορφωτών

της στο ζήτημα της καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Έτσι θα ενισχυθούν καμπάνιες ενημέρωσης σε ευρύτερη και πιο συγκεντρωμένη κλίμακα που θα προβάλουν τη θετική συμβολή των ξένων στην ελληνική κοινωνία και θα καλλιεργούν αισθήματα αλληλεγγύης. Για το σκοπό αυτό θα παραχθεί σχετικό υλικό για τη χρήση από τα μέσα ενημέρωσης και συλλογικούς φορείς και θα υποστηριχθεί η ευρύτερη δυνατή διάδοση του. Επίσης θα δημιουργηθεί νέο εκπαιδευτικό υλικό σχετικό με την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού απευθυνόμενο σε σχολές δημοσιογραφίας και σε ΜΜΕ.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2001	1,696	1,272	0,424
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2002	1,875	1,406	0,469
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2003	1,875	1,406	0,469
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2004	1,884	1,413	0,471
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2005	1,890	1,418	0,473
Μέτρο 1.2: Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας	2006	1,884	1,413	0,471
ΣΥΝΟΛΟ		11,104	8,328	2,777

3.2. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2

Στόχοι του Υποπρογράμματος είναι α) η πρόσβαση σε όλους όσον αφορά στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης, και β) η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και ειδικότερα των υπηρεσιών που εμφανίζουν ενδιαφέρον για την Κοινότητα, με επίκεντρο τη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας.

ΜΕΤΡΟ 2.1: «Πρόσβαση για όλους όσον αφορά στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης»

Οι επιχειρήσεις και ιδίως οι μικρομεσαίες, αποτελούν βασικούς συντελεστές των προσπαθειών τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη χώρα μας το επιχειρηματικό πνεύμα είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ιδρύονται κάθε χρόνο περίπου 8.500 επιχειρήσεις. Ο αριθμός αυτός μάλιστα παρουσιάζει αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια. Το μέσο μέγεθος της ελληνικής επιχείρησης είναι σχετικά μικρό. Από την ετήσια έρευνα της βιομηχανίας προκύπτει ότι το 91,5% των επιχειρήσεων στο κλάδο της βιομηχανίας έχουν μέγεθος κάτω των 100 ατόμων.

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης επιχορηγείται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων από γυναίκες και νέους, επιχορηγούνται επιχειρήσεις για εφαρμογή νέων τεχνολογιών και δημιουργούνται δίκτυα επιχειρήσεων για ανταλλαγή πληροφοριών. Επίσης, έχει καθιερωθεί μια σειρά θεσμών για την πρόσβαση των επιχειρήσεων στην αγορά κεφαλαίου και την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος γενικά. Επιπλέον, στα πλαίσια εθνικών και κοινωνικών προγραμμάτων πολλοί δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς έχουν δημιουργήσει υποστηρικτικές δομές

επιχειρηματικότητας, παρέχουν εκπαιδευτικά πακέτα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και επαγγελματική κατάρτιση για νέους επιχειρηματίες.

Σκοπός του μέτρου είναι η προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων μέσω της βελτίωσης των δομών και υπηρεσιών στήριξης της επιχειρηματικότητας και της πρόσβασης σε αυτές καθώς και μέσω της εφαρμογής ειδικών ενεργειών διευκόλυνσης της ίδρυσης και λειτουργίας νέων επιχειρήσεων. Το μέτρο επιδιώκει τη διασύνδεση και ενίσχυση των υφιστάμενων δομών συμβουλευτικής και υποστήριξης πολλαπλών κατηγοριών αποκλεισμένων ή μειουνεκτουσών ομάδων, τη βελτίωση των εργαλείων υποστήριξης της επιχειρηματικότητάς τους και τη δικτύωση και συντονισμό μεταξύ όλων των τοπικών φορέων που εμπλέκονται σε θέματα επιχειρηματικότητας. Το μέτρο υποστηρίζει την πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων δημιουργίας και λειτουργίας επιχειρήσεων σε νέους τομείς σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή αποκλεισμένων ή ευάλωτων ομάδων και την τυποποίηση καινοτόμων μηχανισμών διαρκούς παρακολούθησης των νέων επιχειρηματιών.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 2: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2001	3,180	2,385	0,795
Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2002	3,516	2,637	0,879
Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2003	3,516	2,637	0,879

Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2004	3,532	2,649	0,883
Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2005	3,544	2,658	0,886
Μέτρο 2.1: Πρόσβαση για όλους όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης	2006	3,532	2,649	0,883
ΣΥΝΟΛΟ		20,820	15,615	5,205

ΜΕΤΡΟ 2.2 : «Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας»

Η κοινωνική οικονομία χαρακτηρίζεται από δραστηριότητες που συνδυάζουν την οικονομική διάσταση και την επιχειρηματική προσέγγιση με την κοινωνική διάσταση και την αλληλεγγύη. Υπάρχουν κυρίως τρεις κατηγορίες της κοινωνικής οικονομίας που έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν σημαντικές προοπτικές απασχόλησης. Είναι οι κατηγορίες που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής (κατ' οίκον παροχή υπηρεσιών, βελτίωση των στεγαστικών συνθηκών κλπ.), στην περιβαλλοντική ανάπτυξη (διαχείριση αποβλήτων και υδάτων, διατήρηση των φυσικών περιοχών κλπ) και τέλος στην πολιτιστική ανάπτυξη και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών (διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς, τοπική πολιτιστική ανάπτυξη, νέες τεχνολογίες των πληροφοριών και της επικοινωνίας).

Στα πλαίσια των κοινωνικών πρωτοβουλιών, η ανάπτυξη του κοινωνικού τομέα της οικονομίας και η αντίστοιχη καθοδήγηση όσων επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά, ήταν στο επίκεντρο προγραμμάτων που κατ' αρχήν επιχείρησαν να προσανατολίσουν σε αυτές τις δραστηριότητες άτομα αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις είχαν άμεση συνάφεια με τα αντικείμενα δραστηριότητας (π.χ. παροχή υπηρεσιών ειδικής φροντίδας από ΑΜΕΑ). Στα περισσότερα σχέδια με ανάλογο περιεχόμενο, ήταν καθοριστική η

συμμετοχή φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς οι δραστηριότητες της κοινωνικής οικονομίας είναι ακόμη περισσότερο συνυφασμένες με τον δημόσιο/κοινωφελή σκοπό και λιγότερο με την ιδιωτική-επιχειρηματική πρωτοβουλία. Ωστόσο στο πλαίσιο της EQUAL θα γίνει προσπάθεια να προωθηθεί η σύνδεση και ανάδειξη των δυνατοτήτων της ιδιωτικής δραστηριοποίησης στον κοινωνικό τομέα, ως συμπληρωματικής των δημοσίων παρεμβάσεων.

Σκοπός του μέτρου είναι η προώθηση της απασχόλησης ομάδων που αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης και διακρίσεων στην αγορά εργασίας μέσω της ενίσχυσης/ανάπτυξης του τομέα της κοινωνικής οικονομίας και της αξιοποίησης των ευκαιριών απασχόλησης σε αυτό. Πιο συγκεκριμένα το μέτρο επιδιώκει την διαμόρφωση κατάλληλου επιχειρηματικού πλαισίου- περιβάλλοντος για τη διευκόλυνση της επιχειρησιακής δράσης στον κοινωνικό τομέα. Έτσι θα δημιουργηθούν υποστηρικτικοί μηχανισμοί για παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών πληροφόρησης, συμβουλευτικής, καθοδήγησης και υποστήριξης των οργανισμών στον κοινωνικό τομέα. Η ενέργεια θα στηρίξει την αναβάθμιση και αξιοποίηση των υφιστάμενων υποστηρικτικών δομών, την ανάπτυξη νέων. Προβλέπεται επίσης η ενίσχυση και ανάπτυξη τοπικών δικτύων για διασύνδεση με τον ιδιωτικό τομέα και τους φορείς επιχειρηματικότητας, καθώς και με εθελοντικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς. Η ανάπτυξη τέτοιων δικτύων θα βοηθήσει στην εξασφάλιση κλίματος συνεργασίας και υποστήριξης και γενικά, στη διαμόρφωση κατάλληλου περιβάλλοντος για τη δημιουργία βιώσιμων παραγωγικών μονάδων, όπου η επιχειρηματική δραστηριότητα και η κοινωνική ενσωμάτωση επαυξάνουν η μια την άλλη. Προβλέπεται επίσης η διερεύνηση και ανάπτυξη εναλλακτικών χρηματοδοτικών μέσων για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των οργανισμών στην κοινωνική

οικονομία και την εξέλιξή τους σε αυτόνομες παραγωγικές μονάδες. Η ενέργεια θα στηρίζει και την ανάδειξη νέων επαγγελμάτων στην κοινωνική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα σκοπός της ενέργειας είναι και η προώθηση κατάλληλων παρεμβάσεων για τη δημιουργία θέσεων με μελλοντικές προοπτικές και η ανάδειξη νέων επαγγελμάτων κυρίως μέσω της δημιουργίας μηχανισμών καλλιέργειας του επαγγελματισμού και του επιχειρηματικού πνεύματος των απασχολούμενων στα οργανωτικά σχήματα του κοινωνικού τομέα και της διαρκούς βελτίωσης των δεξιοτήτων τους, καθώς και μέσω της αναγνώρισης και αναβάθμισης των νέων επαγγελμάτων. Τέλος προβλέπεται η ενίσχυση της απασχόλησης και υποστήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων/οργανισμών στο κοινωνικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα το μέτρο υποστηρίζει την εφαρμογή διαδικασιών σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο για τη διάγνωση και την καταγραφή τοπικών αναγκών για κοινωνικές υπηρεσίες και των δυνατοτήτων ανάπτυξης επιχειρηματικής δράσης και αξιοποίησης τοπικών πόρων. Επιπλέον, στο μέτρο περιλαμβάνεται η εκπόνηση μελετών για τον εντοπισμό των ευρύτερων ομάδων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξεύρεσης εργασίας, αλλά και των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των εθελοντών που θα μπορούσαν να ενεργοποιηθούν στον κοινωνικό τομέα. Ακόμα η ενέργεια θα ενισχύσει τη δημιουργία και την πιλοτική λειτουργία επιχειρήσεων/συνεταιρισμών κοινωνικού σκοπού με την ενσωμάτωση ατόμων που έχουν δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας και με τη συμμετοχή στελεχών επιχειρηματικού προσανατολισμού για την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την διευκόλυνση της προώθησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους στην ελεύθερη αγορά. Σημαντική για την υλοποίηση της ενέργειας είναι η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των υφιστάμενων και των νέων επιχειρήσεων. Για τον λόγο αυτό θα εφαρμοσθούν καινοτόμοι μηχανισμοί και τεχνικές διαρκούς υποστήριξης και παρακολούθησης.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)				
ΥΠΟΠΡ. 2: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2001	2,120	1,590	0,530
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2002	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2003	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2004	2,355	1,766	0,589
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2005	2,363	1,772	0,591
Μέτρο 2.2: Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας	2006	2,355	1,766	0,589
ΣΥΝΟΛΟ		13,881	10,410	3,471

3.3. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

Το υποπρόγραμμα ως στόχο έχει αφενός την προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και τη διατήρηση στην απασχόληση αυτών που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητες και αφετέρου την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών.

ΜΕΤΡΟ 3.1: «Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και τη διατήρηση αυτών που πλήγγονται από διακρίσεις και ανισότητα όσον αφορά την αγορά εργασίας»

Έχοντας μια εικόνα της ελληνικής οικονομίας και της αγοράς εργασίας των τελευταίων χρόνων παρατηρούμε μια αργή αλλά σταθερή βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της η οποία συνδυάζεται με την επίτευξη ολοένα μεγαλύτερης συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση. Το ζήτημα της δια βίου εκπαίδευσης τέθηκε κυρίως στην Κ.Π ΑΔΑΡΤ αλλά και σε αρκετά σχέδια στο πλαίσιο της Κ.Π. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, βελτιώνοντας το μοντέλο εναλλαγής κατάρτισης και απασχόλησης για ανέργους και εργαζομένους και συμβάλλοντας στην εξάπλωση και υιοθέτηση των τεχνολογικά σύγχρονων τρόπων και εργαλείων εκπαίδευσης που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και μεμονωμένα άτομα.

Το Πρόγραμμα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL με το Μέτρο αυτό επιχειρεί την ενίσχυση προγραμμάτων εναλλαγής κατάρτισης και απασχόλησης για εργαζόμενους και ανέργους. Πιο συγκεκριμένα η Equal στοχεύει να υποστηρίξει την υλοποίηση προτύπων συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων και οργανισμών εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι οποίες θα αφορούν από τη μία πλευρά την ευέλικτη κάλυψη των εκπαιδευτικών τους αναγκών (των επιχειρήσεων) στα αντικείμενα που τις αφορούν και για τον αριθμό των εργαζομένων που επιθυμούν και από την άλλη την προσφορά περιόδων απασχόλησης από τρεις έως δώδεκα μήνες σε ανέργους οι οποίοι παρακολουθούν ή έχουν ολοκληρώσει κύκλους εκπαίδευσης στους συμβαλλόμενους οργανισμούς κατάρτισης.

Επίσης στοχεύει στην ενίσχυση των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση μηχανισμών και προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα

επιχειρεί να εναισθητοποιήθούν οι ιδιοκτήτες και διευθυντές επιχειρήσεων σε θέματα δια βίου εκπαίδευσης και να υποστηριχθούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κυρίως μέσω της παροχής εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών, στην υιοθέτηση προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους μηχανισμών κατάρτισης του προσωπικού τους και ειδικών σχεδίων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Από την υλοποίηση των σχεδίων που θα ενταχθούν στο παρόν μέτρο θα ωφεληθούν τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, λόγω διακρίσεων, καθώς αναμένεται θετικός αντίκτυπος αφενός στη διαμόρφωση των αντιλήψεων εργοδοτών και άλλων παραγόντων της αγοράς εργασίας και αφετέρου στους όρους και τις ευκαιρίες πρόσληψής τους και γνωριμίας με το εργασιακό περιβάλλον.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 3: ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2001	2,120	1,590	0,530
Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2002	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2003	2,344	1,758	0,586
Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2004	2,355	1,766	0,589
Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2005	2,363	1,772	0,591

Μέτρο 3.1: Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης	2006	2,355	1,766	0,589
ΣΥΝΟΛΟ		13,881	10,410	3,471

**ΜΕΤΡΟ 3.2: «Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών
και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη
χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών»**

Οι ριζικές μεταβολές στις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις σε συνδυασμό με την αλματώδη ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, ιδιαίτερα στα πεδία της πληροφορικής και των επικοινωνιών, έχουν επιφέρει μεγάλες ανατροπές στο μέχρι πρότινος κυρίαρχο μοντέλο παραγωγής και στο σύστημα της μισθωτής εργασίας με αποτέλεσμα να έχουν καταστήσει απαραίτητη την ανάγκη αναδιοργάνωσης και προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στο νέο παραγωγικό μοντέλο. Μέχρι τώρα όλα σχεδόν τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ADAPT σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό ασχολήθηκαν και με τα ζητήματα προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού τους και αδιαμφισβήτητα στόχευαν στη βελτίωσή της.

Στην Ελλάδα όμως, κοινωνία και οικονομία εμφανίζονται μουδιασμένες και επιφυλακτικές, καθώς οι συνέπειες από την εισαγωγή των νέων μοντέλων παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας δεν έχουν μελετηθεί και αξιολογηθεί και οι εργαζόμενοι αισθάνονται ότι απειλούνται και ότι διακινδυνεύουν κοινωνικές τους κατακτήσεις και εργασιακά δικαιώματα. Έτσι, στη χώρα μας, αν και τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότεροι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα στο συνδυασμό επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, κατά γενική ομολογία εμμένουν σθεναρά αρνητικές αντιλήψεις και αργοί ρυθμοί εισαγωγής νέων

τεχνολογιών και οργανωτικών μοντέλων συγκριτικά προς τις υπάρχουσες ανάγκες και τις εξελίξεις σε άλλες χώρες και μόνο ορισμένες επιχειρήσεις έχουν προχωρήσει σε πιλοτική εφαρμογή νέων μεθόδων οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της τηλεργασίας.

Με το Μέτρο αυτό επιχειρείται η ενίσχυση για την εφαρμογή νέων μορφών οργάνωσης και ευέλικτων σχημάτων της εργασίας. Πιο συγκεκριμένα η Κοινωνία της Πληροφορίας επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο εργασίας. Έτσι η τηλεργασία πρέπει να ενισχυθεί και να επεκταθεί σαν μια νέα μορφή εργασίας η οποία δεν θα θέτει σε κίνδυνο τις εργασιακές κατακτήσεις των εργαζομένων και το μέτρο αυτό κινείται προς αυτήν την κατεύθυνση. Παράλληλα το τελευταίο διάστημα έχει διατυπωθεί κυρίως από την πλευρά του συνδικαλιστικού κινήματος το αίτημα για μείωση του χρόνου εργασίας (35 ώρες), ως μέσου που συμβάλλει μεταξύ άλλων και στη μείωση της ανεργίας, αλλά προς το παρόν το ζήτημα αποτελεί απλώς αντικείμενο κοινωνικού διαλόγου και επιστημονικής μελέτης. Ότι αφορά όμως την μείωση του χρόνου εργασίας η υλοποίηση της συγκεκριμένης ενέργειας στοχεύει να συμβάλλει στην μεταφορά τεχνογνωσίας και στην ανάδειξη καινοτόμων πρακτικών για τα ζητήματα οργάνωσης της εργασίας, με γνώμονα την αποτελεσματικότερη προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων στις νέες τεχνολογίες και στα δεδομένα των οικονομικών εξελίξεων. Έτσι θα επιτευχθεί αύξηση της παραγωγικότητας και θα είναι δυνατή η μείωση των ωρών εργασίας.

Επίσης μέσα από το συγκεκριμένο μέτρο θα ενισχυθούν επιχειρήσεις που προωθούν τη μετάβαση από παραδοσιακά συστήματα παραγωγής σε νέες ευέλικτες μεθόδους, κυρίως μέσω της εκπαίδευσης στελεχών, της μεταφοράς τεχνογνωσίας και της εξέλιξης και προσαρμογής των νιοθετούμενων συστημάτων στις εξειδικευμένες ανάγκες τους.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 3: ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2001	3,180	2,385	0,795
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2002	3,516	2,637	0,879
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2003	3,516	2,637	0,879
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2004	3,532	2,649	0,883
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2005	3,544	2,658	0,886
Μέτρο 3.2: Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων	2006	3,532	2,649	0,883
ΣΥΝΟΛΟ		20,820	15,615	5,205

3.4. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4

Το υποπρόγραμμα ως στόχους έχει το συνδυασμό της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή, καθώς και την επανένταξη των ανδρών και των γυναικών που εγκατέλειψαν την αγορά εργασίας, όπως επίσης και η μείωση του ανοίγματος της ψαλίδας όσον αφορά τα δύο φύλα και η υποστήριξη της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού.

ΜΕΤΡΟ 4.1: «Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»

Η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας και γενικότερα η οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξή της, συνδέεται στενά με την αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού. Ενώ το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών στο εργατικό δυναμικό σταθεροποιήθηκε στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας σε σχετικά υψηλά επίπεδα, το ποσοστό για τις γυναίκες -αν και συνεχώς διευρυνόμενο- παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, τόσο σε σχέση με το αντίστοιχο για τους άνδρες, όσο και σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά στις υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας. Πιο αναλυτικές στατιστικές ενδείξεις, φέρουν τις έγγαμες γυναίκες να έχουν χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής από τις άγαμες ενώ ιδιαίτερα χαμηλά εμφανίζονται τα ποσοστά συμμετοχής για τις χαμηλής εκπαίδευσης γυναίκες. Προφανώς για πολλές γυναίκες χαμηλής εκπαίδευσης, τα χρήματα που θα κέρδιζαν αν εργάζονταν, δεν θα αρκούσαν να αντισταθμίσουν το κόστος που συνεπάγεται η φύλαξη των παιδιών και οι άλλες δουλειές του νοικοκυριού. Επιπλέον, οι γυναίκες κάτοχοι υποχρεωτικής μόνον εκπαίδευσης απασχολούνται σε ποσοστό 20,5%, σε αντίθεση με τις γυναίκες πτυχιούχους ΑΕΙ, οι οποίες εμφανίζουν ποσοστό απασχόλησης της τάξης του 70%. Στη χώρα μας δημιουργήθηκαν τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, τα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία, καθώς και οι Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας (για τη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων). Ακόμα για την επανένταξη των γυναικών στην αγορά της εργασίας υπάρχουν ειδικά προγράμματα που αναπτύσσονται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, από τον ΟΑΕΔ, καθώς και από το Υπουργείο Γεωργίας. Ο στόχος όλων αυτών των πολιτικών είναι η μείωση των εμποδίων για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά της εργασίας κυρίως μέσω της

αναβάθμισης της κοινωνικής υποδομής και της ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας μέσω του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Στόχος του Μέτρου είναι η συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και η περισσότερο ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων στην απασχόληση. Πιο συγκεκριμένα το μέτρο θα προωθήσει την εφαρμογή νέων προτύπων οργάνωσης της εργασίας (όπως η τηλε-εργασία, το ευέλικτο ωράριο), πράγμα που βοηθάει τους άνδρες και τις γυναίκες που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών και άλλων εξαρτώμενων μελών της οικογένειας, να συνδυάσουν τις επαγγελματικές με τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις. Ταυτόχρονα, η εφαρμογή τέτοιων προτύπων βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα και παραγωγικότητα των επιχειρήσεων. Επίσης μέσω της ενέργειας θα προωθηθεί η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των γυναικών που έχουν απομακρυνθεί από την απασχόληση λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων. Σημαντικό ρόλο σε αυτές τις προσπάθειες θα παίξει η δημιουργία μηχανισμών διάδοσης, ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης των μικρών επιχειρήσεων και ενθάρρυνσής τους για την εισαγωγή νέων σχημάτων οργάνωσης της εργασίας. Τέλος το μέτρο σκοπεύει στην εφαρμογή δράσεων για την ευαισθητοποίηση όσον αφορά στην ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων στις οικογενειακές υποχρεώσεις. Πιο συγκεκριμένα η ενέργεια προβλέπει την προώθηση συνεργασίας μεταξύ επαγγελματικών σωματείων και επιχειρήσεων για την πιλοτική εφαρμογή της χρήσης του δικαιώματος της γονικής άδειας από άνδρες εργαζόμενους. Ακόμα θα προωθηθούν εκπαιδευτικά πακέτα που θα στοχεύουν στην εξάλειψη των στερεοτύπων του ρόλου των δύο φύλων στην οικογένεια. Από την εφαρμογή αυτής της καινοτομίας εκτιμάται ότι θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα, τα οποία θα ενσωματωθούν, την κατάλληλη χρονική στιγμή, στην εθνική πολιτική για τις ίσες ευκαιρίες.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 4: ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2001	0,636	0,477	0,159
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2002	0,703	0,527	0,176
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2003	0,703	0,527	0,176
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2004	0,706	0,530	0,177
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2005	0,709	0,532	0,177
Μέτρο 4.1: Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	2006	0,706	0,530	0,177
ΣΥΝΟΛΟ		4,163	3,123	1,042

ΜΕΤΡΟ 4.2: «Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού»

Οι γυναίκες βιώνουν έντονα το φαινόμενο του επαγγελματικού αποκλεισμού και έτσι βρίσκονται να υπεραντιπροσωπεύονταν στους άνεργους (συγκροτούν το 60,55% του συνόλου). Βέβαια παρατηρείται μια άνοδος του γυναικείου ποσοστού συμμετοχής στην αγορά εργασίας τα τελευταία χρόνια - η οποία αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια - και κυρίως οφείλεται στη μακροχρόνια άνοδο του γυναικείου ποσοστού συμμετοχής είναι τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα. Οι νέες γυναίκες ιδιαίτερα, έχουν κάνει σημαντικά βήματα προόδου, υπερκερώντας τους άνδρες. Γενικά όμως η πρόοδος που εμφανίζουν να

έχουν κάνει οι γυναίκες στην αγορά της εργασίας χωρίς βελτίωση των διαθέσιμων υποστηρικτικών μηχανισμών, θα μπορούσε να έχει ως τελικό αποτέλεσμα απλώς την αύξηση των γυναικών που κουβαλούν το διπλό φορτίο της καριέρας και των ευθυνών της οικογένειας. Πέραν αυτού, οι γυναίκες χρειάζονται να διανύσουν αρκετή απόσταση ακόμη, προκειμένου να επιτύχουν την ισότητα με τους άνδρες στην αγορά της εργασίας. Όταν μιλάμε για ισότητα αναφερόμαστε στα επαγγέλματα που ασκούν οι άνδρες και οι γυναίκες, όσον αφορά στις αποδοχές από την εργασία, στη συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων και τέλος στις πιθανότητες ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε συγκεκριμένα επαγγέλματα (οριζόντιος επαγγελματικός διαχωρισμός), δεν φθάνουν στις ανώτερες θέσεις εντός ενός επαγγέλματος (κάθετος επαγγελματικός διαχωρισμός), υπολείπονται στη συμμετοχή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων και εν τέλει αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες για την εργασία τους. Ένα από τα κυριότερα ευρήματα πρόσφατης μελέτης της Κοινότητας για τις διαφορές στην αμοιβή της εργασίας ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες, ήταν και ότι οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο λιγότερο από τους άνδρες, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη διαφορές στην ηλικία και στην εκπαίδευση.

Το παρόν Μέτρο στοχεύει στην καταπολέμηση του επαγγελματικού διαχωρισμού βάσει του φύλου, μέσω της εφαρμογής ειδικών ενεργειών για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας στο χώρο εργασίας, καθώς και για την προώθηση γυναικών σε υψηλές θέσεις της επαγγελματικής ιεραρχίας. Επιπλέον, προβλέπονται ενέργειες για την εκμετάλλευση των ευκαιριών απασχόλησης σε νέους τομείς της οικονομίας προς όφελος των γυναικών.

Ότι αφορά την αρχή της ισότητας και την προώθηση των γυναικών σε υψηλές θέσεις μέσω του μέτρου θα υποστηριχθεί η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών ενσωμάτωσης της ισότητας ευκαιριών στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Το οργανωτικό αυτό σχήμα θα έχει διασύνδεση και συνεργασία σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και θα εφαρμόζει σαφή κριτήρια αξιολόγησης, με σκοπό να εξετάζει και να σχεδιάζει τις πολιτικές για την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση. Επίσης θα διερευνηθεί η παρουσία των γυναικών σε υψηλότερες θέσεις, σε κέντρα λήψης αποφάσεων και η πρόσβασή τους σε τομείς που θεωρούνται «ανδροκρατούμενοι». Επίσης προβλέπεται η ενίσχυση των επιχειρήσεων προκειμένου να προσελκύσουν περισσότερες γυναίκες στο προσωπικό τους (ειδικά σε τομείς όπου οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται) αφενός και αφετέρου, να αυξήσουν τον αριθμό των γυναικών στις υψηλότερες θέσεις της επαγγελματικής ιεραρχίας μέσω εκπαίδευσης στελεχών αλλά και επιδότησης των επιχειρήσεων. Τέλος ότι αφορά την απορρόφηση των γυναικών σε νέους τομείς της οικονομίας γίνεται προσπάθεια για ενθάρρυνση των γυναικών στην απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων μέσω εκπαίδευσης αυτών (οργάνωση σεμιναρίων) και η απορρόφησή τους σε πολιτιστικές και περιβαλλοντικές υπηρεσίες και γενικότερα σε νέους τομείς της οικονομίας.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΈΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 4: ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2001	1,484	1,113	0,371

Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2002	1,641	1,231	0,410
Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2003	1,641	1,231	0,410
Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2004	1,648	1,236	0,412
Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2005	1,654	1,240	0,413
Μέτρο 4.2: Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού	2006	1,648	1,236	0,412
ΣΥΝΟΛΟ		9,716	7,287	2,428

3.5. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5

Το Υποπρόγραμμα αποσκοπεί στην υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

ΜΕΤΡΟ 5.1: «Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο»

Το πρόβλημα των αιτούντων άσυλο στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζεται με μεγάλη οξύτητα τα τελευταία χρόνια, λόγω των πολέμων στην Γιουγκοσλαβία, της διάλυσης της Σοβιετικής Ένωσης και της έντασης των περιφερειακών συγκρούσεων σε άλλες περιοχές του πλανήτη. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στο τέλος του 1998 ζούσαν στην Ελλάδα 5.900 πρόσφυγες, αριθμός πολύ μικρός, εάν συγκριθεί με τους 1.730.000 πρόσφυγες που έχουν καταφύγει στο σύνολο των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μάλιστα την τελευταία δεκαετία ο αριθμός των προσφύγων στην Ελλάδα έχει παρουσιάσει μείωση κατά 30% έως 40%. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην δυσκολία απόκτησης ασύλου στην χώρα μας. Εκτός όμως από την δυσκαμψία διαδικασιών

χορήγησης ασύλου, ένα άλλο πρόβλημα για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των αιτούντων άσυλο είναι και η ανεπάρκεια των κέντρων υποδοχής. Η Ε.Ε. αναγνωρίζοντας την ανάγκη υποστήριξης της υποδοχής ή και του επαναπατρισμού των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο έλαβε διάφορα μέτρα για τη βοήθεια των ατόμων αυτών, όπως π.χ θεσπίστηκαν ειδικές ακτίνες στον Κοινωνικό Προϋπολογισμό και χρηματοδοτήθηκαν μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων προγράμματα για τη βελτίωση των συνθηκών προσωρινής διαμονής και τη στήριξη των αιτούντων άσυλο. Ακόμα στην Ελλάδα χρηματοδοτήθηκαν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης προσφύγων, που συνδυάστηκαν με συνοδευτικές υπηρεσίες υποστήριξής τους. Πάντως στο μέλλον μετά και την ολοκλήρωση της εναρμόνισης της σχετικής Ελληνικής νομοθεσίας με τα ισχύοντα στα υπόλοιπα Κράτη Μέλη ότι αφορά την παροχή ασύλου, αναμένεται να περιοριστούν ή να εκλείψουν εντελώς οι λόγοι που καθιστούν την Ελλάδα λιγότερο ελκυστική για την υποβολή αίτησης ασύλου και την εγκατάσταση προσφύγων.

Το συγκεκριμένο Μέτρο αποσκοπεί στο να προωθήσει παρεμβάσεις αρωγής των αιτούντων άσυλο που φιλοξενούνται προσωρινά σε κέντρα υποδοχής προσφύγων και όσων χωρίς να τους έχει αναγνωριστεί η ιδιότητα του πρόσφυγα, ή να τους έχει απονεμηθεί άσυλο, διαμένουν στην Ελλάδα, μέχρι της οριστικής εξέτασης της αίτησης τους, επειδή δεν είναι δυνατός ο επαναπατρισμός τους. Οι παρεμβάσεις αυτές κατευθύνονται αρχικά στο να βελτιωθούν οι υποδομές στέγασης και ιατρικής φροντίδας στα κέντρα υποδοχής και να διευρυνθούν οι δυνατότητες παροχής υλικής ενίσχυσης στους αιτούντες άσυλο για όσο μένουν στην χώρα μας. Επίσης οι παρεμβάσεις αποβλέπουν στη συμπλήρωση μέτρων ανθρωπιστικής αρωγής, με ψυχολογική-

συμβουλευτική υποστήριξη και επαγγελματική κατάρτιση, ώστε τα άτομα αυτά να μπορέσουν να αυτοσυντηρηθούν για το διάστημα που θα παραμείνουν στην Ελλάδα και όσοι επαναπροωθηθούν στη χώρα τους μετά από ενδεχόμενη απόρριψη της αίτησης ασύλου ή τερματισμού της κατάστασης που τους ανάγκασε να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, να επιστρέψουν με εφόδια που θα τους χρησιμεύσουν για να αντιμετωπίσουν με καλύτερες προοπτικές την επανένταξη τους στον κοινωνικό ιστό της πατρίδας τους.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
ΥΠΟΠΡ. 5: ΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ				
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2001	0,424	0,318	0,106
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2002	0,469	0,352	0,117
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2003	0,469	0,352	0,117
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2004	0,471	0,353	0,118
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2005	0,473	0,354	0,118
Μέτρο 5.1: Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο	2006	0,471	0,353	0,118
ΣΥΝΟΛΟ		2,777	2,082	0,694

3.6. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

Το Υποπρόγραμμα 6 περιλαμβάνει ενέργειες τεχνικής βοήθειας, που στόχο έχουν την καλύτερη εφαρμογή όλων των Μέτρων του Προγράμματος παρέχοντας τεχνική και οργανωτική και διοικητική στήριξη.

ΜΕΤΡΟ 6.1: «Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL»

Για την αποτελεσματική, έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή του Προγράμματος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας απαιτείται η λειτουργία της Τεχνικής Βοήθειας για την υποστήριξη και προετοιμασία των δράσεων της Κ.Π. EQUAL. Η εμπειρία από την υλοποίηση των κοινωνικών πρωτοβουλιών Απασχόληση και ADAPT δείχνει ότι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στη διαμόρφωση διακρατικών συνεργασιών, ήταν η έλλειψη συντονισμού σε επίπεδο κρατών-μελών της Ε.Ε για την έγκριση των σχεδίων καθώς και οι αδυναμίες κοινού σχεδιασμού των διακρατικών δράσεων.

Στο παρόν μέτρο προβλέπεται η ενίσχυση των μηχανισμών παροχής συμβουλών και εξειδικευμένης υποστήριξης των Αναπτυξιακών Συμπράξεων ώστε να ανταποκριθούν στις τεχνικές και ποιοτικές προδιαγραφές υλοποίησης των χρηματοδοτούμενων έργων. Αρχικά κύριος στόχος του μέτρου είναι η παροχή επαρκούς πληροφόρησης σε όλους τους υποψήφιους φορείς υλοποίησης για το περιεχόμενο της EQUAL και τους όρους συγκρότησης Αναπτυξιακών Συμπράξεων. Στη συνέχεια η Διαχειριστική Αρχή θα επικεντρωθεί στην συνδρομή για τη διαμόρφωση και την αποτελεσματική λειτουργία διακρατικών συνεργασιών και την υλοποίηση των επιμέρους ενεργειών σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τις αρχές και τα κριτήρια της πρωτοβουλίας EQUAL. Τέλος μέσω του συγκεκριμένου μέτρου θα υποστηριχθεί η διασύνδεση

και η θεματική προσέγγιση των προγραμμάτων, καθώς και η προετοιμασία και η προώθηση της ευρύτερης εφαρμογής των καλών πρακτικών που θα προκύψουν από την υλοποίηση της πρωτοβουλίας.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ή EKT	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2001	0,836	0,577	0,199
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2002	0,903	0,627	0,196
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2003	0,903	0,627	0,197
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2004	0,906	0,630	0,197
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2005	0,909	0,632	0,197
Μέτρο 6.1: Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL	2006	0,906	0,630	0,197
ΣΥΝΟΛΟ		5,363	3,723	1,183

ΜΕΤΡΟ 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και χρηματοδοτική υποστήριξη της πρωτοβουλίας»

Το μέτρο αυτό προσπαθεί να ενισχύσει την αποδοτική λειτουργία του ΚΠ Equal. Πιο συγκεκριμένα στο παρόν μέτρο προβλέπεται η ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης της Πρωτοβουλίας, της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης της Πρωτοβουλίας, αλλά και των Τελικών Δικαιούχων ή και φορέων υλοποίησης για την προετοιμασία, την παρακολούθηση και διαχείριση των έργων και ενεργειών που περιλαμβάνονται στην Πρωτοβουλία. Το πλαίσιο μηχανισμών εφαρμογής και παρακολούθησης του προγράμματος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας θα αντιμετωπίσει

καθοριστικά τις δυσλειτουργίες της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Το συγκεκριμένο Μέτρο αφορά τις διαχειριστικές και οικονομικές λειτουργίες της τεχνικής βοήθειας και των οργάνων που ορίζονται ως αρμόδια για την προετοιμασία, παρακολούθηση και έλεγχο εφαρμογής της πρωτοβουλίας και του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Μέσω των δράσεων του μέτρου θα κατοχυρωθεί η επαρκής διοικητική υποστήριξη όλων των διαδικασιών προκήρυξης, διαχείρισης και παρακολούθησης του Ε.Π. και θα εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των εθνικών αρχών και η ακριβής τήρηση των διατάξεων εφαρμογής.

Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού είναι ο ακόλουθος:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

(MEURO)

ΥΠΟΠΡ. 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	Έτος	Δημόσια Δαπάνη	Συμμετοχή ΕΚΤ	Εθνική Συμμετοχή
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2001	0,436	0,377	0,119
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2002	0,503	0,428	0,156
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2003	0,503	0,428	0,155
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2004	0,507	0,430	0,156
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2005	0,509	0,431	0,157

Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Πρωτοβουλίας	2006	0,507	0,430	0,156
ΣΥΝΟΛΟ		2,965	2,524	0,899

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ Κ.Π EQUAL

Η υλοποίηση της κοινωνικής πρωτοβουλίας ως προς τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες παρακολούθησης, επιλογής, αξιολόγησης και πληρωμών θα γίνει σύμφωνα με την εθνική και κοινωνική νομοθεσία. Τα δύο βασικά όργανα σε εθνικό επίπεδο για τη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησης της Κ.Π EQUAL είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης και η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος, που αποτελεί νέο θεσμό για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. Η συνολική ευθύνη για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας ανήκει στη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινωνικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

4.1. Διαδικασίες παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της EQUAL, έχει συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης η οποία λειτουργεί εντός τριών μηνών από την έγκριση του Ε.Π. Η Επιτροπή Παρακολούθησης λειτουργεί στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι η Γενική Γραμματέας

Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ως μέλη συμμετέχουν διάφοροι εκπρόσωποι (του Υπουργείου Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Ισότητας, Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, του Υπουργείου Οικονομικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων) που μέσω της συμμετοχής τους επιδιώχθηκε η μεταφορά της πραγματικής εικόνας για τα προβλήματα διακρίσεων και ενσωμάτωσης των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας και η ενθάρρυνση της ουσιαστικής συμβολής τους στην παρακολούθηση και τυχόν προσαρμογές του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης που έχουν προσκληθεί ειδήμονες σε διάφορα επιστημονικά και λοιπά θέματα, συναφή με την υλοποίηση της Κ.Π EQUAL.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο μετά από πρόσκληση του προέδρου της και επιβεβαιώνει ή προσαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού, εγκρίνει κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του συμπληρώματος προγραμματισμού. Αξιολογεί τακτικά τις εξελίξεις, καθώς και την πρόοδο που σημειώνεται, όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του προγράμματος. Ακόμα εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και τελική έκθεση εκτέλεσης πριν αυτές αποσταλούν. Τέλος εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής ιδίως την επίτευξη στόχων που έχουν για τα διάφορα μέτρα.

Για την αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται και της επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί, στην Επιτροπή Παρακολούθησης υποβάλλονται από τις χρηματοδοτούμενες Α.Σ, αναλυτικά ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία δηλαδή που αφορούν το (μέγεθος, διαδικασίες και ποσά που απαιτήθηκαν για τη σύσταση τους, γεωγραφική προέλευση, τύπος και χαρακτηριστικά φορέων που τις αποτελούν), ακόμα τις υλοποιούμενες

δράσεις (συνολικό κόστος και κόστος διακρατικών δράσεων, αριθμός επωφελούμενων, μέγεθος και κλάδος εμπλεκομένων επιχειρήσεων, είδη και χαρακτηριστικά των καινοτομιών που εντοπίζονται, τύποι διακρατικών ενεργειών). Τέλος θα υποβάλλουν στοιχεία για τις ενέργειες διασύνδεσης, διάδοσης και ευρύτερης εφαρμογής των αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο συμμετοχής των ελληνικών ΑΣ σε αντίστοιχες ενέργειες ευρωπαϊκού βεληνεκούς (ποσά που διατέθηκαν, είδη και αριθμός σχετικών ενεργειών κλπ.).

Η Επιτροπή Παρακολούθησης προκειμένου να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της έχει δικαίωμα πληροφόρησης για όλες τις παρεμβάσεις του Ε.Π. και δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την επιλογή των σχεδίων και την εφαρμογή τους, επιδεικνύοντας σεβασμό στις εθνικές διατάξεις που αφορούν τα θέματα απορρήτου.

Διαχειριστική Αρχή

Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνιστάται ειδική υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Διαχείρισης της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας «EQUAL» η οποία υπάγεται απ' ευθείας στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Κοινωνικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο ρόλος που αναλαμβάνει η Διαχειριστική Αρχή είναι του:

Προγραμματισμού Κ.Π. και Αξιολόγησης

Παρακολούθησης και Διαχείρισης

Στήριξης των Αναπτυξιακών Συμπράξεων, της Διακρατικότητας, της Δικτύωσης και της Ενσωμάτωσης

Ελέγχου

Οργάνωσης – Υποστήριξης

Όπι αφορά τον Προγραμματισμό του Ε.Π. και την Αξιολόγηση η Υπηρεσία Διαχείρισης μεριμνά για την κατάρτιση του συμπληρώματος προγραμματισμού και τις προσαρμογές του μετά από συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα για τον προγραμματισμό και για την υποβολή του στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος. Ακόμα συντάσσει την ετήσια και τελική έκθεση της κοινωνικής πρωτοβουλίας και μεριμνά για την υποβολή τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης, στη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ και τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή Ε.Κ. Επίσης προετοιμάζει και οργανώνει την αξιολόγηση της κοινωνικής πρωτοβουλίας. Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, την Επιτροπή Παρακολούθησης και την Επιτροπή Ε.Κ. για την οργάνωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης, της οποίας τα συμπεράσματα φροντίζει να αξιοποιεί. Τέλος η Διαχειριστική Αρχή αναπτύσσει και λειτουργεί μηχανισμό για την αξιολόγηση και την ευρύτερη διάδοση των καλών πρακτικών που προκύπτουν από την πρωτοβουλία EQUAL. Ο μηχανισμός αυτός αναλαμβάνει τη συλλογή, αξιολόγηση, επεξεργασία και ευρύτερη προβολή προϊόντων, καλών πρακτικών και καινοτομιών που προκύπτουν από την υλοποίηση των σχεδίων. Μεριμνά για την οργάνωση παρουσιάσεων και για την τεκμηρίωση των καλών πρακτικών σε φορείς και πρόσωπα αρμόδια για το σχεδιασμό πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων για θέματα απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα.

Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή:

- Συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ, την Επιτροπή της κοινωνικής πρωτοβουλίας, την ειδική υπηρεσία οριζόντιας

παρακολούθησης δράσεων ΕΚΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξειδίκευση και το συντονισμό των ενεργειών δημοσιότητας του Ε.Π.

- Παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των έργων που υλοποιούνται.

Συνεργάζεται με την Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ, την Επιτροπή της κοινωνικής πρωτοβουλίας και την Επιτροπή Ε.Κ., για την παροχή σε αυτές κάθε πληροφορίας που ζητείται στο πλαίσιο εφαρμογής της κοινωνικής πρωτοβουλίας. Επίσης μεριμνά για την εφαρμογή και εξειδίκευση όπου απαιτείται των απαραίτητων εργαλείων, προτύπων και προδιαγραφών για την σωστή λειτουργία της διαχειριστικής αρχής. Μεριμνά για την επεξεργασία, εκπόνηση και εισήγηση των θεμάτων, σε συνεργασία με τις υπόλοιπες μονάδες, στην Επιτροπή Παρακολούθησης της κοινωνικής πρωτοβουλίας στα πλαίσια του κανονισμού λειτουργίας της. Οργανώνει την ετήσια συνάντηση διαχείρισης με την Επιτροπή Ε.Κ. και την παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται στις παραπρήσεις και στις αιτιολογημένες συστάσεις της Επιτροπής Ε.Κ.

Ότι αφορά τη παρακολούθηση η Διαχειριστική Αρχή εφαρμόζει τις διαδικασίες ένταξης των πράξεων στα μέτρα της κοινωνικής πρωτοβουλίας και παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής τους. Ακόμα αναπτύσσει μηχανισμό συλλογής αξιόπιστων οικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή, τους δείκτες παρακολούθησης και την αξιολόγηση, καθώς και την εισαγωγή τους στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) και την ηλεκτρονική διαβίβαση των στοιχείων αυτών στην Ε.Ε. Επίσης παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των μέτρων της κοινωνικής πρωτοβουλίας και τις προοπτικές τους και επεξεργάζεται προτάσεις βελτίωσης. Μεριμνά για τη παροχή στοιχείων προόδου εκτέλεσης των πράξεων στις αρμόδιες για

την χρηματοδότηση δημόσιες υπηρεσίες. Λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να υποστηρίξει τους τελικούς δικαιούχους για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Ότι αφορά την στήριξη των Αναπτυξιακών Συμπράξεων, τη Διακρατικότητα, τη Δικτύωση και την Ενσωμάτωση η Διαχειριστικοί Αρχή συνδράμει στη διαμόρφωση και στην αποτελεσματική λειτουργία διακρατικών συνεργασιών και στην υλοποίηση επιμέρους ενεργειών σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τις αρχές και τα κριτήρια της Κ.Π. EQUAL. Μεριμνά για τη δημιουργία του ενημερωτικού υλικού προετοιμασίας (οδηγοί, αιτήσεις, φυλλάδια) καθώς και υλικού πληροφόρησης και διάδοσης για τα αποτελέσματα των σχεδίων (κατάλογοι προγραμμάτων, περιοδικές εκδόσεις). Επίσης, μεριμνά για την παραγωγή υλικού για την προώθηση αποτελεσματικότερης διαχείρισης των σχεδίων και της καινοτομίας. Ευαισθητοποιεί, κινητοποιεί και γενικότερα παρέχει υποστήριξη για τη δημιουργία Αναπτυξιακών Συμπράξεων, για τη διοργάνωση σεμιναρίων και συνάντησης φορέων ανά θεματικό πεδίο. Οργανώνει και συμμετέχει σε συνάντησεις και ομάδες εργασίας, συνέδρια, σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο των στελεχών υποστήριξης της πρωτοβουλίας για την αποτελεσματικότερη ενίσχυση των σχεδίων και τη διαχείριση και προώθηση των θεματικών της πεδίων.

Παρέχει υποστήριξη για τη δικτύωση με μεταξύ των αναπτυξιακών συμπράξεων και μεταξύ συμπράξεων, κοινωνικών εταίρων, εθνικών αρχών και ομάδων ενδιαφερομένων για την ανταλλαγή εμπειριών, την επεξεργασία και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της πρωτοβουλίας.

Ότι αφορά τον ρόλο του Ελέγχου ελέγχει την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας κατά το στάδιο προετοιμασίας εκτέλεσης της πράξης, κατά την υποβολή της πρότασης ένταξης του έργου ή και μετά την ένταξή της

στην Κοινοτική Πρωτοβουλία. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων ελέγχει την νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο στα πλαίσια των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων παρακολούθησης, την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος κατά την ένταξη του έργου στην Κοινοτική Πρωτοβουλία και την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διατάξεις. Αξιολογεί τα αποτελέσματα των ελέγχων και εισηγείται τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Ακόμα στις περιπτώσεις που υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών μεριμνά για την άμεση συγκρότηση ελεγκτικού οργάνου, την διενέργεια του ελέγχου, την έκδοση του σχετικού πορίσματος και την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέχρι το οριστικό κλείσιμο του θέματος. Συντάσσει εκθέσεις ελέγχου και μεριμνά για την καταχώρηση των πορισμάτων ελέγχου στο ΟΠΣ και την κοινοποίησή τους στην Αρχή Πληρωμής, την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τον τελικό Δικαιούχο.

Τέλος ότι αφορά την Οργάνωση – Υποστήριξη καταρτίζει το πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας-στήριξης σε συνεργασία με τις άλλες μονάδες και υποστηρίζει το έργο των Αναπτυξιακών Συμπράξεων στην εκτέλεση των ενεργειών αυτών μετά την έγκρισή τους. Επίσης οργανώνει και λειτουργεί γραφείο πληροφοριών για την παροχή άμεσης ενημέρωσης και κατευθύνσεων στους ενδιαφερόμενους για θέματα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας. Επίσης παρέχει τεχνική- υποστήριξη στη λειτουργία του ΟΠΣ σε συνεργασία με την αντίστοιχη μονάδα της διαχειριστικής αρχής του ΚΠΣ καθώς και με τα λοιπά συστήματα των αρμόδιων εθνικών και ευρωπαϊκών αρχών. Ακόμα χειρίζεται τα θέματα προσωπικού και ειδικότερα τα διοικητικά, οικονομικά και τα θέματα οργάνωσης και εκπαίδευσης. Μεριμνά για την οργάνωση των

συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης. Τέλος παρέχει νομική υποστήριξη στις άλλες μονάδες της Διαχειριστικής Αρχής κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των ενεργειών της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας.

Προσωπικό της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL

Σκοπός της υπηρεσίας είναι η άσκηση των αρμοδιοτήτων και η στελέχωση της Υπηρεσίας Διαχείρισης της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL. Η στελέχωση γίνεται με προσωπικό αποκλειστικής και πλήρους απασχόλησης. Ο συνολικός αριθμός του προσωπικού είναι 35 άτομα τα οποία είναι Πανεπιστημιακού - Τεχνολογικού - Δευτεροβάθμιας - Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης.

4.2. Διαδικασίες επιλογής

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας έχει γίνει σε δύο κύκλους εφαρμογής, σύμφωνα με το κοινό χρονοδιάγραμμα που έχει συμφωνηθεί από τις εθνικές αρχές των κρατών μελών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τον πρώτο κύκλο εφαρμογής οι διαδικασίες επιλογής να έχουν ολοκληρωθεί με την υπογραφή των συμβάσεων με τους τελικούς δικαιούχους (Α.Σ) μέχρι 11 Νοεμβρίου 2001.

Για την επιλογή των σχεδίων έχουν γίνει δημόσιες προκηρύξεις, στις οποίες είχαν κληθεί όλοι οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν τις προτάσεις τους. Η επιλογή των χρηματοδοτούμενων σχεδίων είχε βασιστεί σε μια σειρά από ποιοτικά κριτήρια, τα οποία αντιστοιχούν στην εξειδίκευση των βασικών αρχών της πρωτοβουλίας.

Οι διαδικασίες επιλογής βασίστηκαν στη σύσταση αναπτυξιακών συμπράξεων και στην παρουσίαση ολοκληρωμένων προτάσεων σχεδίων, σύμφωνα με τα θεματικά πεδία της πρωτοβουλίας EQUAL και τις οδηγίες και τις αιτήσεις που διανεμήθηκαν από τη διαχειριστική αρχή. Έτσι στη βάση συγκεκριμένων προδιαγραφών οργάνωσης και λειτουργίας ΑΣ στο πλαίσιο της EQUAL, προκηρύχθηκε η υποβολή προτάσεων από ομάδες φορέων που δεσμεύτηκαν και προαποδέχτηκαν να συστήσουν ΑΣ, με σκοπό την υλοποίηση ενός σχεδίου της EQUAL, στο πλαίσιο ενός μόνο μέτρου -θεματικού πεδίου- του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος. Μετά την προκήρυξη για υποβολή προτάσεων η Διαχειριστική Αρχή παρείχε πλήρη πληροφόρηση σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους για την προετοιμασία των σχεδίων και των ΑΣ. Για την τελική επιλογή των Α.Σ να ληφθούν υπόψη αντικειμενικά κριτήρια. Οι προτάσεις των Α.Σ για παράδειγμα θα πρέπει να ικανοποιούν τα θεμελιώδη κριτήρια της Equal (καινοτομία, διακρατικότητα, ευρύτερη εφαρμογή, ενεργός συμμετοχή). Ακόμα θα εκτιμηθεί η αξιοπιστία και η εμπειρία των φορέων των Α.Σ. Σημαντικό κριτήριο για την επιλογή είναι και η δυνατότητα ενσωμάτωσης του βασικού περιεχομένου του σχεδίου στις εθνικές πολιτικές και η συνέπεια με τις ήδη υπάρχουσες εθνικές και κοινοτικές πολιτικές απασχόλησης και καταπολέμησης των διακρίσεων. Τέλος η πληρότητα της πρότασης και η σκοπιμότητα του σχεδίου θα μελετηθούν για την τελική επιλογή.

Η αξιολόγηση των υποβληθέντων σχεδίων και ΑΣ θα γίνεται από τη Διαχειριστική Αρχή, συνεπικουρούμενη από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, ενταγμένους στο μητρώο αξιολογητών του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης η Διαχειριστική Αρχή θα εκδίδει αιτιολογημένες αποφάσεις για την επιλογή και την ένταξη των σχεδίων

στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και θα υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης πλήρη στοιχεία για τη διαδικασία επιλογής και τα αποτελέσματα της. Τυχόν ενστάσεις κατά της διαδικασίας ή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης θα υποβάλλονται στην Διαχειριστική Αρχή και θα εξετάζονται ως προς το παραδεκτό και τη βασιμότητα τους, από ειδική δευτεροβάθμια επιτροπή αξιολόγησης. Οι τελικοί δικαιούχοι (Αναπτυξιακές Συμπράξεις) θα ενημερώνονται από τη Διαχειριστική Αρχή για τις υποχρεώσεις τους και την έναρξη της χρηματοδότησης και θα καλούνται να υπογράψουν συμβάσεις υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων τους με την αρμόδια εθνική αρχή.

4.3. Διαδικασίες αξιολόγησης

Προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής υλοποίηση της πρωτοβουλίας EQUAL και η αποδοτικότητα των παρεμβάσεων της πραγματοποιήθηκε ενδιάμεση αξιολόγηση του Ε.Π. Η ενδιάμεση αξιολόγηση διεξήχθη από ανεξάρτητους αξιολογητές, υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. και σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η ενδιάμεση αξιολόγηση ξεκίνησε με την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος και χρονικά είχε καλύψει όλη τη διάρκεια εφαρμογής με δύο τουλάχιστον εκθέσεις, η πρώτη από τις οποίες είχε υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 31.12.2003.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση προσέγγισε τις βασικές αρχές της EQUAL με έμφαση στις διαρθρωτικές συνέπειες των σχεδίων στα συστήματα και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων στους εμπλεκόμενους φορείς και επωφελούμενους. Στο πλαίσιο αυτό χρησιμοποιήθηκαν οι απαραίτητοι ποσοτικοί και ποιοτικοί φυσικοί δείκτες και δείκτες επιπτώσεων, οι οποίοι αφορούσαν κάθε μέτρο. Επίσης η ενδιάμεση αξιολόγηση περιλαμβάνει αποτίμηση

των συνεπειών στο ευρύτερο κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον, αξιολόγηση των διαδικασιών, συνθηκών και δομών υλοποίησης και παρακολούθησης του Ε.Π, καθώς και ανάλυση της αποδοτικότητας των πόρων που διατέθηκαν σε σχέση με τις επιπτώσεις σε επίπεδο μέτρων και Ε.Π.

Μετά τη λήξη της περιόδου εφαρμογής της πρωτοβουλίας EQUAL θα πραγματοποιηθεί ex post αξιολόγηση. Η ex post αξιολόγηση, θα διενεργηθεί από ανεξάρτητους αξιολογητές, θα βασιστεί και θα επεκταθεί στα κριτήρια και την τυπολογία που εφαρμόσθηκαν για την ενδιάμεση αξιολόγηση, εντοπίζοντας τα κυριότερα διδάγματα σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων για την ανάπτυξη νέων πολιτικών καταπολέμησης των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας.

4.4. Αρχή πληρωμής του Ε.Π. EQUAL

Για την αποτελεσματικότητα και την διαφάνεια των χρηματοδοτικών ριών δημιουργείται μία ειδική υπηρεσία πληρωμών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε επίπεδο Κ.Π.Σ για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ, των Κοινωνικών Πρωτοβουλιών.

Η αρχή πληρωμής είναι υπεύθυνη για την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών στην Ε.Ε που γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ. Ακόμα διασφαλίζει την απόδοση της κοινοτικής και εθνικής συμμετοχής στους τελικούς δικαιούχους το συντομότερο δυνατόν και χωρίς καμία κράτηση. Υποβάλλει την πιστοποιημένη δήλωση στην Επιτροπή (η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ) ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα και ανά διαρθρωτικό Ταμείο σύμφωνα με το 32 παρ. 4 του Καν. 1260/1999. Υποβάλλει τις προβλέψεις για μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών στην Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 7 του Καν.

1260/1999. Διενεργεί τον εξωτερικό έλεγχο στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους που προβλέπεται στην παρ. 4.5. 2. (έλεγχος δευτέρου επιπέδου). Επίσης προβαίνει σε αναστολή των πληρωμών σε περίπτωση βάσιμης υπόνοιας παρατυπίας, ενημερώνοντας ταυτόχρονα την διαχειριστική αρχή της EQUAL, το ΟΠΣ, τον τελικό δικαιούχο και τον τελικό αποδέκτη. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας προβαίνει στη διαγραφή των σχετικών πληρωμών αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αποφάσεις της αρχής πληρωμής, που θα πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να συμφωνούν με την αρχή της αναλογικότητας, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διοικητικών ή και δικαστικών πράξεων. Είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό των χρηματοδοτικών ροών και την διαχείριση των λογαριασμών που κατατίθενται οι πιστώσεις των διαρθρωτικών Ταμείων.

1. Ροές χρηματοδοτήσεων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών του ΚΠΣ, με την έννοια ότι η παροχή εθνικής και της κοινωνικής συνδρομής στον τελικό δικαιούχο θα πρέπει να παρακολουθείται στο πλαίσιο κάθε Ε.Π.

Η αρχή πληρωμής είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής των συγκεκριμένων λογαριασμών που διατηρεί το Υπουργείο Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας. Κάθε λογαριασμός υποδιαιρείται σε υπολογαριασμούς ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι κοινωνικές πιστώσεις κατατίθενται άμεσα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στους λογαριασμούς, ανά διαρθρωτικό Ταμείο και ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές αρχές ενημερώνονται σχετικά. Για την EQUAL θα διατηρείται ειδικός υπό-λογαριασμός στην Τράπεζα της Ελλάδας, στον οποίο θα κατατίθενται και οι σχετικές κοινωνικές

πιστώσεις. Οι κοινωνικές πιστώσεις εγγράφονται στο τμήμα εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού -Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων-. Στο τμήμα δαπανών εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων (κοινωνικών και δημόσιων εθνικών) προς τους τελικούς δικαιούχους.

Οι προκαταβολές των κοινωνικών πόρων με την αντίστοιχη εθνική συμμετοχή χρησιμοποιούνται προκειμένου να ξεκινήσει η χρηματοδότηση των τελικών δικαιούχων. Η αρχή πληρωμής μεριμνά για την απόδοση των ετήσιων πιστώσεων (κοινωνικών και δημόσιων εθνικών) στους τελικούς δικαιούχους. Γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού. Η απόδοση στους τελικούς δικαιούχους γίνεται χωρίς καμία μείωση ή κράτηση.

2. Ροή χρηματοδοτικών πληροφοριών

Η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης κοινοποιείται στον τελικό δικαιούχο που πρέπει να υποβάλει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές μέσω ενός μηνιαίου δελτίου καθώς και την εξέλιξη του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου μέσω ενός τριμηνιαίου δελτίου παρακολούθησης. Οι πληροφορίες αυτές μετά την έγκριση και επιβεβαίωσή τους από τη Διαχειριστική Αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος καταχωρούνται στο ΟΠΣ. Η αρχή πληρωμής κάνει χρήση αυτών των πληροφοριών μέσω του ΟΠΣ και διασταυρώνει τα στοιχεία που βεβαιώνει η διαχειριστική αρχή με τις πληρωμές του έχουν γίνει έτσι όπως αυτές προκύπτουν από κατάλληλα τραπεζικά στοιχεία.

Έτσι η αρχή πληρωμής υποβάλλει τελικά τις αιτήσεις στην Επιτροπή αφού πρώτα ελέγξει την ακρίβεια των παραπάνω πληροφοριών και ιδίως σε ότι αφορά τις πληρωμές που έχουν γίνει από τους τελικούς δικαιούχους. Επαληθεύσει πιθανά ερωτήματα που εκκρεμούν, μετά τους

σχετικούς ελέγχους, ελέγξει εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού και οι σχετικές ετήσιες εκθέσεις της διαχειριστικής αρχής έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή. Η αρχή πληρωμής διαθέτει στο ΟΠΣ αναλυτικά δεδομένα των δαπανών που δηλώνονται από τους τελικούς δικαιούχους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ EQUAL ΣΤΟ Ν.ΑΧΑΪΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal που φροντίζει για την ανάπτυξη των προσόντων, την αύξηση της απασχολησιμότητας των ατόμων που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας, την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και την ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας, δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορους τους φορείς δημόσιους- ιδιωτικούς και τους πολίτες ολόκληρης της Ελλάδας αλλά και του Ν. Αχαΐας. Η ανεργία είναι ένα πρόβλημα που δεσπόζει στον Ν. Αχαΐας. Άτομα χωρίς κάποια ιδιαιτερότητα ή πρόβλημα, με μόρφωση και επαγγελματική εξειδίκευση βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας και με δυσκολία καταφέρνουν κάποια στιγμή να απορροφηθούν ακόμα και σε επαγγέλματα που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της εξειδίκευσής τους. Είναι λοιπόν φυσικό, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες να υφίστανται ακόμη εντονότερα το φάσμα του επαγγελματικού, οικονομικού και κοινωνικού αποκλεισμού. Η κατάσταση αυτή στην αγορά εργασίας οδήγησε φορείς από ολόκληρη την Ελλάδα και από τον Ν.Αχαΐας να δραστηριοποιηθούν και μέσω του Κοινοτικού Προγράμματος Equal και ειδικότερα με την συμμετοχή τους σε Αναπτυξιακές Συμπράξεις να επιδιώξουν την προώθηση νέων μέσων για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και ανισότητας στην αγορά εργασίας.

Με βάση τα έξι Υποπρογράμματα και τα επιμέρους θεματικά πεδία (Μέτρα) που αποτελούν και κύριους στόχους της Πρωτοβουλίας, οι Α.Σ που έχουν δημιουργηθεί στην Ελλάδα αλλά ειδικότερα στον Ν.Αχαΐας και οι δραστηριότητας που αναπτύσσουν μέχρι τώρα είναι αυτές που ακολουθούν.

5.1. ΜΕΤΡΟ 1.1: «Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας»

Το σύνολο των έργων που αφορούν το μέτρο αυτό είναι μέχρι τώρα ένδεκα. Οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις που προορίζονται για να έχουν πρακτική και στον Νομό Αχαΐας είναι οι έξι που ακολουθούν. Πρέπει όμως να σημειωθεί πως από αυτές τις έξι, στον Ν. Αχαΐας μία Α.Σ έχει έντονη δραστηριότητα μέχρι τώρα. Είναι η Α.Σ ‘NEMESIS’ που εκπροσωπείται στον Νομό μας μέσω του Δικτυογρικού Συλλόγου Πατρών.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ” Τίτλος Έργου: “ΤΕΛΙΚΟ ΟΡΙΟ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Στερεά Ελλάδα, Αττική, Πελοπόννησος
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α. Σ.:	Μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι ηλικίας άνω των 45 ετών, γυναίκες, νέοι χωρίς προϋπηρεσία
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ιταλία, Γαλλία

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η «δοκιμή» ενός νέου μοντέλου που θα διευκολύνει γενικά την πρόσβαση και την επιστροφή στην εργασία μειονεκτουσών ομάδων και στα αστικά κέντρα και στις ορεινές περιοχές και παράλληλα θα είναι ικανό να «κτίζει», να ορθώνει σε κάθε τοπική

κοινωνία, ένα τείχος, ένα Τελικό Όριο - που είναι οι 12 μήνες - στη χρονική διάρκεια της ανεργίας. Αυτό θα επιτευχθεί κινούμενο σε δύο κεντρικούς άξονες. Ο ένας περιλαμβάνει την αναδιοργάνωση και ενίσχυση των δομών υποστήριξης της απασχόλησης με βασικό περιεχόμενο μια διπλή εξειδίκευσή τους, αφενός σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιμέρους ομάδων (μακροχρόνια ανεργοί, ηλικιωμένοι ανεργοί, γυναίκες, κ.α.) και αφετέρου σύμφωνα με το μοντέλο της στρατηγικής «Τελικό Όριο». Ο δεύτερος την ευρεία διάδοση των επιλογών και αποτελεσμάτων του παρόντος σχεδίου στις τοπικές κοινωνίες αλλά και στους φορείς διαμόρφωσης πολιτικών, προκειμένου να προκαλέσουν θετικές αλλαγές στην επίσημη εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική για την υποστήριξη της απασχόλησης.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται με την ουσιαστική συμμετοχή στην ΑΣ, στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων και με εκτεταμένο, πολύμορφο και δυναμικό πρόγραμμα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που θα δημιουργεί ένα ευρύτερο κλίμα υποστήριξης-ενδυνάμωσης.

Σημαντικό όμως είναι και το στοιχείο της διακρατικότητας της Κοινωνικής αυτής Πρωτοβουλίας εφόσον μέσω αυτής θα ανταλλάγούν πληροφορίες και εμπειρίες από τον ελληνικό, τον ιταλικό και το γαλλικό χώρο και θα γίνει πειραματική εφαρμογή των προτάσεων στις περιοχές στόχου των διακρατικών εταίρων.

Την ισότητα ευκαιριών που προασπίζεται η Equal εκφράζεται σε αυτή την Α.Σ έχοντας σαν βασική ομάδα στόχο του σχεδίου τις γυναίκες. Π.χ. τα εκπαιδευτικά πακέτα, τα εξατομικευμένα Εργασιακά Προφίλ των εκπαιδευόμενων κλπ. διαμορφώνονται με βάση και τις ιδιαιτερότητες των γυναικών. Σε όλες τις φάσεις διαμόρφωσης, διαχείρισης, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης του σχεδίου, η συμμετοχή των φύλων είναι ισότιμη.

Τέλος η ευρύτερη εφαρμογή πραγματώνεται εφόσον η επιλογή των περιοχών όπου θα υλοποιηθεί το σχέδιο (Στερεά-Εύβοια, Αττική, Πελοπόννησος) έγινε με βασικό κριτήριο να έχουν αντιπροσωπευτικά χαρακτηριστικά της ελληνικής γεωγραφίας, οικονομίας και κοινωνίας, ώστε τα μοντέλα που θα δημιουργηθούν, να μπορούν να μεταφερθούν και στην υπόλοιπη ελληνική περιφέρεια.

Το μέτρο αυτό σύμφωνα με το αρμόδιο πρόσωπο για το Equal του συντονιστή φορέα, Δήμου Λεβαδέων, κ.Τσανά Λουκία η Α.Σ έχει κυρίως εφαρμογή μέχρι τώρα στην Στερεά Ελλάδα. Η εφαρμογή του είναι ακόμα πιλοτική. Κύριο μέλημα των υπευθύνων είναι να έρθουν σε επικοινωνία με τοπικούς φορείς της Στερεάς Ελλάδας και να καταθέσουν σε αυτούς προτάσεις με στόχο την στήριξη των ανέργων. Έχουν όμως και ρόλο συμβουλευτικό και έτσι μπορούν οι άνεργοι και να ζητήσουν την βοήθεια των υπευθύνων.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη "ΔΙΚΤΥΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ & ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (Δ.Ε.Σ.Π.Α.)"

Τίτλος Έργου: «ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΡΙΕΡΑΣ»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	<i>Αστική Περιοχή</i>
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	<i>Άνεργοι και ενπαθείς ομάδες</i>
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	<i>Γαλλία, Ισπανία</i>

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη και λειτουργία ενός πανελλαδικού δικτύου δομών, οι οποίες θα παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες επαγγελματικής συμβουλευτικής, επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης στην αγορά εργασίας, για άνεργους που υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό από την εργασία. Το έργο δηλαδή προβλέπει την υιοθέτηση ενός νέου συστήματος ολοκληρωμένης και εξατομικευμένης

προσέγγισης και υποστήριξης των ανέργων από τα Κέντρα Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και Προώθησης στην Απασχόληση των Κ.Ε.Κ, καθώς και την ανάπτυξη μιας κεντρικής δομής δικτύωσης, στήριξης και παρακολούθησης των Κέντρων αυτών. Ακόμα επιδιώκεται η σύζευξη προσφοράς και ζήτησης, εξασφαλίζοντας τη συνεργασία εταιρειών και φορέων κατάρτισης (μιας και οι μέχρι τώρα Υπηρεσίες Απασχόλησης, όσο και τα γραφεία εργασίας του ΟΑΕΔ, τα οποία δημιουργήθηκαν ως εξειδικευμένες υπηρεσίες σύζευξης προσφοράς και ζήτησης εργασίας, έδειξαν ότι δεν μπορούν να ανταποκριθούν στο σύνολο των απαιτήσεων μιας συνεχώς εξελισσόμενης κοινωνίας).

Και αυτή η Α.Σ φροντίζει να αγκαλιάσει όλα τα άτομα της ομάδας στόχου. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η ενδυνάμωση των ανέργων αποτελεί εξ' ορισμού τον βασικό στόχο των υπηρεσιών επαγγελματικής συμβουλευτικής και υποστήριξης. Κατά την εξέλιξη της συμβουλευτικής διαδικασίας ο άνεργος καλείται με τη βοήθεια του συμβούλου να διερευνήσει τις επαγγελματικές δυνατότητες και τις επιθυμίες του, να λάβει αποφάσεις και να θέσει προσωπικούς στόχους, οι οποίοι συνοψίζονται στο ατομικό επαγγελματικό σχέδιο δράσης, το οποίο εκπονεί και αναλαμβάνει προσωπικά ευθύνη για την πραγμάτωσή του. Η ενδυνάμωση της ομάδας στόχου ενισχύεται και με την εργασία - μαθητεία σε επιχειρήσεις κατά τις τοποθετήσεις στο τέλος της διαδικασίας, εφόσον η δράση εξασφαλίζει ότι θα τους παρασχεθεί ουσιαστική εκπαίδευση και εργασιακή προσαρμογή στην ειδικότητα της θέσης, στην οποία θα τοποθετηθούν, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τα επαγγελματικά προσόντα τους.

Εδώ στα πλαίσια του διακρατικού έργου θα αναπτυχθεί ισχυρή διακρατική συνεργασία στην εκπόνηση επαγγελματικών προφίλ για τις ειδικότητες υψηλής ζήτησης, και ιδιαίτερα για τις ειδικότητες του κλάδου πληροφορικής, που εμφανίζει υψηλή ομοιογένεια ως προς τις απαιτήσεις

της αγοράς εργασίας, σε όλη την Ευρώπη. Επίσης η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει την εκπαίδευση στελεχών των επιχειρήσεων, την εκπαίδευση των ανέργων που θα τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας. Προσδοκόνται ιδιαίτερα οφέλη από την μεταφορά τεχνογνωσίας από χώρες – μέλη της Ε.Ε.

Μέσω της Α.Σ “Μονοπάτια Απασχόλησης και Καριέρας” ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί σε άνεργους νέους, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργους και σε άλλες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, συνδέοντας λειτουργικά τις υπηρεσίες κατάρτισης, με τις υπηρεσίες προώθησης, με τρόπο που εξασφαλίζει την απασχόληση των ομάδων στόχου, σε ποιοτικές θέσεις εργασίας.

Σύμφωνα με το αρμόδιο πρόσωπο για το Equal του συντονιστή φορέα που είναι η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, κ. Κασιμάτη Θεόδωρο η προσπάθεια της Α.Σ αυτής είναι ακόμα σε αρχικό στάδιο στον Ν.Αχαΐας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ”

Τίτλος Έργου: “ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	<i>Πανελλήνια</i>
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	<i>Όλες οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες</i>
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	<i>Ιταλία - Αγγλία</i>

Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί μια πιλοτική εφαρμογή προώθησης στην απασχόληση και στοχεύει στη δικτύωση του συνόλου των φορέων που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, στη δικτύωση των φορέων σε κεντρικό επίπεδο (π.χ ΟΑΕΔ) και στην δικτύωση μεταξύ των επιπέδων διοίκησης (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό).

Για την επίτευξη αυτής της δικτύωσης προσπαθείτε η συμμετοχή του συνόλου της τοπικής κοινωνίας, μέσα από μια πολιτική για την προώθηση της Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να γίνει με τη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα και με άλλους αρμόδιους φορείς, έτσι ώστε με τη διερεύνηση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα και διαπιστώσεις, που δύνανται να συμβάλλουν στη διαμόρφωση πολιτικών προώθησης της απασχόλησης σε κεντρικό επίπεδο.

Οι κοινοί Διακρατικοί στόχοι των συμμετεχόντων Αναπτυξιακών Συμπράξεων είναι η προώθηση των Ίσων Ευκαιριών για τα μειονεκτούντα άτομα και η ανάπτυξη καινοτόμων τρόπων αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων που βιώνονται από τις μειονεκτούσες ομάδες όσον αφορά την εργασία. Βάση δίνεται και στην κατάρτιση των ανέργων με την καθιέρωση ευπρόσιτων ευκαιριών κατάρτισης για τις μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των νέων τεχνολογιών και με την προσπάθεια για την πιστοποίηση της κατάρτισης.

Το έργο διασφαλίζει πλήρως την ισότητα ευκαιριών και το περιεχόμενό του προωθεί πλήρως μια ουσιαστική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και θα διέπει δε το σύνολο των ενεργειών του όλη τη διάρκειά του και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τέλος προβλέπεται με το πέρας του Έργου μια ευρύτερη εφαρμογή όλων όσον έχουν επιτευχθεί για το σύνολο των κοινωνικών ευπαθών ομάδων.

Σύμφωνα με το αρμόδιο πρόσωπο για το Equal του συντονιστή φορέα που είναι η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης, κ. Φεγγίτη Δημήτριο η προσπάθεια της Α.Σ αυτής είναι ακόμα σε αρχικό στάδιο στον Ν. Αχαΐας. Γίνονται προσπάθειες επικοινωνίας και ενημέρωσης των αρμόδιων φορέων αλλά και της τοπικής κοινωνίας μέσω σεμιναρίων και συνεδρίων.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ”

Τίτλος Έργου: “ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Ελλάδα
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Ατόμα υπό απεξάρτηση, απεξαρτημένα
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ιταλία, Γαλλία

Οι στόχοι που επιδιώκονται μέσω του έργου «ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ» είναι η διευκόλυνση των όρων κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των απεξαρτημένων και υπό απεξάρτηση ατόμων, ώστε να δοθεί συνολικά στην Ο.Σ μια ευκαιρία για νέο ξεκίνημα, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης.

Ιδιαίτερη βάση θα δοθεί στην αναβάθμιση του στελεχιακού δυναμικού των φορέων που εμπλέκονται στην συμβουλευτική και προώθηση στην απασχόληση της Ο.Σ. Οι φορείς αυτοί μέσω νέων προσεγγίσεων θα φροντίσουν για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη της ομάδας-στόχου. Και η ίδια όμως η Ο.Σ μέσω της ανάπτυξης κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, του επαγγελματικού προσανατολισμού, της εξειδικευμένης κατάρτισης και εργασιακής εμπειρίας θα καταφέρει να απορροφηθεί στην αγορά εργασίας. Ιδιαίτερης σημασίας θα αποτελέσει και η εναισθητοποίηση επαγγελματικών φορέων, επιχειρήσεων και εργοδοτών σε θέματα προώθησης στην αγορά εργασίας της Ο.Σ.

Βασικοί στόχοι του Διακρατικού Έργου είναι αρχικά η συμβουλευτική υποστήριξη των απεξαρτημένων ατόμων για την κοινωνικό-επαγγελματική τους ένταξη στην αγορά εργασίας με την βοήθεια από τους αρμόδιους φορείς κατά των ναρκωτικών στην Ελλάδα (OKANA, ΚΕΘΕΑ, ΨΝΑ, ΨΝΘ) και τους αντίστοιχους διακρατικούς εταίρους. Επίσης πραγματοποιούνται συμβουλευτικά σεμινάρια σε στελέχη

κοινωνικών υπηρεσιών, φορέων προώθησης στην απασχόληση για την κοινωνικό-επαγγελματικής ένταξης απεξαρτημένων ατόμων με την συμμετοχή εταίρων έτσι ώστε να γίνεται και η ανταλλαγή καλών, δοκιμασμένων πρακτικών.

Η εφαρμογή των ίσων Ευκαιριών στο συγκεκριμένο έργο αφορά όλα τα στάδια της εφαρμογής του. Άμεσα επωφελούμενοι θα είναι άτομα από την Ο.Σ που έχουν απομακρυνθεί από την απασχόληση λόγω της χρήσης και θα επιτραπεί η περισσότερο ισότιμη συμμετοχή των δυο φύλλων.

Το έργο φροντίζει και για την ευρύτερη εφαρμογή των στόχων του. Η συνεργασία των εμπλεκομένων φορέων στο πρόγραμμα θα συμβάλλει στην προώθηση των υπό απεξάρτηση και απεξαρτημένων στην αγορά εργασίας, είτε πρόκειται για φορείς άμεσα συνδεδεμένοι με την Ο.Σ (OKANA, ΚΕΘΕΑ, ΨΝΑ, ΨΝΘ) είτε για φορείς που εκπροσωπούν επιχειρήσεις, εργασιακά δικαιώματα, εκπαίδευση και κατάρτιση. Επίσης αναμένεται να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση επιχειρήσεων και εργοδοτών όσον αφορά στο ρόλο τους στην καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το αρμόδιο πρόσωπο για το Equal του συντονιστή φορέα που είναι ο Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (OKANA), κ. Μπάνου Χρυσούλα η προσπάθεια της Α.Σ αυτής είναι ακόμα σε αρχικό στάδιο στον Ν. Αχαϊας. Γίνονται προσπάθειες επικοινωνίας και ενημέρωσης των αρμόδιων φορέων αλλά και της τοπικής κοινωνίας μέσω σεμιναρίων και συνεδρίων.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ”

Τίτλος Έργου: “ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Όλη η χώρα
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ιταλία, Γαλλία, Βέλγιο και Φιλανδία.

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η άρση του κοινωνικού αποκλεισμού και η προώθηση στην απασχόληση του πολιτιστικού τομέα των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, με ταυτόχρονη ενίσχυση της απασχολησιμότητας, της υποστήριξης, ενεργοποίησης και ενδυνάμωσης των προσόντων των ωφελουμένων, ώστε να ενταχθούν ισότιμα και με επαγγελματικούς όρους στην πολιτιστική αγορά εργασίας.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως μέσα από τη συνεχή δυναμική παρουσία τους κατά τη διαμόρφωση του καθημερινού εκπαιδευτικού προγράμματος, τη συμμετοχή στη μελέτη του έργου, τη συνεργασία με τους συμβούλους πολιτιστικής απασχόλησης, τη συμμετοχή στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτιστικών δράσεων που θα λάβουν χώρα.

Στη σύμπραξη αυτή συμμετέχουν φορείς από την Ιταλία, τη Γαλλία, το Βέλγιο και τη Φινλανδία. Μέσω της διακρατικής συνεργασίας επιτυγχάνεται ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών ανάμεσα στα μέλη της διακρατικής σύμπραξης, μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών.

Όπι αφορά την ισότητα των ευκαιριών η ένταξη των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες στο χώρο της πολιτιστικής απασχόλησης θα αποτελέσει τη βάση τόσο για την άρση του κοινωνικού

αποκλεισμού τους όσο και για την πολύπλευρη και δυναμική εγχώρια πολιτιστική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της δικτύωσης και ανάδειξης των ορθών πρακτικών του Έργου, το κεντρικό Κέντρο Ανάπτυξης Πολιτιστικής Απασχόλησης θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνογνωσία προς όλους τους οργανισμούς και φορείς της απασχόλησης, συμβάλλοντας στη χάραξη εθνικής πολιτικής για την απασχολησιμότητα. Ιδιαίτερης αναφοράς χρήζει το όφελος που θα αποκομίσει ο ΟΑΕΔ, ως κατ' εξοχήν κρατικός φορέας που δραστηριοποιείται σε σχεδιασμό και υλοποίηση πολιτικών καταπολέμησης ανεργίας, ενίσχυσης της απασχολησιμότητας κλπ, στον βαθμό που τα αποτελέσματα του Έργου αξιοποιηθούν από τις εθνικές πολιτικές απασχόλησης.

Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του προγράμματος του συντονιστή φορέα που είναι η Διαδικασία Α.Ε κ. Καινούγιο Χρήστο οι δράσεις της Α.Σ αυτής δεν έχει επεκταθεί ακόμα στον Ν.Αχαΐας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “NEMESIS”

Τίτλος Έργου: “ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΝΤΑΣΣΟΥΣΑ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Φυλακισμένοι - αποφυλακισμένοι
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Μεγάλη Βρετανία, Ιρλανδία, Φιλανδία- Ολλανδία

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η βελτίωση των συστημάτων υποστήριξης της απασχόλησης μειονεκτουσών ομάδων (Ολοκληρωμένο Δίκτυο Ένταξης και Αποκατάστασης (ΟΔΕΑ) Φυλακισμένων – Αποφυλακισμένων), η λειτουργία προγραμμάτων μακροχρόνιας κατάρτισης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων (Προγράμματα Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων σε αντικείμενα της Νέας Οικονομίας) και

τέλος στοχεύει στην ευαισθητοποίηση εργοδοτών και επαγγελματικών φορέων (Ευαισθητοποίηση Κοινότητας και Εργοδοτών).

Μέσα από την διακρατική συνεργασία η αναπτυξιακή σύμπραξη αποβλέπει στην παρακολούθηση των τελευταίων ευρωπαϊκών εξελίξεων και την εναρμόνιση των εθνικών πολιτικών με τις πιο σύγχρονες και αποτελεσματικές ευρωπαϊκές πολιτικές, στη δυνατότητα σύγκρισης διαφορετικών προσεγγίσεων στο χώρο της απασχόλησης των φυλακισμένων και αποφυλακισμένων στα κράτη μέλη της Ε.Ε και τέλος στην καλύτερη κατανόηση διαφορετικών πολιτικών ένταξης και επανένταξης φυλακισμένων και αποφυλακισμένων.

Η διάσταση της ένταξης της ισότητας διαχέεται σε όλες τις δράσεις του σχεδίου. Ο συγκεκριμένος παράγοντας αποτέλεσε βασική παράμετρο κατά τη σύλληψη, την ανάπτυξη και την εφαρμογή του σχεδίου. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο επιδιώκεται ισομερής αναλογία ανδρών και γυναικών στα τμήματα αποφυλακισμένων που πρόκειται να λειτουργήσουν με βάση τα ποσοστά αποφυλάκισης που εμφανίζονται κατά φύλο. Επίσης σε επίπεδο σχεδιασμού της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας έχουν συμπεριληφθεί ειδικές ενότητες και δράσεις που αφορούν ειδικότερα αιτήματα και ανάγκες των χρηστριών. Για παράδειγμα ειδικές μελέτες που έχουν διεξαχθεί εντοπίζουν ότι στις γυναίκες αποδίδουν διαφορετικά μοντέλα εκπαίδευσης στην πληροφορική. Ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας κατάρτισης των γυναικών χρηστριών του προγράμματος έγινε με βάση τα πορίσματα και τις υποδείξεις των παραπάνω ερευνών. Ακόμα πρέπει να επισημανθεί η ιδιαιτερότητα της θέσης των γυναικών κρατουμένων ως προς τους πολλαπλούς αποκλεισμούς που υφίστανται (αποκλεισμούς λόγω φύλου, αποκλεισμός λόγω παραβατικότητας, κλπ). Η Α.Σ. εστιάζοντας ιδιαίτερα στο ευαίσθητο αυτό σημείο, το τοποθετεί ως κομβικό στις δράσεις που σχεδιάζει.

Ότι αφορά τώρα την ευρύτερη εφαρμογή του έργου σε πρώτο επίπεδο, όλες οι δράσεις θα αναπτυχθούν σε ένα ικανοποιητικό τμήμα του πληθυσμού των ανδρικών και γυναικείων φυλακών Κορυδαλλού, στη συνέχεια θα επεκταθεί στις φυλακές Θεσσαλονίκης και Πάτρας, ενώ στα πλαίσια του προγράμματος βασική επιδίωξη είναι η ενημέρωση των 33 σωφρονιστικών καταστημάτων της χώρας για τις δράσεις και τις καλές πρακτικές του προγράμματος και των αποτελεσμάτων.

Η Α.Σ NEMESIS έχει εφαρμογή στον Ν.Αχαΐας και ειδικότερα στην Πάτρα μέσω του Δικηγορικού Συλλόγου Πατρών. Η υπεύθυνη για το πρόγραμμα κ. Δήμητρα Σγούρα μας έδωσε τις απαραίτητες πληροφορίες για την δράση του φορέα μέσα στα πλαίσια του Equal και γενικότερα της κατάστασης που επικρατεί. Έτσι μας έγινε γνωστό πως επτά μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου συμμετέχουν αυτή την στιγμή στο πρόγραμμα. Σκοπός τους είναι να παρέχουν συμβουλευτική στήριξη στους έγκλειστους των φυλακών του Αγ.Στεφάνου για ότι αφορά την επανένταξή τους. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι ένα σχέδιο επανένταξης καταρτίζεται με την σύμφωνη γνώμη του/της κρατούμενου/ης έτσι ώστε να καθοριστεί πώς θα αξιοποιήσει τον χρόνο εποικοδομητικά κατά την διάρκεια εγκλεισμού τους. Επίσης προσδιορίζει τις ανάγκες τους, συμπεριλαμβανομένων την εκπαίδευση, την απασχόληση, τα συμπεριφοριστικά προγράμματα και κυρίως τους διασυνδέει με ότι χρειάζονται για την αποφυλάκισή τους. Σημαντικό δηλαδή σημείο στο σχέδιο επανένταξης (σημείο πάνω στο οποίο δουλεύει και το ελληνικό πρόγραμμα) είναι η στενή συνεργασία της ομάδας εντός και εκτός της φυλακής. Θα πρέπει δηλαδή οι υπηρεσίες μας να δίνουν συγκεκριμένες πληροφορίες έτσι ώστε ο/η κάθε χρήστης να ξέρει που θα μείνει, εάν θα ξεκινήσει δική του απασχόληση και τι χρειάζεται για να την ξεκινήσει, θα πρέπει να έχουν γίνει επαφές με τους εργοδότες, να έχουν κλειστεί συνεντεύξεις κ.α.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση το πρόγραμμα έδινε την δυνατότητα σε τριάντα κρατούμενους στην φυλακή του Αγ.Στεφάνου να συμμετάσχουν. Σε περίπτωση που οι αιτήσεις θα υπέρβαιναν τον αριθμό αυτό θα γινόταν μια επιλογή με βάση τον χρόνο που απέμενε για την αποφυλάκισή τους, και την σοβαρότητα του εγκλήματος που έχουν διαπράξει. Δυστυχώς όμως μόνο οχτώ κρατούμενοι έδειξαν ενδιαφέρον των οποίων οι αιτήσεις έγιναν δεκτές. Οι λόγοι της μικρού ενδιαφέροντος είναι κυρίως δύο. Πρώτον, η αρνητικότητα που αντιμετώπισαν τα μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου από την διοίκηση της φυλακής να μπουν στην φυλακή (παρόλο που είχαν όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις), με αποτέλεσμα να μην γίνει άμεσα γνωστό στους έγκλειστους το πρόγραμμα και δεύτερον, η αδιαφορία των φυλακισμένων οι οποίοι δεν μπορούν να πιστέψουν ότι μπορεί κάποιος φορέας μέσω ενός Κοινωνικού Προγράμματος να δείξει ενδιαφέρον προς αυτούς και να τους βοηθήσει πραγματικά.

Αυτό που κάνουν τα μέλη Δικηγορικού Συλλόγου είναι να ενημερώσουν πλήρως τους κρατούμενους για τις δυνατότητες που τους παρέχει το πρόγραμμα για την επανένταξή τους και γενικότερα να τους ενθαρρύνουν και να τους ανοίξουν έναν άλλο ορίζοντα μπροστά τους για όταν βγουν από την φυλακή. Πιο συγκεκριμένα φτιάχνουν έναν φάκελο που περιέχει όλα τα στοιχεία του φυλακισμένου πριν μπει στην φυλακή, ο οποίος φάκελος περιέχει το επίπεδο της μόρφωσής του, την επαγγελματική δραστηριότητα που είχε αναπτύξει, την οικογενειακή του κατάσταση (γυναίκα, παιδιά), την οικονομική του κατάσταση, αλλά και στοιχεία για τον λόγο που φυλακίστηκε και την συμπεριφορά του μέσα στην φυλακή. Με τα στοιχεία αυτά γίνεται μια εκτίμηση των βασικών δεξιοτήτων του κρατούμενου, ψυχολογική εκτίμηση και εκτίμηση του κινδύνου στον εαυτό τους και στους άλλους και προσανατολίζουν τον κρατούμενο προς κάποιες κατευθύνσεις επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης. Βέβαια πρέπει εδώ να σημειωθεί πως οι φυλακισμένοι στις φυλακές του Αγ.

Στεφάνου έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα βαριάς μορφής που συνοδεύονται με πολλά χρόνια κάθειρξης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι περισσότεροι να είναι ανειδίκευτοι μιας και μέσα στην φυλακή δεν αναπτύσσουν κάποια δραστηριότητα (εκπαίδευση σε κάποιο τομέα) που να τους φανεί χρήσιμο κατά την αποφυλάκισή τους. Έτσι η απορρόφησή τους στον ιδιωτικό τομέα γίνεται ακόμα πιο δύσκολη εφόσον εκτός από την προκατάληψη των εργοδοτών έχουν να αντιμετωπίσουν την ανύπαρκτη στο περισσότερο των περιπτώσεων εκπαίδευσή τους. Η προοπτική τώρα να ανοίξουν δική τους επιχείρηση με την απαραίτητη χρηματοδότηση είναι περιορισμένη μιας και είναι πιθανό από την μία να συναντήσουν την αποδοκιμασία των θυμάτων ή των συγγενών τους, ενώ από την άλλη είναι δύσκολο να βρουν κάτι με το οποίο θα μπορούσαν να καταπιαστούν επιτυχώς. Παρόλα αυτά γίνονται προσπάθειες μέσω ΟΑΕΔ, Επιμελητηρίου και άλλων φορέων για την επαγγελματική τους ένταξη. Επίσης τα Κ.Ψ.Υ παρέχουν σε όσους χρειάζονται την κατάλληλη ψυχιατρική παρακολούθηση και βοήθεια.

Το έργο του Δικηγορικού Συλλόγου Πατρών είναι ιδιαίτερα δύσκολο. Γενικότερα στην Ελλάδα οι προσπαθείς για ένταξη αυτών των μειονεκτικών ομάδων είναι ακόμα σε εμβρυϊκή κατάσταση. Σε φυλακές Διακρατικών Εταίρων όπως π.χ στην Ιρλανδία η προσπάθεια για επανένταξη ξεκινάει από τη στιγμή εγκλεισμού μέχρι και ένα εξάμηνο μετά την αποφυλάκιση. Από αυτούς υιοθετούμε όσα περισσότερα θετικά στοιχεία οι συνθήκες μας επιτρέπουν, σύμφωνα με την κ.Σγούρα και επιδιώκουμε οι προσπάθειες να έχουν αποτέλεσμα και να πάψουν κάποια στιγμή τα κονδύλια να γυρίζουν πίσω στην Ευρωπαϊκή Ένωση αχρησιμοποιήτα.

5.2. ΜΕΤΡΟ 1.2: «Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας»

Το σύνολο των έργων που αφορούν αυτό το μέτρο είναι τρία. Οι ομάδες που φροντίζεται να υποστηριχθούν μέσα από το μέτρο είναι οι πρόσφυγες, οι μετανάστες και οι παλιννοστούντες. Μεγάλα ποσοστά συγκέντρωσης τέτοιων πληθυσμών παρατηρούμε στην Αθήνα, στην Θεσσαλονίκη και σε άλλες περιφέρειες της Ελλάδας όπως στο Νομό Ξάνθης. Για τον λόγο αυτό οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις επικεντρώνουν την προσοχή τους σε αυτές τις περιοχές και δεν έχει υπάρξει και δεν είναι στα άμεσα σχέδια να υπάρξει κάποια κινητοποίηση στον Νομό Αχαΐας. Το μέτρο αυτό έχει σαν στόχο την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας, την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου, σχετικά με την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας και την κοινωνία, την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών των φορέων που έρχονται σε επαφή και παρέχουν στήριξη στην ομάδα στόχου και την πιστοποίηση και αναβάθμιση των τεχνικών επαγγελματικών δεξιοτήτων της ομάδας στόχου, έτσι ώστε να ενταχθούν στην ελληνική αγορά εργασίας αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα προσόντα τους.

5.3. ΜΕΤΡΟ 2.1: «Πρόσβαση για όλους όσον αφορά στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης»

Πηγαίνοντας στο δεύτερο υποπρόγραμμα (ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος) και στο πρώτο μέτρο θα δούμε πως το σύνολο των έργων είναι έξι. Από αυτές η Α.Σ που έχει δημιουργηθεί στα πλαίσια αυτού του μέτρου και που προορίζεται να έχει εφαρμογή σε ολόκληρη στην Ελλάδα, άρα και στον Ν.Αχαΐας, είναι η ‘Συνεργασία Αθλητικού Επιχειρείν’ η οποία όμως στον Ν.Αχαΐας δεν έχει αναπτύξει

δραστηριότητα ακόμα. Ο κεντρικός στόχος του μέτρου είναι η αναζήτηση τρόπων προώθησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας από άτομα ευπαθών ομάδων (νέοι, γυναίκες, AMEA) αντιμετωπίζοντας τις διακρίσεις που υφίστανται για την αναζήτηση επαγγελματικού διεξόδου και ένταξης, μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για την οικονομική υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων, σε πλοτικό επίπεδο, θα εφαρμοσθεί ο μηχανισμός των μικροπιστώσεων. Περιοχές που αγκαλιάζει το μέτρο αυτό είναι το Βόρειο, Νότιο Αιγαίο, Ρόδο, Χίο, Ρέθυμνο, Αττική, Ήπειρο, Δράμα, Αρκαδία, Μέτσοβο, Βέροια. Στις νησιωτικές περιοχές πρέπει να αντιμετωπιστεί και το υψηλό κόστος παραγωγής που κάνει μη ανταγωνιστικά τα νησιώτικα προϊόντα. Σε αυτές τις περιπτώσεις το πρόγραμμα μέσω των μικροπιστώσεων προσπαθεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό. Στις απομακρυσμένες, αγροτικές περιοχές το μέτρο έχει σαν βασική του ιδέα την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε επιλεγμένους τομείς-κλάδους οικονομικής δράσης των περιοχών οι οποίες προσδιάζουν με τα χαρακτηριστικά αυτών.

Στα πλαίσια αυτού του μέτρου σημαντική είναι και η προσπάθεια για κατάρτιση ανέργων από ευπαθείς ομάδες στην οργάνωση και λειτουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από το Κ.Ε.Κ Άκμων. Οι εκπαιδευτικοί στόχοι του προγράμματος αφορούν την παροχή γνώσεων για την αντιμετώπιση των κινδύνων και των προκλήσεων που συνεπάγεται η διεύθυνση και η ανάπτυξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως και την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος. Στο πρόγραμμα αυτό μετέχουν 40 άτομα από την Αθήνα, Τρίπολη, Δράμα και περιλαμβάνει 300 ώρες εκπαίδευσης. Απότερος στόχος του προγράμματος είναι η επιλογή 15 επιχειρηματικών σχεδίων, οποία θα επιδοτηθούν από το πρόγραμμα για την δημιουργία αντίστοιχων

επιχειρήσεων. Το Κ.Ε.Κ Άκμων θα αναπτύξει ανάλογη δραστηριότητα και στον Ν. Αχαϊας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη: ‘ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ’

Τίτλος Έργου: ‘ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ’

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Πανελλήνια
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Νέοι άνεργοι
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ιταλία

Ο κεντρικός στόχος του Έργου είναι η προώθηση της επιχειρηματικής και επαγγελματικής δραστηριότητας μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων (κυρίως άνεργων νέων), μέσω της εφαρμογής ειδικών ενεργειών διευκόλυνσης για την ίδρυση και λειτουργία νέων επιχειρήσεων και την έναρξη νέων επαγγελματικών δραστηριοτήτων αυτοαπασχόλησης στον Αθλητικό τομέα.

Για την επίτευξη του κεντρικού στόχου του Έργου και λόγο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 θα ενισχυθεί η δημιουργία και λειτουργία σε πιλοτικό επίπεδο νέων επιχειρήσεων που συνδέονται άμεσα με τον Αθλητικό τομέα και με τους Αγώνες και η ανάδειξη νέων επαγγελμάτων στον ευρύτερο Αθλητικό τομέα, με σκοπό την άσκηση νέων επαγγελματικών δραστηριοτήτων (αυτοαπασχόληση) και τέλος θα ενισχύσει τον συντονισμό όλων των συναρμόδιων φορέων για την ανάπτυξη του αθλητικού τομέα και την υποστήριξη της διοργάνωσης της Ολυμπιάδας.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως με τη συμμετοχή στην Α.Σ Συλλογικών Φορέων που εκπροσωπούν τις ομάδες στόχους, όπως η Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής. Επίσης προβλέπεται η κατάρτιση ειδικών μηχανογραφημένων ερωτηματολογίων για τη συλλογή και επεξεργασία των απαραίτητων στοιχείων, που μπορεί να αξιοποιηθούν για την καταγραφή των αναγκών της ομάδας στόχου σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, για την πορεία του Έργου και για την αξιολόγηση των επί μέρους δράσεων σε όλη τη διάρκεια του Έργου.

Στα πλαίσια τώρα της διακρατικής συνεργασίας έχει συναφθεί Σύμβαση Διακρατικής Συνεργασίας με δύο Αναπτυξιακές Συμπράξεις από την Ιταλία. Οι βασικοί στόχοι της Διακρατικής Συνεργασίας είναι η υποστήριξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση της ανάπτυξης, δημιουργίας και διοίκησης επιχειρηματικών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων και η διάχυση καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών για πιο αποδοτική χρησιμοποίηση εθνικών πόρων.

Σε ότι αφορά το Έργο, τα θέματα ισότητας αποτελούν συστατικά στοιχεία του προγραμματισμού, από την αρχική ανάλυση και τη διαμόρφωση στρατηγικής έως και την τελική αξιολόγηση, καθώς αυτά ενσωματώνονται στην διατύπωση προτεραιοτήτων και τον σχεδιασμό και στην εφαρμογή όλων των δράσεων και στις προτεραιότητες του Έργου. Ήτσι η προσπάθεια στον τομέα των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες ενσωματώνεται σε όλες τις φάσεις του προτεινόμενου Έργου.

Το Έργο σχεδιάσθηκε (ως προς το περιεχόμενο) από την αρχή με την προοπτική της ευρύτερης εφαρμογής του. Αυτό καταδεικνύει και η σύνθεση της Α.Σ, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι αρμόδιοι φορείς, που έχουν κάθε λόγο να ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη του αθλητισμού στη χώρα μας και ταυτόχρονα επιθυμούν τη συμμετοχή όλων των νέων σε

αυτή την ανάπτυξη, δίνοντάς τους επιχειρηματικές ή επαγγελματικές ευκαιρίες. Π.χ η ΓΓΑ, της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και του ΟΠΑΠ, που είναι αρμόδιοι φορείς παραγωγής πολιτικής, τουλάχιστον στον αθλητικό τομέα, και έχουν κάθε λόγο διάδοσης των αποτελεσμάτων αλλά και ευρύτερης εφαρμογής. Θα επιδιωχθεί επίσης, από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη, οι καλές πρακτικές που θα προκύψουν από το Έργο, ακόμη και εάν δεν μετουσιωθούν σε πολιτικές ευρύτερης εφαρμογής, να υιοθετηθούν από ένα μεγαλύτερο κύκλο φορέων (φορείς επιχειρηματικότητας, φορείς του δημόσιου τομέα, φορείς εφαρμογής αντίστοιχων προγραμμάτων και επιχειρήσεις).

5.4. ΜΕΤΡΟ 2.2 : «Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας»

Στο μέτρο αυτό το σύνολο των έργων είναι πέντε. Δύο Αναπτυξιακές Συμπράξεις σκοπεύονταν όμως να αναπτύξουν δραστηριότητα και στον Ν. Αχαϊας μαζί με άλλες περιοχές της Ελλάδας. Μέχρι τώρα έντονη πρακτική έχει αναπτύξει η Α.Σ ‘Συνεργία’.

Ο κεντρικός στόχος του μέτρου αυτού είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας και της υποαπασχόλησης των ευπαθών ομάδων (κυρίως των νέων, των γυναικών με χαμηλά επαγγελματικά προσόντα και των ατόμων με αναπηρίες), μέσα από την ανάπτυξη ενεργητικών τεχνικών προώθησης στην απασχόληση των ατόμων αυτών και μέσα από τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων με τη συμμετοχή ατόμων από διαφορετικές κατηγορίες ευπαθών ομάδων πληθυσμού, επιχειρήσεων και φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το μέτρο αυτό αναπτύσσει δραστηριότητα σε διάφορες περιοχές όπως στην Ανατολική Μακεδονία, Θράκη, Ήπειρο, Ιόνια Νησιά, Θεσσαλία, Ν.Μαγνησίας, Αττική, Ν. Αιτωλοακαρνανίας, Κρήτη.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΣΥΝΕΡΓΙΑ”

Τίτλος Έργου: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΨΥΧΙΚΑ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ – “ΣΥΝΕΡΓΙΑ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Όλη η χώρα (Ελλάδα)
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Ψυχικά ασθενείς που διαβιούν στην κοινότητα (εκτός ασύλων)
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ιταλία

Το Έργο «Δραστηριότητες κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την υποστήριξη ψυχικά πασχόντων ατόμων» με επωνυμία «ΣΥΝΕΡΓΙΑ», έρχεται να απαντήσει σε ένα χρόνιο πρόβλημα, που αφορά άμεσα ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, που πάσχει από κάποια ψυχική ασθένεια και υφίσταται -εξ αιτίας αυτής- έντονες διακρίσεις στην κοινωνική του αποδοχή και ενσωμάτωση και στην εργασιακή του ένταξη. Η αναφορά γίνεται στο ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της κοινωνίας μας, που έχει εκδηλώσει κάποια σοβαρή ψυχική ασθένεια, διαμένει στην κοινότητα και δχι σε ψυχιατρικό ίδρυμα και μέχρι σήμερα έχει υποστηριχθεί ανεπαρκώς τόσο από εθνικά όσο και από κοινοτικά προγράμματα, δράσεις και ενέργειες και δευτερογενώς στα άτομα των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων, που θεωρούνται «υψηλού κινδύνου» να εκδηλώσουν ψυχική αρρώστια.

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι να υποστηριχθούν τα άτομα αυτά με νέες, καινοτόμες, ευέλικτες, εναλλακτικές δραστηριότητες, στην κατεύθυνση της επιχειρηματικότητας και μάλιστα της επιχειρηματικότητας με έντονα κοινωνικά χαρακτηριστικά, που μπορούν να συνδυάσουν την οικονομική και επιχειρηματική διάσταση με την κοινωνική προσφορά. Τέτοιου είδους δραστηριότητες, υπέρ των ψυχικά πασχόντων ατόμων και με την ενεργό συμμετοχή αυτών, μπορούν να

εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας οι οποίοι δεν θα «χάνονται» σε περίπτωση κάποιας υποτροπής ή ελαφριάς κρίσης.

Το Έργο «ΣΥΝΕΡΓΙΑ» στοχεύοντας στο να δημιουργήσει τις καταλληλότερες των προϋποθέσεων, ώστε να υποστηριχθούν τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές στην εργασιακή τους ένταξη φρόντισε για την εξατομικευμένη και ομαδική υποστήριξη για μεγαλύτερη δυνατή και διαρκή αποτελεσματικότητα στην προσπάθεια εργασιακής και κοινωνικής ένταξης, για την βελτίωση του επιχειρηματικού πνεύματος, του επαγγελματισμού και του προφίλ των ψυχικά πασχόντων ατόμων και ανάδειξη των νέων επαγγελματικών ειδικοτήτων που απαιτεί η αναδυόμενη κοινωνική οικονομία. Επίσης ότι αφορά τις επιχειρήσεις επιδίωξε την διαμόρφωση κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος ανάπτυξης των ήδη λειτουργούντων κοινωνικών επιχειρήσεων και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Σε αυτό συνέβαλλε η υιοθέτηση «καλών πρακτικών» που έχουν αναπτυχθεί σε διευρωπαϊκό επίπεδο και που έχουν αξιολογηθεί επιστημονικά. Τέλος βάση δόθηκε και στην ανάπτυξη καινοτόμων διαδικασιών και εργαλείων βελτίωσης της ποιότητας ζωής και των ψυχικά πασχόντων, αλλά και των «συμπασχόντων» ατόμων (μέλη οικογενειών, επαγγελματίες ψυχικής υγείας).

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχων στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως με την εμπλοκή τους στον αρχικό σχεδιασμό (στον οποίο συμμετείχαν), μέχρι την τελική υλοποίηση (στην οποία συμμετέχουν ενεργά και σε όλα τα επίπεδα). Επίσης συμμετείχαν στις διαδικασίες διάδοσης και δημοσιοποίησης, ώστε να διασφαλιστεί η πολυφωνική και πολύπλευρη διάχυση των αποτελεσμάτων του Έργου.

Η συσταθείσα Αναπτυξιακή Σύμπραξη “Συνέργια” προχώρησε στη σύναψη Διακρατικής Συνεργασίας με Ιταλική Αναπτυξιακή Σύμπραξη. Μέσα από την Συνεργασία αυτή επιδιώκεται να ενισχυθούν οι

προσπάθειες για την ενδυνάμωση των κοινωνικών επιχειρήσεων για την δημιουργία εναλλακτικών μορφών συμμετοχής, απασχόλησης και επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ψυχικά πασχόντων ατόμων, επαγγελματιών ψυχικής υγείας και εθελοντών, για την διαρκής εξατομικευμένη και ομαδική υποστήριξη για τους ψυχικά πάσχοντες. Οι προσπάθειες θα ενισχυθούν με την ανταλλαγή πληροφοριών και την υιοθέτηση καλών πρακτικών.

Ότι αφορά την ισότητα ευκαιριών το προτεινόμενο Έργο στοχεύει κυρίως στην εξομάλυνση και αποκατάσταση ρόλου και διαπροσωπικών σχέσεων όχι μόνο μεταξύ ψυχικά πασχόντων και «υγιών», αλλά και μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην αυτο-ανάπτυξη του πάσχοντα μέσα από την πρακτική επαγγελματική εμπειρία. Ειδικότερα για τις γυναίκες η ενίσχυση της κινητοποίησης και πρωτοβουλίας διευκολύνει τις ίδιες να ξεπεράσουν τυχόν αισθήματα μειονεξίας που άπτονται του φύλου τους.

Στο προτεινόμενο έργο εμπεριέχονται ενέργειες και δράσεις, που η υλοποίησή τους θα οδηγήσουν σε μια ευρύτερη εφαρμογή των δράσεών της, όπως με την σύσταση και λειτουργία του πιλοτικού Κοινωνικού Συνεταιρισμού, ως καινοτόμα επιχειρηματική μονάδα συμμετοχής κοινωνικά ευπαθών ατόμων. Ακόμα θα πραγματοποιηθούν οινομικές και θεσμικές ρυθμίσεις για την κάλυψη των «κενών» στην επιχειρηματική δραστηριότητα των ψυχικά ασθενών, ως ρυθμίσεων, η υιοθέτηση των οποίων από τις εθνικές και κοινοτικές αρχές θα βελτιώσει τις συνθήκες ένταξης στην αγορά εργασίας. Και τέλος η διερεύνηση – μελέτη ανάπτυξης χρήματοδοτικών μέσων και εργαλείων παροχής εγγυοδοσίας για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, ως εργαλείο για την προσαρμογή των χρηματοπιστωτικών πλαισίων στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το μέτρο αυτό έχει εφαρμογή στον Ν.Αχαΐας και ειδικότερα στην Πάτρα μέσω του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής (Κ.Ψ.Υ). Ενημερωθήκαμε για την δραστηριότητα που αναπτύσσει το Κ.Ψ.Υ από την ψυχολόγο και εξωτερική συνεργάτη του Equal κ.Αθανασοπούλου Βασιλική. Οι υπηρεσίες του Κέντρου, όπως μας είπε η κ.Αθανασοπούλου αποτελούνται από τους ακόλουθους άξονες.

Πρώτος άξονας είναι η επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάσταση των ατόμων με ψυχιατρικές διαταραχές. Η υπηρεσία αυτή απευθύνεται σε πρόσωπα με ψυχιατρικές διαταραχές, ηλικίας 16-40 ετών, με στόχο την Επαγγελματική Εκπαίδευση, την Κοινωνική Επανένταξη και την Επαγγελματική Αποκατάσταση όπου είναι αυτό εφικτό. Πιο συγκεκριμένα λειτουργεί εργαστήριο κηροπλαστικής μέσα στο Κ.Ψ.Υ. Πρόκειται για μία κοινωνική επιχείρηση με κερδοσκοπικό χαρακτήρα μέσα στην οποία τα άτομα εργάζονται από το πρωί έως το μεσημέρι φτιάχνοντας εκκλησιαστικά, διακοσμητικά κεριά. Σκοπός τους είναι να κάνουν βιώσιμη την επιχείρηση έτσι ώστε όταν σταματήσει η επιδότηση να συνεχίσει να λειτουργεί. Με τα έργα που φτιάχνονται στα εργαστήρια πραγματοποιούνται εκθέσεις ή γίνεται ενημέρωση των εκκλησιαστικών φορέων και πωλούνται.

Η Κοινωνική Ένταξη είναι σημαντικό κομμάτι και πραγματοποιούνται ποικίλες κοινωνικές εκδηλώσεις, όπως επισκέψεις σε εργασιακούς χώρους, εκδρομές εκπαιδευτικού και ψυχολογικού χαρακτήρα, αθλητικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, έτσι ώστε τα άτομα αυτά να μην είναι αποκομμένα από την υπόλοιπες κοινωνικές δραστηριότητες.

Ότι αφορά την Επαγγελματική Αποκατάσταση υπάρχει συνεργασία με τον ΟΑΕΔ και με άλλους αρμόδιους φορείς έτσι ώστε ανάλογα με τις ανάγκες στην αγορά εργασίας να υποστηριχθούν τα άτομα της ομάδας-στόχου, εφόσον βέβαια είναι σε θέση να ανταποκριθούν.

Δεύτερος άξονας είναι η συμβουλευτική ενηλίκων. Πρόκειται για διαγνωστική, συμβουλευτική και θεραπευτική παρέμβαση σε ενήλικες (άνω των 18 ετών) που αντιμετωπίζουν ψυχολογικά και ψυχιατρικά προβλήματα καθώς και Συμβουλευτική παρέμβαση στην Οικογένεια και την Κοινότητα. Η διαφορά μεταξύ των ψυχολογικών και των ψυχιατρικών προβλημάτων έγκειται στο ότι στην δεύτερη περίπτωση κρίνεται απαραίτητη η χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής στα άτομα που πάσχουν. Η συμβουλευτική ενηλίκων πραγματοποιείται από μόνιμο προσωπικό του Κ.Ψ.Υ, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, πραγματοποιώντας συναντήσεις. Οι συναντήσεις αυτές μπορεί να είναι ατομικές θεραπευτικές, μπορεί όμως να είναι και θεραπευτικές υποστηρικτικές ομάδες. Ότι αφορά την Συμβουλευτική παρέμβαση στην Οικογένεια και την Κοινότητα πρόκειται για το σημαντικό κομμάτι της συνεργασίας με την οικογένεια και την αγωγή της Κοινότητας. Στα πλαίσια αυτά πραγματοποιούνται συναντήσεις με τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων αλλά και ξεχωριστά με την οικογένεια ασθενή όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Επίσης αναπτύσσεται συνεργασία με την Ψυχιατρική Κλινική του Ρίο, το νοσοκομείο του Αγ. Ανδρέα, τον Δήμο Πατρών, έχοντας σκοπό την προσπάθεια για έκλειψη των διακρίσεων και της ρατσιστικής αντιμετώπισης των ατόμων με ψυχολογικές διαταραχές μέσω της ενημέρωσης τοπικών φορέων.

Ένας ακόμα άξονας είναι και η υπηρεσία της Ιατροπαιδαγωγικής. Πρόκειται για κάτι ανάλογο με την Συμβουλευτική Ενηλίκων δηλαδή για διαγνωστική, συμβουλευτική, και θεραπευτική παρέμβαση σε παιδιά όμως και εφήβους που αντιμετωπίζουν ψυχολογικά ή ψυχιατρικά προβλήματα, καθώς και Συμβουλευτική παρέμβαση στην Οικογένεια και την Κοινότητα. Στο Κ.Ψ.Υ υπάρχει και μία παιδοψυχίατρος που προσφέρει τις εξειδικευμένες γνώσεις της και μαζί με τους υπόλοιπους

ψυχιάτρους και κοινωνικούς λειτουργούς προσπαθούν να βοηθήσουν τα άτομα που ανήκουν σε αυτή την ομάδα- στόχο.

Τέλος σημαντική είναι η δημιουργία του ΚοιΣΠΕ (Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης). Ο ΚοιΣΠΕ αποτελεί μια νέα μορφή συνεταιριστικής επιχειρηματικής δράσης ειδικά για τα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα και θεσμοθετήθηκε με το νόμο 2716/99. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσει οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα, έχει παραγωγική και εμπορική ιδιότητα και λειτουργεί ταυτόχρονα ως εμπορική και παραγωγική επιχείρηση αλλά και ως Μονάδα Ψυχικής Υγείας. Βασικός στόχος του είναι η κοινωνική ενσωμάτωση και η επαγγελματική απασχόληση των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, συμβάλλοντας στην επανένταξή τους και στην κατά το δυνατό οικονομική τους αυτοδυναμία. Τα μέλη του ΚοιΣΠΕ είναι άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών. Τα μέλη από την κατηγορία αυτή μπορούν να συμμετέχουν στον ΚοιΣΠΕ με ποσοστό μεγαλύτερο ή και ίσο του 35%. Επίσης μέλη μπορούν να είναι εργαζόμενοι στο χώρο της ψυχικής υγείας, δημόσιοι υπάλληλοι, επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Τα μέλη από την κατηγορία αυτή μπορούν να συμμετέχουν με ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 45%. Τέλος μέλη μπορεί να είναι Δήμοι, Κοινότητες, φυσικά πρόσωπα, Ν.Π.Δ.Δ, Ν.Π.Ι.Δ, άλλα φυσικά πρόσωπα, ιδιώτες, εφόσον προβλέπετε από το καταστατικό του ΚοιΣΠΕ. Τα μέλη από την κατηγορία αυτή υποχρεωτικά πρέπει να συμμετέχουν στον ΚοιΣΠΕ με ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 20%.

Τα πλεονεκτήματα του ΚοιΣΠΕ είναι ότι τα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα μπορούν να απασχοληθούν και να αμείβονται ανάλογα με την παραγωγικότητά τους και τον χρόνο απασχόλησή τους. Η αμοιβή τους προστίθεται στο όποιο επίδομα ή σύνταξη λαμβάνουν. Δηλαδή συνεχίζεται η λήψη κάθε σύνταξης ή άλλου επιδόματος ανεξάρτητα με

το ότι έχουν αμειβόμενη εργασία. Ακόμα όλοι οι εργαζόμενοι στον ΚοιΣΠΕ έχουν ισότιμες συνθήκες εργασίας δηλαδή σύμβαση εργασίας και σταθερό μισθό, ανάλογα με τις ώρες εργασίας τους και την παραγωγικότητά τους. Ένα ακόμα πλεονέκτημα του ΚοιΣΠΕ είναι ότι τα Νοσοκομεία, οι Δήμοι και οι Κοινότητες και όλα τα Ν.Π.Δ.Δ μπορούν να του παραχωρούν για χρήση κινητή και ακίνητη περιουσία, εγκαταστάσεις, εξοπλισμό. Επίσης δε φορολογείται και δεν καταβάλλει για τις υπηρεσίες που παρέχει κανέναν άλλον φόρο εκτός ΦΠΑ. Τέλος ο ΚοιΣΠΕ καταφέρνει να είναι ταυτόχρονα παραγωγική επιχείρηση και εμπορική μονάδα και μονάδα ψυχικής υγείας. Στην Πάτρα έχει ξεκινήσει προσπάθεια για την δημιουργία ΚοιΣΠΕ. Στην προσπάθεια αυτή συμμετέχουν το Κ.Ψ.Υ, το Κ.Ψ.Υ του νοσοκομείου του Ρίο, το Ψυχιατρικό Κέντρο του Αγ. Ανδρέα, δεν έχει όμως ακόμα ολοκληρωθεί. Μέχρι τώρα ΚοιΣΠΕ έχει τεθεί σε λειτουργία στην Λέρο, γίνονται όμως προσπάθειες και σε άλλα πόλεις της Ελλάδας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΠΕΙΡΑΝ - ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ”

Τίτλος Έργου: “ΠΕΙΡΑΝ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΧΡΗΣΗΣ (FRANCHISING) ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΟΥΣ ΝΕΟΥΣ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Διοικητικές Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Ιόνιων Νησιών, Πελοποννήσου & Βόρειου Αιγαίου
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Nέοι και νέες με ελλιπή προσόντα, άτομα με κινητικές δυσκολίες, που διαβιούν σε απομακρυσμένες περιοχές των Διοικητικών Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Ιόνιων Νησιών, Πελοποννήσου & Βόρειου Αιγαίου

ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΩΝ:	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ <i>Ιταλία, Μ. Βρετανία, Γερμανία, Σουηδία</i>
-----------------------	---

Ο κεντρικός στόχος του έργου «ΠΕΙΡΑΝ» είναι η ανάπτυξη και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, μέσω του σχεδίου «ΠΕΙΡΑΝ» προβλέπεται να δημιουργηθούν κοινωνικοί συνεταιρισμοί νέων, οι οποίοι θα δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, τυποποίησης και εμπορίας παραδοσιακών και εναλλακτικών προϊόντων, με παράλληλες δράσεις ανάδειξης των τοπικών πολιτιστικών και τουριστικών χαρακτηριστικών.

Οι στόχοι, οι δραστηριότητες και τα προϊόντα του έργου «ΠΕΙΡΑΝ» περιλαμβάνουν την προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας ανέργων νέων με ελλιπή προσόντα, με έμφαση σε νέες γυναίκες και άτομα με κινητικές δυσκολίες οι οποίοι ζουν σε απομακρυσμένες ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, την δημιουργία και λειτουργία νέων κοινωνικών επιχειρήσεων, την αξιοποίηση τοπικών πόρων και εναλλακτικών κοιτασμάτων απασχόλησης για την ανάπτυξη συνεταιριστικής επιχειρηματικής δραστηριότητας και τέλος την ενεργοποίηση φορέων άσκησης πολιτικής σε τοπικό, αλλά κυρίως σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στην κατεύθυνση της ευρύτερης δυνατής διάδοσης των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Η ενεργός συμμετοχή της ομάδας - στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του έργου διασφαλίζεται με την εκπροσώπηση στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη και με την ενεργό εμπλοκή στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση των δράσεων, την συμμετοχή εκπροσώπων στις διακρατικές συναντήσεις, ώστε να γνωρίσουν απευθείας πολιτικές και πρακτικές που τους αφορούν και με την εμπλοκή τους στις ενέργειες διάχυσης των αποτελεσμάτων του σχεδίου.

Το κοινό διακρατικό έργο στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Μ. Βρετανία, η Ιταλία, η Σουηδία και η Γερμανία, έχει κεντρικό στόχο την ανάπτυξη μοντέλων και στρατηγικών για τη δημιουργία νέων κοινωνικών επιχειρήσεων και την ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους. Μέσω της διακρατικής συνεργασίας θα έχουμε προστιθέμενη αξία στο εθνικό σχέδιο μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας με τους διακρατικούς συνεργάτες.

Ότι αφορά την αρχή της ισότητας των ευκαιριών το έργο «ΠΕΙΡΑΝ», δίνει έμφαση και προτεραιότητα στις νέες άνεργες γυναίκες με ελλιπή εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό έχει ενσωματωθεί στις δράσεις του «ΠΕΙΡΑΝ» η αρχή της συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τις γυναίκες που αναμένεται να συμμετάσχουν στο σχέδιο.

Ότι αφορά την ευρύτερη εφαρμογή των αποτελεσμάτων του «ΠΕΙΡΑΝ» το μοντέλο της κοινωνικής δικαιοχρησης έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αναπτυχθεί μετά το τέλος της πρωτοβουλίας EQUAL αυτοδύναμα από τους ενδιαφερόμενους, και να δημιουργήσουν έτσι βιώσιμες κοινωνικές επιχειρήσεις. Επίσης έχει δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στη διάχυση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του ΠΕΙΡΑΝ, πράγμα που εκτιμάται πως είναι δυνατό να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εναισθητοποίηση και πληροφόρηση των τοπικών κοινωνιών, ώστε να ενισχυθεί στη βάση η όλη προσπάθεια της δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων.

Η προσπάθεια για εφαρμογή του μέτρου στον Ν.Αχαΐας βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο. Περιορίζεται μόνο σε κάποια ενημέρωση των φορέων αλλά και των πολιτών μέσα από έντυπου υλικού, της τηλεόρασης και μέσω συνεδρίων (όπως πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο στο ξενοδοχείο ASTIR).

5.5. ΜΕΤΡΟ 3.1: «Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και τη διατήρηση αυτών που πλήγγονται από διακρίσεις και ανισότητα όσον αφορά την αγορά εργασίας»

Το υποπρόγραμμα προσαρμοστικότητα με το πρώτο του μέτρο πραγματεύεται την δια βίου μάθηση και των καλών πρακτικών ενσωμάτωσης που βοηθούν στην έκλειψη των διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας. Το σύνολο των έργων είναι πέντε. Τα τρία από αυτά έχουν σαν στόχο είτε την πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου της κυκλικής εργασίας σε επιλεγμένες επιχειρήσεις (αναβάθμιση δεξιοτήτων εργαζομένων με ταυτόχρονη αναπλήρωσή τους από καταρτισμένους ανέργους μειονεκτουσών ομάδων), είτε την ανάπτυξη συστήματος απόκτησης και πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων στον Κλάδο της Προστασίας του Περιβάλλοντος, είτε τέλος την βελτίωση της επεξεργασίας των βιολογικών κτηνοτροφικών προϊόντων, δίνοντας βάση στη συσκευασία, πιστοποίηση ποιότητας δηλαδή στην εικόνα του προϊόντος. Τα έργα αυτά γεωγραφικά αφορούν την Αττική, Κρήτη, Κεντρική Μακεδονία, Λάρισα, Βέροια, Θεσσαλονίκη, Λαύριο. Τα άλλα δύο έργα σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν και στον Ν.Αχαΐας, χωρίς όμως να έχει κινητοποιηθεί κάποιος φορέας ακόμα.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΠΡΩΤΕΑΣ”

Τίτλος Έργου: “ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΣΕ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Εθνική εμβέλεια
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Εργαζόμενοι και άνεργοι με κινητική αναπηρία από ατύχημα και εκ γενετής

ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	<i>Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία</i>
---------------------------------------	---------------------------------

Το Κεντρικό Πρόβλημα που καλείται η Αναπτυξιακή Σύμπραξη να αντιμετωπίσει με ουσιαστικές και ποιοτικά και ποσοτικά παραγωγικές λύσεις είναι η προσαρμογή κινητικά αναπήρων σε εργασιακούς χώρους, με ένα καινούργιο μοντέλο παρέμβασης που να διέπεται από μια καινοτόμα φιλοσοφία και προσέγγιση και να ξεφεύγει από τον καθιερωμένο προσανατολισμό της επιδοματικής και «προστατευμένης» εργασίας. Η Α.Σ κινείται σε δύο άξονες. Ο πρώτος αποβλέπει στο να απομυθοποιήσει την Κινητική Αναπηρία από τις αρνητικές εικόνες της ανικανότητας που την περιβάλλουν και τους μύθους της αδυναμίας ουσιαστικής συμμετοχής του/της κινητικά αναπήρου/ης ως ενεργού πολίτη. Ο δεύτερος στο να αποδείξει με το έργο της, ότι η Κινητική Αναπηρία αποτελεί συνθήκη στην οποία οι κατάλληλες επιστημονικές παρεμβάσεις προσφέρουν λύσεις ικανές για ευρύτερη κοινωνική ενσωμάτωση. Με βάση τις υπάρχουσες στατιστικές εκτιμήσεις στην Ελλάδα περίπου το 12-14 % του πληθυσμού είναι άτομα με κάποια μορφή αναπηρίας –ελαιφριάς ή βαριάς μορφής – κινητικά, αισθητηριακά, νοητικής στέρησης, ψυχικών διαταραχών, ασθενειών αίματος, νεφροπαθειών.

Με βάση τα παραπάνω, η Α.Σ. «ΠΡΩΤΕΑΣ» δημιούργησε ένα δίκτυο οργανισμών και φορέων που στοχεύει να προβάλλει ένα σχέδιο παρέμβασης για την προσαρμοστικότητα εργασιακών χώρων και κινητικά αναπήρων, με στόχο την εξασφάλιση και διατήρηση της εργασιακής σχέσης. Επίσης επιδιώκει να υλοποιήσει ένα ομογενοποιημένο και πολυδιάστατο μοντέλο παρέμβασης για την προσαρμογή και στήριξη στοχευόμενων θέσεων εργασίας για κινητικά ανάπτηρους.

Ότι αφορά την διακρατικότητα του έργου πραγματοποιείται ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ διακρατικών εταίρων, γίνεται προσδιορισμός Αναγκών Κατάρτισης (αναλαμβάνεται ο συντονισμός και η συγγραφή της ανάλυσης που θα δώσει αναφορά για τα αποτελέσματα των εργοδοτών). Ακόμα πραγματοποιείται ανάλυση των Αντιλήψεων των Εργοδοτών για τους Κινητικά Ανάπτηρους και Αξιολόγηση των Σύγχρονων Πολιτικών Απασχόλησης. Τέλος σημαντικό στοιχείο της Συνεργασίας είναι και η ανταλλαγή δασκάλων και ειδικών μεταξύ των διακρατικών εταίρων.

Οι πολιτικές για ίσες ευκαιρίες ανδρών και γυναικών αποτελούν κεντρικό άξονα της Κ.Π EQUAL και αποτελούν το κύριο συστατικό και αυτής της Α.Σ. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε πως στην Ελλάδα, οι γυναίκες με αναπτηρίες είναι κυρίως κρυφός πληθυσμός (είναι σε ποσοστό 40% της ομάδας στόχου). Για τον λόγο αυτό η Α.Σ σκοπεύει να δημιουργήσει συνθήκες θετικής διάκρισης δίνοντας προτεραιότητα 2 προς 1 σε γυναίκες – έναντι των ανδρών κινητικά αναπήρων.

Οι προοπτικές τώρα ευρύτερης εφαρμογής των μεθοδολογιών που θα νιοθετηθούν και των παραγόμενων αποτελεσμάτων, αποτελούν τον κύριο γνώμονα σχεδιασμού του προτεινόμενου έργου.

Η δραστηριότητα της Α.Σ στον Ν.Αχαΐας περιορίζεται ακόμα στην ενημέρωση των φορέων και του κοινού μέσω έντυπου υλικού σύμφωνα με την υπεύθυνη του Ιδρύματος Κοινωνικής Εργασίας που είναι ο συντονιστής φορέας, κ. Μαρινάκου Μαρία.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΜΜΕ”

Τίτλος Έργου: “ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΜΜΕ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Περιφέρειες: Αττικής, Δυτικής Ελλάδος, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας
ΟΜΑΛΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Εργαζόμενοι σε ΜΜΕ και αυτοαπασχολούμενοι με επισφαλή θέση εργασίας
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Γερμανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Ελλάδα

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η Ανάπτυξη–Εφαρμογή Συστήματος δια βίου Μάθησης, Προώθησης της Απασχόλησης και Πιστοποίησης Δεξιοτήτων στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Η Αναπτυξιακή Σύμπραξη επιδιώκει να συμβάλλει στην διάδοση και εμπέδωση της κουλτούρας της διαρκούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και στην αξιοποίηση με καινοτόμο τρόπο νέων τεχνολογικών εφαρμογών στην κατάρτιση, κυρίως δε αυτές που συνδέονται με την πληροφορική και το διαδίκτυο. Ταυτόχρονα η παρούσα Αναπτυξιακή Σύμπραξη αποσκοπεί στην υποστήριξη των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, μέσω παροχής δυνατοτήτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης δεξιοτήτων και δημιουργίας συστημάτων και υποστηρικτικών μηχανισμών εντός και εκτός των επιχειρήσεων που να διευκολύνουν την επαγγελματική τους ένταξη. Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως με την εκπροσώπηση στην Α.Σ των συνδικαλιστικών τους φορέων και των οργάνων τους.

Η διακρατικότητα του έργου εκφράζεται μέσω της συνεργασίας που έχει αναπτυχθεί με την Ιρλανδία, Γερμανία και Ιταλία. Όλοι οι διακρατικοί εταίροι έχουν παρεμφερές έργο (Θεματική προτεραιότητα στην Προσαρμοστικότητα-Δια βίου μάθηση), ενώ στόχοι του διακρατικού αυτού έργου είναι η οργάνωση ενός Ευρωπαϊκού διακρατικού δικτύου συνεργασίας, μέσω του οποίου θα πραγματοποιείται η ανταλλαγή εμπειριών των διακρατικών εταίρων, η προώθηση κοινών πολιτικών απασχόλησης στις ΜΜΕ, η κοινή ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων δια βίου κατάρτισης και πιστοποίηση δεξιοτήτων και τέλος η διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό ΜΜΕ και εργαζομένων σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να προωθήσει στοιχεία νέας κοινής Ευρωπαϊκής κουλτούρας στα θέματα δια βίου κατάρτισης και πιστοποίησης δεξιοτήτων.

Η διάσταση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί ενδογενές συστατικό στοιχείο όλων των σταδίων εφαρμογής του συγκεκριμένου Έργου από το σχεδιασμό, την υλοποίηση των επί μέρους ενεργειών μέχρι την τελική αξιολόγηση.

Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου έργου διαμορφώθηκε, με σκοπό την ευρύτερη αξιοποίηση και εφαρμογή των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας σειράς επιμέρους εκπαιδευτικών ενεργειών σε οποιαδήποτε μορφή (εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, τηλε-εκπαίδευση), στοχεύουν στην προώθηση της πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων για τις ΜΜΕ και την ενσωμάτωσή της ως θεσμοθετημένης διαδικασίας σε ευρύτερες εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές κατάρτισης και απασχόλησης.

Πρέπει εδώ να αναφέρουμε πως σε αυτή την σύμπραξη συμμετέχει το ΕΑΠ (Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο), το οποίο όμως σύμφωνα με

τον υπεύθυνο εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΕΑΠ Πατρών δεν έχει αναπτύξει κάποια έντονη δραστηριότητα στον Νομό Αχαΐας ακόμα. Πρόκειται όμως να οργανωθούν εκπαιδευτικά προγράμματα που να απευθύνονται στην ομάδα- στόχο αυτής της Α.Σ.

5.6. ΜΕΤΡΟ 3.2: «Υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών»

Μέσα από το μέτρο αυτό η Equal φροντίζει για τη υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων στις νέες οικονομικές, τεχνολογικές συνθήκες. Τα έργα που υπηρετούν αυτό το μέτρο είναι πέντε. Τα τρία από αυτά αφορούν τις περιοχές της Βορειοανατολικής Ελλάδας (Α. Μακεδονία, Θράκη, Λήμνος, Λέσβο), τις αγροτικές και μειονεκτικές περιοχές (Εβρου, Βοιωτίας, Λακωνίας) και τέλος την Σύρο κα την Ελευσίνα. Στόχος των έργων αυτών είναι η υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών μέσα από πιλοτική εφαρμογή ευέλικτων τρόπων παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας. Επίσης επιδιώκει την προσαρμογή των γυναικείων μικρομεσαίων γεωργοσυνεταιριστικών επιχειρήσεων σε νέες μεθόδους προώθησης των προϊόντων τους μέσω της εκπαίδευσης των εργαζομένων – μελών τους στη χρήση νέων τεχνολογιών και τη δημιουργία δικτύων και υποστηρικτικών μηχανισμών απασχόλησης. Τέλος φροντίζει για την διασφάλιση και προώθηση της απασχόλησης στον κλάδο της ναυπηγικής και ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας σε εθνικό επίπεδο. Αυτό θα γίνει με την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και αναβάθμιση των

επαγγελματικών τους προσόντων έτσι ώστε να επιτευχθεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ναυπηγικής βιομηχανίας της χώρας, την ανάπτυξη ευέλικτων μεθόδων εργασίας σύμφωνα με τις πραγματικές απαιτήσεις της αγοράς, την ανάπτυξη εφαρμογών τηλεργασίας στον κλάδο, την παρακολούθηση τεχνολογικών εξελίξεων στον κλάδο κλπ.

Τα έργα που είναι εθνικής εμβέλειας είναι δύο χωρίς όμως κάποιο από αυτά να έχει κινητοποιηθεί ακόμα στον Ν.Αχαΐας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη ‘ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ’

Τίτλος Έργου: ‘ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ’

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	ΟΛΗ Η ΧΩΡΑ
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	εργαζόμενοι γενικά που λόγω προσωπικών προβλημάτων ή οικογενειακών υποχρεώσεων δεν είναι δυνατόν να συνεχίσουν να εργάζονται απόσκοπα, απονοτάζοντας πολλές ώρες από το σπίτι τους, κυρίως γυναίκες εργαζόμενοι σε call centres, οι οποίοι εξ απίστημα των μηχανικών και επακαληπτικών χαρακτήρα της εργασίας τους και των ιδιομορφιών που συνεπάχεται, η απομακρυμένη και απόσσυτη ανή υπηρεσία που λειπουργεί συνήθως όλο το 24ώρο, αντικειταπέζουν ιδιαίτερα προβλήματα με την ποιότητα της εργασιακής τους ζωής ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπορίες (ίσωμα με προβλήματα όρασης άτομα με μεσογειακή αναμία)
ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΩΝ:	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ Βέλγιο, Ολλανδία

Με το προτεινόμενο έργο επιχειρείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα να εισαχθεί η μέθοδος της τηλεργασίας σε τμήματα μιας επιχείρησης, τα οποία ασχολούνται με παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής εξυπηρέτησης. Ειδικότερα οι προβλεπόμενες δράσεις κατευθύνονται στη μελέτη και πιλοτική εφαρμογή της τηλεργασίας σε call centre της ΔΕΛΤΑ SINGULAR, με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων, που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.

Το γενικότερο ζήτημα που διερευνάται ότι αφορά την τηλεργασία είναι η απειλή για την ποιότητα της εργασιακής ζωής, που συνδέεται με τις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας και την τηλεργασία ειδικότερα. Έτσι καθώς η τηλεργασία προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στους εργοδότες, καθώς συγκεκριμένα καθήκοντα και εργασίες μπορούν να μεταφερθούν από τους χώρους των επιχειρήσεων και να εκτελεστούν έτσι περισσότερο αποτελεσματικά και με μειωμένο κόστος, την ίδια στιγμή μπορεί να αποβεί εξαιρετικά δυσμενής για ορισμένους εργαζόμενους, λόγω ενδεχόμενης συρρίκνωσης των εργασιακών δικαιωμάτων τους, ψυχολογικής πίεσης και ελλιπούς ρυθμιστικού πλαισίου των εργασιακών σχέσεων.

Η σύνθεση των προτεινόμενων δράσεων στοχεύει ακριβώς να διερευνήσει τους τρόπους εκείνους που θα διατηρήσουν ελκυστική την τηλεργασία, ως μορφή οργάνωσης της εργασίας, για τις επιχειρήσεις και ταυτόχρονα θα την αναδείξουν ως μια ενδιαφέρουσα εναλλακτική δυνατότητα για τους εργαζόμενους που σε ορισμένες περιόδους της ζωής τους θα μπορούσαν να την αξιοποιήσουν για να αντιμετωπίσουν τις πίεσεις για κινητικότητα, που οφείλονται σε διαρθρωτικές αλλαγές ή προσωπικές επιλογές.

Ότι αφορά την διακρατικότητα του έργου η Α.Σ θα αξιοποιήσει θετικές εμπειρίες και καλές πρακτικές μέσα από την συνεργασία της με τα υπόλοιπα μέλη της Ε.Ε με τα οποία συνεργάζεται.

Η ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας διατρέχει το σύνολο των δράσεων του προτεινόμενου Έργου, εξασφαλίζοντας έτσι τη συμβατότητά τους τόσο με τις εθνικές στρατηγικές της ισότητας των δύο φύλων όσο και με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο αντίστοιχο πεδίο.

Η νιοθέτηση της τηλεργασίας και η προσαρμογή της στις ανάγκες των Ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να εξασφαλίσει την επίλυση προβλημάτων που εμφανίζονται τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο των διαδικασιών ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του κλάδου της πληροφορικής.

Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του συντονιστή φορέα κ.Μυριάνθη Κων/νο δεν έχει αναπτυχθεί κάποια έντονη δραστηριότητα ακόμα στον Ν.Αχαΐας.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη: «ΕΥΤΡΟΦΙΑ»

Τίτλος Έργου: «I.F.Q.M. (Innovative – Food Quality Management) : Μηχανισμός για την Υποστήριξη της Προσαρμογής των Εργαζομένων και των Επιχειρήσεων Κλάδου τροφίμων στις διαρθρωτικές αλλαγές που επιβάλλονται από τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ :	<i>Όλη η χώρα</i>
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ. :	<i>Εργαζόμενοι, επιχειρηματίες, στελέχη και επιχειρήσεις του κλάδου τροφίμων</i>
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ :	<i>Γαλλία και Ιταλία</i>

Κεντρικός στόχος του έργου είναι ο καθορισμός του πλαισίου για την προσαρμογή τόσο των εργαζομένων όσο και των επιχειρήσεων του

Κλάδου των τροφίμων στην εισαγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογιών και καινοτόμων πρακτικών έτσι ώστε να έχουμε την πρόοδο του Κλάδου αυτού.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως μέσω της διαφάνειας, κοινωνικής συναίνεσης, συμφωνίας και συνέργιας σε όλα τα στάδια εξέλιξης του Έργου, επίσης από την καταγραφή και ανάλυση απαίτησεων έως την πιλοτική εφαρμογή και τη διάδοση των αποτελεσμάτων και τέλος οι τρόποι δημοσιοποίησης εξασφαλίζουν την πληροφόρηση για το Έργο και για τα αποτελέσματά του και προωθούν τη συμμετοχή άλλων ενδιαφερομένων σε δράσεις του Έργου.

Στα πλαίσια της διακρατικότητας του έργου πραγματοποιείται ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών (μέσω μιας μίας πλατφόρμας ηλεκτρονικής επικοινωνίας), ανταλλαγή στελεχών (θα πραγματοποιηθούν διακρατικές ανταλλαγές επιχειρηματιών και στελεχών αγροτικών εκμεταλλεύσεων και μονάδων παραγωγής), ανταλλαγή μεθοδολογιών και υποδειγμάτων (ανάπτυξη υποδείγματος και εργαλείων Marketing για την προώθηση τοπικών προϊόντων, βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και χαρακτηριστικών για τους επιχειρηματίες και τους εργαζόμενους και επιμόρφωση των αγροτών και των εργαζομένων στις αγρο-βιομηχανικές επιχειρήσεις).

Το έργο εξ αντικειμένου ενσωματώνει σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του την αρχή της ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς ο ίδιος ο κλάδος τροφίμων θέτει τις συνθήκες για το χειρισμό σε αυτό το επίπεδο, αφού παρουσιάζει εξαιρετικά υψηλό βαθμό συμμετοχής των γυναικών (πλέον του 55-60% του δυναμικού των επιχειρήσεων).

Ότι αφορά την ευρύτερη εφαρμογή η Α.Σ. θα καταγράψει, κωδικοποιήσει και θα συνθέσει λειτουργικά την καινοτομία και το νεωτερισμό και θα

χαράξει Τεχνικό Σχέδιο Παρεμβάσεων. Το παραπάνω Σχέδιο θα προταθεί ως συμπληρωματικό εργαλείο για το σχεδιασμό των πολιτικών των Υπουργείων Ανάπτυξης, Γεωργίας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας δεν έχει δραστηριοποιηθεί κάποιος φορέας από τον Ν.Αχαΐας ακόμα. Το κοινό όμως μπορεί να ενημερώνεται μέσω του Internet όπου μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια.

5.7. ΜΕΤΡΟ 4.1: «Συνδυασμός οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»

Το μέτρο αυτό στοχεύει στη συμφιλίωση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής μέσω της ανάπτυξης φιλικών προς την οικογένεια μορφών οργάνωσης της εργασίας (τηλε-εργασία, ευελιξία στο χρόνο εργασίας), στην ισότιμη μεταχείριση των δύο φύλων ότι αφορά την εργασία και την δυνατότητα απορρόφησης των γυναικών που λόγο οικογενειακών υποχρεώσεων είχαν για ένα διάστημα απομακρυνθεί.

Στα πλαίσια αυτού του Μέτρου καμία Α.Σ δεν έχει δημιουργηθεί στην Ελλάδα για να εξυπηρετήσει τους σκοπούς του μέτρου αυτού.

5.8. ΜΕΤΡΟ 4.2: «Ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού»

Το υποπρόγραμμα αναφέρεται στις ίσες επαγγελματικές ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών. Στο μέτρο αυτό για την ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού ενεργοποιούνται τέσσερις Α.Σ. Η μια από αυτές δραστηριοποιείται στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου. Σαν στόχο έχει την προώθηση της ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας στον εργασιακό χώρο και στην ενθάρρυνση της

γυναικείας απασχόλησης σε τομείς της νέας οικονομίας, όπως οι νέες μορφές τουρισμού και η νέα τεχνολογία καθώς επίσης και στην ανάδειξη-διερεύνηση του ζητήματος της αφανούς εργασίας των γυναικών. Οι υπόλοιπες τρεις Α.Σ αφορούν ολόκληρη την Ελλάδα. Από αυτές δραστηριότητα στον Ν.Αχαΐας έχει αναπτύξει η Α.Σ ‘Δίκτυο για την ισότητα ευκαιριών’.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ

ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ”

Τίτλος Έργου: “ΙΣΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Όλη η επικράτεια
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Εργαζόμενες Γυναίκες
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Γαλλία Ιταλία Ισπανία Πορτογαλία

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι η μείωση του επαγγελματικού διαχωρισμού βάσει φύλου, μέσω της εφαρμογής ειδικών ενεργειών για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας στο χώρο της εργασίας, καθώς και την προώθηση γυναικών σε υψηλές θέσεις της επαγγελματικής ιεραρχίας σε επιχειρήσεις τουρισμού. Σημαντικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια παίζει η ανάπτυξη και προώθηση των αναγκαίων θεσμών, μέτρων και κυρίως πρακτικών ίσων ευκαιριών, στο επίπεδο της εθνικής πολιτικής για την ισότητα των ευκαιριών στην εργασία όπως και η προώθηση των πολιτικών αυτών στις επιχειρήσεις.

Η ενεργός συμμετοχή της ομάδας στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται κυρίως στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διάδοση του Έργου με τη συμμετοχή εκπροσώπων από την Πανελλήνια

Ομοσπονδία Εργατών, καθώς και από την συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και της Ένωσης Ελληνίδων Νομικών.

Ότι αφορά την διακρατικότητα του έργου η Ελληνική Αναπτυξιακή Σύμπραξη «Δίκτυο για την Ισότητα των Ευκαιριών» έχει υπογράψει Συμφωνητικό Διακρατικής Συνεργασίας με άλλες τέσσερις αναπτυξιακές συμπράξεις από ισάριθμες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία) συστήνοντας ένα από τα μεγαλύτερα διακρατικά δίκτυα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Κ.Π. Equal σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι κοινές διακρατικές δράσεις περιλαμβάνουν κυρίως την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μέσα από την οργάνωση συναντήσεων και τις ανταλλαγές καταρτιζομένων, επιμορφωτών και τέλος με την οργάνωση εκδηλώσεων (διαλέξεις, συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες).

Η αρχή της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών διατρέχει το σύνολο του έργου και διαφαίνεται από τον σχεδιασμό του προτεινόμενου έργου που αποτελείται κυρίως από γυναίκες με μεγάλη επαγγελματική, κινηματική και προσωπική εμπειρία σε θέματα προώθησης ίσων ευκαιριών. Επίσης διαφαίνεται στη υλοποίηση του προτεινόμενου έργου στην οποία εξασφαλίστηκε η συμμετοχή ευαισθητοποιημένου προσωπικού σε θέματα ίσων ευκαιριών, γεγονός που συντελεί στην αποτελεσματικότερη υλοποίηση του έργου. Ενώ τέλος θα αναπτυχθεί εκπαιδευτικό και πληροφοριακό υλικό που θα διευκολύνει τις γυναίκες εργαζόμενες να ανέλθουν στην επαγγελματική ιεραρχία καθώς θα τις ενισχύει στην καλύτερη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.

Η Α.Σ Δίκτυο για την Ισότητα Ευκαιριών αναπτύσσει δραστηριότητα στον Ν.Αχαΐας και ειδικότερα στην Πάτρα μέσω του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης 01 Πληροφορική Εκπαιδευτική. Ερχόμενη σε επαφή με την υπεύθυνη για το Κοινωνικό Πρόγραμμά κ. Ανδριάνα Κόρδα μας ενημέρωσε πως σκοπός τους είναι να συμβάλλουν στην

μείωση του κάθετου επαγγελματικού διαχωρισμού βάση φύλλου, στην ενίσχυση της ισότητας στον χώρο της εργασίας και στην προώθηση των γυναικών σε υψηλές θέσεις σε επιχειρήσεις του Τουρισμού. Ο ρόλος του κέντρου 01 Πληροφορική Εκπαιδευτική σε αυτή την προσπάθεια είναι κυρίως συμβουλευτικός. Πιο συγκεκριμένα αρχικά γίνεται μια ενημέρωση του κοινού μέσω έντυπου υλικού (φυλλάδια), της τηλεόρασης και ενημερωτικών συνεδρίων, γενικά για το Κοινωνικό Πρόγραμμα Equal αλλά και ειδικότερα για την λειτουργία του Κέντρου. Με αυτόν τον τρόπο ανοίγεται ο δρόμος στα άτομα που ανήκουν στην ομάδα—στόχο να απευθυνθούν στον κατάλληλο φορέα έτσι ώστε να τους βιοηθήσει στην πραγματοποίηση των στόχων τους. Γυναίκες δηλαδή που θέλουν να απορροφηθούν σε επαγγέλματα στον τομέα του Τουρισμού συμβουλεύονται από το υπεύθυνο προσωπικό του Κέντρου 01 Πληροφορική για θέματα που μπορεί να είναι πολύ απλά, όπως π.χ πως θα συντάξουν το βιογραφικό τους αλλά και για θέματα πιο περίπλοκα όπως με ποιον τρόπο θα πρέπει να κινηθούν έτσι ώστε να εξελιχθούν στην δουλεία τους με βάση αυτό που θέλουν να επιτύχουν και γενικότερα πως θα αντιμετωπίσουν τον διαχωρισμό στα επαγγέλματα κυρίως του Τουρισμού (με τα οποία ασχολείται κυρίως η Σύμπραξη).

Αναπτυξιακή Σύμπραξη: “EQUAL-ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ”

Τίτλος Έργου: “ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-EQUALΑΝΔΡΟΜΕΔΑ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Δεν έχει γεωγραφικά όρια
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Γυναίκες
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ολλανδία

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι να επηρεάσει τους φορείς χάραξης εφαρμογής και παρακολούθησης πολιτικών για την ένταξη της ισότητας στην αγορά εργασίας, να ενισχύσει επιχειρήσεις που επιθυμούν να εντάξουν στην οργάνωση και λειτουργία τους τις αρχές ισότητας ευκαιριών και τελικά να υποστηρίξει τις γυναίκες στη διαδικασία αντιμετώπισης του διαχωρισμού στην αγορά εργασίας.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται αφενός από την ταυτότητα των καταστατικών μελών της Αναπτυξιακής Σύμπραξης, την γεωγραφική διασπορά και τέλος από την εμπλοκή και δικτύωση των εταίρων κατά τη φάση σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου.

Για την διακρατικότητα του έργου έχει συναφθεί σύμφωνο διακρατικής συνεργασίας με Αναπτυξιακή Σύμπραξη της Ολλανδίας. Η συμφωνία προβλέπει την από κοινού ανάπτυξη μεθοδολογιών και εργαλείων που θα οδηγήσουν στην ένταξη της ισότητας στις επιχειρήσεις, η οποία θα δοκιμαστεί και στις δύο χώρες και θα προταθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω κοινής βάσης δεδομένων που θα κατασκευάσουν οι εταίροι.

Ότι αφορά της ισότητα ευκαιριών το περιεχόμενο του Έργου επικεντρώνεται σε αυτό τον τομέα. Πιο συγκεκριμένα επιδιώκει την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών σε όλα τα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης των δράσεων.

Το είδος των μελών της Αναπτυξιακής Σύμπραξης και ιδιαίτερα η συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, εξασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή εφαρμογή των πρακτικών και των αποτελεσμάτων του Έργου από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την αγορά εργασίας και την ισότητα των δύο φύλων.

Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΑΘΗΝΑ”

Τίτλος Έργου: “ΑΡΣΗ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ”

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Ελλάδα
ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Α.Σ.:	Γυναίκες Τεχνικοί
ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:	Ολλανδία, Γαλλία

Ο κεντρικός στόχος του έργου είναι να συμβάλει, μέσω των μηχανισμών παρακολούθησης που θα αναπτύξει, των ειδικών πιλοτικών δράσεων που θα εφαρμόσει και της εν γένει εναισθητοποίησης των παραγόντων της αγοράς εργασίας που θα επιδιώξει, στην αύξηση της απασχόλησης των γυναικών στα τεχνικά επαγγέλματα, στην εξάλειψη των προκαταλήψεων που οδηγούν σε φαινόμενα επαγγελματικού διαχωρισμού με βάση το φύλο και στη μείωση του ανοίγματος στις αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών τεχνικών.

Η ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στη διαμόρφωση και εξέλιξη του Έργου διασφαλίζεται καθώς οι αρχικές έρευνες θα αποτυπώσουν αναλυτικά τις απόψεις των γυναικών τεχνικών, οι οποίες και θα ληφθούν σοβαρά υπόψη κατά τη διατύπωση των πρώτων βασικών πορισμάτων και συμπερασμάτων. Επίσης η γνώμη της ομάδας στόχου θα εκφραστεί και θα είναι βαρύνουσα κατά τον προσδιορισμό των ειδικών αναγκών κατάρτισης. Τέλος ο σχεδιασμός, επιστημονικός και τεχνικός, των προγραμμάτων κατάρτισης που θα υλοποιηθούν πιλοτικά προβλέπεται να γίνει, κυρίως, από γυναίκες τεχνικούς.

Μέσα από την διακρατική συνεργασία επιδιώχθηκε η κατάργηση των στερεοτύπων που συνδέονται με το φύλο, ειδικά σε ότι αφορά την απασχόληση των γυναικών στα τεχνικά επαγγέλματα και η διεύρυνση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των γυναικών, με στόχο την καλύτερη

τοποθέτηση και εξέλιξή τους σε (τεχνικές) ειδικότητες, παραδοσιακά κυριαρχούμενες από άνδρες.

Το Έργο αποτελεί ουσιαστικά μια συγκροτημένη παρέμβαση άρσης των ανισοτήτων και ενίσχυσης της απασχολησιμότητας των γυναικών τεχνικών. Η διάσταση της ισότητας θα διατρέχει όλες τις πολιτικές και δράσεις που θα διαμορφωθούν μετά την λεπτομερή ανάλυση και καταγραφή των ανισοτήτων που παρατηρούνται στον κλάδο των γυναικών τεχνικών.

Οι όροι για την ευρύτερη εφαρμογή του Έργου είναι η διασφάλιση του ότι τα λειτουργικά κόστη στην εφαρμογή του Έργου θα είναι χαμηλά συνεπώς τα αποτελέσματα θα μπορούν να αξιοποιηθούν σε ευρεία κλίμακα, με ένα ελάχιστο δυνατό κόστος προσαρμογής, προκειμένου να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά και να θεμελιώσουν νέους θεσμούς και πρακτικές για την καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας. Ακόμα και η επικοινωνιακή δραστηριότητα για την προβολή των στόχων του Έργου θα χρησιμοποιήσει την έννοια των πολλαπλασιαστών με συνέπεια τη λειτουργία της και μετά το πέρας του Έργου χωρίς σημαντικό κόστος. Γι αυτό έχει δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στη διάδοση του Έργου από την αρχή, ώστε από την εφαρμογή του, τα πρώτα θετικά αποτελέσματα να μεταδίδονται «στόμα με στόμα» και εκτός της ομάδας στόχου, λειτουργώντας σαν υπόδειγμα για τη δημιουργία παρόμοιων δομών για αντίστοιχες ομάδες.

Σύμφωνα με την υπεύθυνη για το Equal του συντονιστή φορέα, τον Σύνδεσμο των Ελλήνων Βιομηχάνων έντονη δραστηριότητα έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια αυτής της Σύμπραξης στον Ν.Αττικής, πραγματοποιούνται όμως ενημερωτικά σεμινάρια προς τους πολίτες και τους αρμόδιους φορείς και στον Ν.Αχαΐας.

5.9. ΜΕΤΡΟ 5.1: «Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων áσυλο»

Στα πλαίσια αυτού του μέτρου έχει δημιουργηθεί μια Α.Σ η οποία δεν έχει εφαρμογή στον Ν.Αχαΐας. Οι περιοχές που έχει πρακτική είναι σε γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές, πύλες εισόδου (Κως, Μυτιλήνη, Χίος, Ρόδος, Σύρος, Σάμος, Κρήτη, Αλεξανδρούπολη) καθώς και περιοχές που εμφανίζουν υψηλή συγκέντρωση της Ο.Σ. Στόχος είναι η παροχή ομογενοποιημένου μοντέλου εξειδικευμένων παρεμβάσεων για την παροχή διευκολύνσεων στους αιτούντες áσυλο είτε διαμένουν εντός των Κέντρων Υποδοχής είτε βρίσκονται εκτός αυτών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, τη συστηματοποίηση και αναβάθμιση υπηρεσιών ανθρωπιστικής αρωγής (ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομικής συνδρομής, συμβουλευτικής και πληροφόρησης, εκμάθησης γλώσσας, κ.α), τη διευκόλυνση της πρόσβασης τους στην αγορά εργασίας με την ανάπτυξη δράσεων επαγγελματικής κατάρτισης επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους για την ενδυνάμωση τους τόσο κατά το διάστημα παραμονής τους στην Ελλάδα όσο και σε περιπτώσεις εθελούσιου επαναπατρισμού όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Δράση εμφανίζει και στην Αττική, Θεσ/κη, Κρήτη, σε τρεις Περιφέρειες της χώρας (Μακεδονία- Ν. Αιγαίο- Στ. Ελλάδας), οπού εδώ σαν στόχο έχει την ανάπτυξη δράσεων και την ευρύτερη εφαρμογή καλών πρακτικών και επιτυχημένων συστημάτων, μέσω των οποίων θα δοθεί η δυνατότητα στους φορείς να ενώσουν τις δυνάμεις, την τεχνογνωσία και εμπειρία τους, ώστε να υπάρξει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και να αντιμετωπιστούν, με μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα, τα προβλήματα των αιτούντων áσυλο στην Ελλάδα.

5.10. ΜΕΤΡΟ 6.1: «Ειδικές δράσεις υποστήριξης της Κ.Π. EQUAL»

Το μέτρο αυτό που προβλέπει την παροχή συμβουλών και στήριξης των Α.Σ ώστε να ανταποκριθούν στις τεχνικές προδιαγραφές υλοποίησης των χρηματοδοτούμενων έργων και να βοηθήσουν στην αποτελεσματική λειτουργία των διακρατικών συνεργασιών, όπως το Πρόγραμμα ορίζει, δεν έχει βρει ανταπόκριση στην χώρα μας. Κανένας δηλαδή φορέας στην Ελλάδα δεν έχει κινητοποιηθεί και δεν έχει δραστηριοποιηθεί για την εξυπηρέτηση των στόχων αυτών του μέτρου.

5.11. ΜΕΤΡΟ 6.2: Τεχνική Βοήθεια για τη διοικητική και χρηματοδοτική υποστήριξη της πρωτοβουνλίας»

Το μέτρο αυτό που επιδιώκει μέσω των δράσεων του να κατοχυρωθεί η επαρκής διοικητική υποστήριξη όλων των διαδικασιών προκήρυξης, διαχείρισης και παρακολούθησης του Ε.Π και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των εθνικών αρχών και η ακριβής τήρηση των διατάξεων εφαρμογής δεν έχει αναπτύξει δραστηριότητα στην Ελλάδα. Στα πλαίσια δηλαδή αυτού του μέτρου κανένας φορέας δεν έχει κινητοποιηθεί ακόμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η κοινωνική πρωτοβουλία Equal είναι ένα πρόγραμμα που επιχειρεί να συμβάλει στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου απασχόλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες, λειτουργώντας ταυτόχρονα συμπληρωματικά ως προς τις λοιπές πολιτικές καταπολέμησης των κοινωνικών διακρίσεων.

Στόχος της νέας πρωτοβουλίας είναι η καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και ανισότητας στην αγορά εργασίας, με την προώθηση νέων μέσων και καινοτόμων πρακτικών, μέσα από αναπτυξιακές συμπράξεις στις οποίες εντάσσονται και οι διακρατικές συνεργασίες. Τα ζητήματα της διεύρυνσης και εξασφάλισης της ισότητας ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας, η περιφερειακή και τοπική προσέγγιση των δράσεων, η συμβατότητα των ενεργειών με την ευρωπαϊκή στρατηγική καταπολέμησης των διακρίσεων, αποτελούν κεντρικά συστατικά στοιχεία του περιεχόμενου πολιτικής της κοινωνικής πρωτοβουλίας Equal. Οι συνθήκες όμως που επικρατούν στην ελληνική οικονομία – κοινωνία παιζούν σημαντικό ρόλο για την επίτευξη των στόχων της κοινωνικής αυτής πρωτοβουλίας.

Η αύξηση της απασχόλησης εξαρτάται από τη δυναμική της ελληνικής οικονομίας δηλαδή την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς της. Η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια εμφανίζει μια σταθερή πρόοδο των επιδόσεών της ότι αφορά τις αναπτυξιακές διαδικασίες. Ένα τμήμα της έχει εισέλθει σε διαδικασίες αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού, οι οποίες όμως παραμένουν σχετικά αργές, όσον αφορά τα μεγέθη της παραγωγικότητας της εργασίας, του ρυθμού υποκατάστασης της εργασίας από μηχανές και της παραγωγικότητας του κεφαλαίου. Η διαδικασία εκσυγχρονισμού, πέραν των χαμηλών –σε διεθνή σύγκριση– ρυθμών με τους οποίους πραγματοποιείται, έχει μικρές, προς το παρόν τουλάχιστον, επιπτώσεις

στην παραγωγή, πράγμα το οποίο, εκτός των άλλων μπορεί να αποδοθεί αφενός στην υστέρηση εξ αιτίας των διαδικασιών εκμάθησης των νέων τεχνολογιών και αφετέρου στον απαιτούμενο χρόνο προσαρμογής, οργάνωσης της εργασίας και διοίκησης των επιχειρήσεων.

Η αύξηση της απασχόλησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη βελτίωση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας ορισμένων κλάδων ή επιχειρήσεων των οποίων μάλιστα οι ρυθμοί εκσυγχρονισμού είναι αργοί. Απαιτείται μια στρατηγική, η οποία να γενικεύει τις συνθήκες και το περιβάλλον αύξησης της ανταγωνιστικότητας, για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας, αξιοποιώντας επιτυχείς εμπειρίες. Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να επιδιώκει την υιοθέτηση νέων ευέλικτων τεχνολογιών παραγωγής που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να υπερβούν τις δυσλειτουργίες των παλαιών τεχνικών παραγωγής και να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις απαιτήσεις της ζήτησης. Ακόμα θα πρέπει να επιδιώκει την ανάδειξη νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας, με βάση τον «οριζόντιο συντονισμό» των τμημάτων της επιχείρησης, πράγμα που απαιτεί παράλληλα υψηλότατα επίπεδα ειδίκευσης και μεγαλύτερη ικανότητα των εργαζομένων να ανταποκριθούν σε ποικιλία ευθυνών και εργασιών, επίσης την εφαρμογή νέων οργανωτικών αρχών, που προωθούν την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στις μεταβολές της διεθνούς συγκυρίας, στις απαιτήσεις της ζήτησης, της καινοτομίας και της βελτίωσης της ποιότητας και τέλος την ύπαρξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, που είναι σε θέση να εμπεδώσει νέες πληροφορίες ως προς την εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά της παραγωγής (συνεχής εκμάθηση).

Σε επίπεδο θεσμών, πολιτικών, μηχανισμών, παρά τις θετικές βελτιώσεις των τελευταίων ετών οι οποίες δημιουργούν μια σημαντική βάση εκκίνησης, απομένουν πολλά, -όπως συντονισμός πολιτικών και φορέων, υψηλότερος βαθμός διείσδυσης των φορέων που μεσολαβούν στην

αγορά εργασίας και αύξηση της αποτελεσματικότητας τους, ενδυνάμωση της έρευνας κ.α - ώστε να αμβλύνθουν οι δυσλειτουργίες της ελληνικής αγοράς εργασίας και τα εμπόδια πρόσβασης όλων στην απασχόληση.

Έτσι με βάση την σημερινή κατάσταση της ελληνικής οικονομίας μπορούμε να πούμε πως στην χώρα μας διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις εισόδου της σε μια νέα φάση οικονομικής αύξησης αρκεί να γίνουν οι κατάλληλες στρατηγικές επιλογές του κρατικού τομέα για το είδος και το περιεχόμενο της αναπτυξιακής διαδικασίας συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την αναβάθμιση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Στα πλαίσια της αναπτυξιακής διαδικασίας ανήκει η κοινωνική πρωτοβουλία Equal για τον λόγο αυτό σημαντικό είναι να δούμε σε ποιες προσπάθειες επικεντρώθηκε μέσω των υποπρογραμμάτων και ειδικότερα των μέτρων της, σε ποιους τομείς και με ποιον τρόπο κατάφερε να ξεδιπλώσει τις δραστηριότητές της και ποια είναι τα σημεία αυτά που πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή και να πραγματοποιηθούν πιο συντονισμένες ενέργειες.

Αρχικά το Υποπρόγραμμα 1 «Βελτίωση της Απασχολησιμότητας» μέσα από το πρώτο μέτρο του και σε συνδυασμό με τον σωστό εντοπισμό των πραγματικών αναγκών των επωφελούμενων μπορεί να οδηγήσει στην αντιμετώπιση των δυσκολιών πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας της ομάδας στόχου. Οι προτεινόμενες συνεργασίες προβλέπουν τη συμμετοχή των πλέον αντιπροσωπευτικών φορέων, σε σχέση με την ομάδα στόχο που εκφράζουν ή υποστηρίζουν. Το μέτρο περιέχει σημαντικές καινοτομικές διαστάσεις, τόσο ως προς τους στόχους του όσο και ως προς τις προτεινόμενες ενέργειες.

Εντοπίζουμε ειδικότερα ως καινοτομικά στοιχεία την προώθηση της ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής των αρμόδιων φορέων, της ολοκληρωμένης και πολυδιάστατης εμπλοκής των εργοδοτών (πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση, επιδότηση, εμπλοκή σε όλες τις

φάσεις υλοποίησης κλπ), τη συστηματική αξιολόγηση δομών και υπηρεσιών, τον εξατομικευμένο τρόπο ανάπτυξης των υπηρεσιών, τον συνδυασμό πιλοτικών ενεργειών κατάρτισης με συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες, τη δικτύωση επαγγελματικών φορέων και επιχειρήσεων με στόχο την εναισθητοποίηση, ενημέρωση και συνεργασία και την έμφαση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Επίσης την αξιοποίηση από επιχειρήσεις των πλεονεκτημάτων και κινήτρων που παρέχονται για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης καθώς και για την ουσιαστική ένταξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων στο εργασιακό περιβάλλον. Ειδικότερα στο μέτρο αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση δομών άμβλυνσης των διακρίσεων στην αγορά εργασίας, στη δικτύωση και στην αξιολόγηση των υπηρεσιών. Ακόμα βάση δίνεται στην πολύπλευρη προσέγγιση της δικτύωσης δομών και φορέων στήριξης της απασχόλησης αξιοποιώντας σε μεγάλο βαθμό την υφιστάμενη εμπειρία. Τέλος έμφαση δίνεται στις νέες πηγές απασχόλησης, στην προώθηση εθελοντικών δραστηριοτήτων και στα εξειδικευμένα προγράμματα τοποθετήσεων σε εργασιακούς χώρους για τα ΑΜΕΑ και στην εναισθητοποίηση του εργοδοτικού παράγοντα.

Είναι όμως σημεία που το μέτρο θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές του έτσι ώστε να μπορέσει να πετύχει τους στόχους του. Πιο συγκεκριμένα η ενεργή συμμετοχή των επωφελούμενων σε όλες τις φάσεις υλοποίησης μπορεί να ενταθεί ακόμη περισσότερο εάν στα προγράμματα ενίσχυσης των προσόντων των συμβούλων ή στις πιλοτικές ενέργειες κατάρτισης και απασχόλησης συμβούλων ενταχθούν και άτομα, με υψηλό profile, από τις ίδιες τις ομάδες στόχους. Επίσης να γίνει η διαφοροποίηση με μεγαλύτερη σαφήνεια των επιπέδων ένταξης και επανένταξης, δεδομένου ότι απαιτούνται διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Τέλος σημαντική είναι η δημιουργία κριτηρίων για την πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στήριξης της

απασχόλησης γιατί συμβάλλει στη διασφάλιση του προσδοκώμενου αντίκτυπου σε επίπεδο δράσεων και πολιτικών.

Το δεύτερο μέτρο του υποπρογράμματος 1 παρουσιάζει καινοτομική διάσταση έντονη στις ενέργειες υλοποίησής του. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην τοπική διάσταση της εφαρμογής του μέτρου. Επίσης το μέτρο αυτό δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη πρωτοβουλιών ανάπτυξης συνδικαλιστικής συνείδησης και συμμετοχής αλλοδαπών εργαζομένων σε συνδικάτα και δραστηριότητες συλλογικής οργάνωσης. Ακόμα σημαντικό σημείο για αυτό το μέτρο είναι και η εναισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Οι φορείς υλοποίησης που συμμετέχουν είναι οι πλέον ενδεδειγμένοι και δίνουν τη δυνατότητα σύστασης αναπτυξιακών συμπράξεων που μπορεί να μεγιστοποιήσουν το προσδοκώμενο αντίκτυπο.

Ένα από τα κρίσιμα σημεία για αυτό το μέτρο είναι η κατανομή των πόρων η οποία δεδομένης της διάστασης του προβλήματος που επιχειρεί να αντιμετωπίσει το μέτρο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις εκφράζεται επιφύλαξη σχετικά με την επάρκεια των πόρων για την αποτελεσματική επίτευξη του στόχου. Επίσης σημαντικό για το έργο θα αποτελέσει η οργάνωση κύκλων επιμόρφωσης- εναισθητοποίησης με περιεχόμενο την καταπολέμηση του ρατσισμού-ξενοφοβίας, σε ευρύτερο της Equal πλαίσιο, για φορείς που διαμεσολαβούν στην αγορά εργασίας. Τέλος στο μέτρο αυτό στοιχείο για την επιλεξιμότητα των προτάσεων πρέπει να αποτελέσει εκτός την γεωγραφική περιοχή (εφόσον έχουμε συγκέντρωση ομάδας στόχου κυρίως σε συγκεκριμένες περιοχές) και ο κλάδος απασχόλησης (συγκέντρωση ομάδας στόχου σε συγκεκριμένους κλάδους/ επαγγέλματα π.χ. κατασκευαστικός τομέας).

Το Υποπρόγραμμα 2 «Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος» και ειδικότερα μέσω του πρώτου μέτρου του επιχειρείται, η ενίσχυση του

επιχειρηματικού περιβάλλοντος και η αμβλυνση προβλημάτων συντονισμού που χαρακτηρίζουν τις περισσότερες δομές υποστήριξης επιχειρηματικών δράσεων. Δίνεται ιδιαίτερη διάσταση στη διάχυση της πληροφόρησης και τεχνογνωσίας για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε απομακρυσμένες ορεινές και νησιωτικές περιοχές και στη δημιουργία ανάλογα θέσεων εργασίας. Δημιουργείται έτσι ένα πλαίσιο προώθησης της επιχειρηματικότητας σε περιοχές και τομείς όπου πράγματι υπάρχουν προβλήματα ισότιμης πρόσβασης και ταυτόχρονα αναξιοποίητα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Το μέτρο χαρακτηρίζεται από σημαντικές καινοτομικές προσεγγίσεις ιδιαίτερα στις φάσεις υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης (νέοι μέθοδοι συντονισμού, συγκριτική αξιολόγηση επιδόσεων πολιτικών και μέτρων, δικτύωση για υποστήριξη πολλαπλών κατηγοριών αποκλεισμένων κλπ). Ειδικότερα στο μέτρο αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη δικτύωση για την προώθηση της επιχειρηματικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες, ανάγκες, δυνατότητες καθώς και την εμπειρία και τεχνογνωσία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ακόμα βάση δίνεται στη δημιουργία συστημάτων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των δομών με την ενεργό συμμετοχή των επωφελούμενων και στην μετεξέλιξη των υφιστάμενων μηχανισμών/ δομών σε μόνιμες υπηρεσίες στήριξης πολλαπλών κατηγοριών αποκλεισμένων ομάδων. Τέλος δίνεται έμφαση σε ενέργειες που αξιοποιούν τις δυνατότητες της κοινωνίας της πληροφορίας αυξάνοντας έτσι την προσβασιμότητα ευπαθών κοινωνικά ομάδων και αμβλύνοντας γεωγραφικούς αποκλεισμούς. Συνολικά η ανάλυση και οι προσεγγίσεις του μέτρου αυτού, θέτουν ολοκληρωμένα και πολυδιάστατα τις προϋποθέσεις για επίτευξη των στόχων του και τη δημιουργία ισχυρού αντίκτυπου, γεγονός που ενισχύεται από τον υψηλό βαθμό συμπληρωματικότητας με άλλα μέτρα και πολιτικές, το σαφή

προσανατολισμό που θέτουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και από τον προσδιορισμό των φορέων υλοποίησης και των επωφελούμενων ομάδων.

Το μέτρο αυτό για την ικανοποίηση των στόχων του επιδιώκει την αξιολόγηση συστημάτων/υπηρεσιών/δομών/μηχανισμών, την αξιοποίηση της υφιστάμενης εμπειρίας και την δικτύωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι από το μέτρο αυτό δημιουργείται η ανάγκη του συμβούλου υποστήριξης της επιχειρηματικότητας κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Πρέπει δηλαδή να ενισχυθεί το έργο του συμβούλου επιχειρηματικότητας και να δημιουργηθούν νέες αντίστοιχες θέσεις εργασίας.

Το δεύτερο μέτρο του Υποπρογράμματος δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης της υφιστάμενης εμπειρίας για την ενίσχυση και διασφάλιση της βιωσιμότητας των υφιστάμενων δομών. Δεδομένου ότι ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας έχει πολύ μικρή προϊστορία στην Ελλάδα, καταβάλλεται προσπάθεια στο συγκεκριμένο μέτρο να τεθεί ένα πλαίσιο που εξασφαλίζει βιωσιμότητα στις επιχειρηματικές δράσεις και ενέργειες που θα αναληφθούν στον κοινωνικό τομέα. Ο βασικός προσανατολισμός αφορά συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, τη διασφάλιση βιώσιμων κοινωνικών επιχειρήσεων και τη διαμόρφωση αναβαθμισμένου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Καινοτομικές προσεγγίσεις εντοπίζονται τόσο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε νέους τομείς, στον εντοπισμό νέων ειδικοτήτων και επαγγελμάτων όσο στην ανάπτυξη μεθόδων ελέγχου. Επιπλέον καινοτομικά στοιχεία χαρακτηρίζουν την πιλοτική ενέργεια κατάρτισης σε νέα επαγγέλματα και την προώθηση της μισθωτής και εθελοντικής απασχόλησης σε τομείς κοινωνικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διαμόρφωση αναβαθμισμένου επιχειρηματικού περιβάλλοντος με τη δημιουργία τοπικών δικτύων, τη διασύνδεση ιδιωτικού τομέα, φορέων στήριξης της επιχειρηματικότητας

και εθελοντικών μη κυβερνητικών οργανισμών, την ανάπτυξη καινοτόμων μοντέλων συμβουλευτικής, τη βελτίωση του χρηματοδοτικού πλαισίου και την ευέλικτη λειτουργία του με κατάλληλα, ποικίλα χρηματοδοτικά μέσα. Επίσης βάση δίνεται στη δημιουργία στην ανάδειξη και αναγνώριση νέων επαγγελμάτων. Τέλος φροντίζει για τον εντοπισμό πεδίων που εμφανίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας με ειδικές επιδοτήσεις και εξασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Η εφαρμογή του μέτρου με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, τους προτεινόμενους φορείς υλοποίησης και τις επωφελούμενες ομάδες δίνουν τη δυνατότητα πειραματισμού σ' ένα νέο τομέα με σημαντική προοπτική τοπικής ανάπτυξης και κατά συνέπεια δημιουργίας απασχόλησης.

Το μέτρο αυτό ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δώσει στην αλληλεπίδραση, συμπληρωματικότητα με τα άλλα υποπρογράμματα της κοινωνικής πρωτοβουλίας και κυρίως με αυτό της προσαρμοστικότητας έτσι ώστε να καταφέρει να ενισχύσει τις δράσεις του και να εκπληρώσει τους στόχους του.

Το Υποπρόγραμμα 3, «Προσαρμοστικότητα» με το πρώτο μέτρο ενισχύει αντιλήψεις και εισάγει πρακτικές δια βίου μάθησης αμβλύνοντας διακρίσεις που δυσχεραίνουν την επαγγελματική ανάπτυξη. Οι στόχοι προσδιορίζονται με σαφήνεια, ακρίβεια και ολοκληρωμένο τρόπο. Στην ανάλυση του μέτρου συνεκτιμούνται ιδιαιτερότητες κλάδων, γεωγραφικών περιοχών και εργασιακών χώρων. Επιπλέον υπάρχει προσανατολισμός ενίσχυσης και αποτελεσματικής δικτύωσης των ΜΜΕ. Οι καινοτομικές προσεγγίσεις εντοπίζονται στην χρήση της τεχνολογίας, στη δια βίου μάθηση (πχ. εξ αποστάσεως πιστοποίηση δεξιοτήτων και γνώσεων, νέες παιδαγωγικές εφαρμογές πληροφορικής, διαδίκτυο κ.ά.), στη δημιουργία συστημάτων υποστήριξης ανέργων εντός και εκτός της

επιχειρησης, στην κάλυψη θέσεων εργασίας από ανέργους κατά την περίοδο κατάρτισης εργαζομένων κ.λ.π. Προωθείται η ενεργός συμμετοχή φορέων με ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικών αναπτυξιακών συμπράξεων. Επίσης δυνατότητες του μέτρου για επαγγελματική εξέλιξη μέσω της δια βίου κατάρτισης των εργαζομένων, απόκτηση εργασιακής εμπειρίας των ανέργων, ανάπτυξη δεξιοτήτων ατόμων με επισφαλή θέση στην αγορά εργασίας, επιμόρφωση στελεχών εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων, ως προς τη σημασία της δια βίου μάθησης, μπορεί να αποτελέσουν επιρροή σε θέματα πολιτικής.

Ειδικότερα με το μέτρο αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις καινοτόμες πρακτικές αντιμετώπισης της αδυναμίας των ΜΜΕ να εκπαιδεύσουν τους εργαζομένους και στην ενίσχυση της πρόσβασης των ανέργων-κυρίως από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες- σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, στην υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις καινοτόμων πρακτικών δια βίου μάθησης ως συστατικό στοιχεία των οργανωτικών αλλαγών, στην ενίσχυση της προσβασιμότητας κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην δια βίου εκπαίδευση και απασχόληση με την αξιοποίηση νέων τεχνολογικών εφαρμογών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων. Τέλος ενισχύονται οι πιθανότητες διαπίστωσης και πιστοποίησης (εξ αποστάσεως) επαγγελματικών προσόντων και κατοχύρωσης επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου μέτρου αν και υποστηρίζεται από τη σαφήνεια με την οποία προσδιορίζονται οι ομάδες στόχου, δημιουργούνται επιφυλάξεις για τα αποτελέσματα που θα επιφέρει δεδομένης της υστέρησης της ελληνικής κοινωνίας στο συγκεκριμένο πεδίο (νέες τεχνολογίες/ κοινωνία της πληροφορίας/ νέα οργανωτικά μοντέλα) και την έλλειψη συνειδητοποίησης της σημασίας της δια βίου

εκπαίδευσης από τις επιχειρήσεις αλλά και τους ίδιους τους εργαζόμενους.

Αυτό που θα πρέπει να επιδιώξει το μέτρο αυτό για να επιτύχει τους στόχους της είναι η δημιουργία ομάδων εργοδοτών-εργαζομένων-στελεχών επιχειρήσεων και η επιμόρφωση αυτών για την από κοινού αποδοχή νέων αντιλήψεων αναδιοργάνωσης των επιχειρήσεων ως αποτέλεσμα διαλόγου. Επίσης θα πρέπει να επιδιωχθεί η διευκόλυνση της πρόσβασης γυναικών με επιβαρημένες επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις σε διαδικασίες εκπαίδευσης εξ αποστάσεως και πιστοποίησης δεξιοτήτων, ως στοιχείο προώθησης της ισότητας ευκαιριών. Αυτό μπορεί να αποτελέσει και βασικό κριτήριο επιλεξιμότητας κάποιων προτάσεων.

Το δεύτερο μέτρο του Υποπρογράμματος αξιοποιεί σε μεγάλο βαθμό την εμπειρία υλοποίησης προγραμμάτων που έχουν προηγηθεί (κυρίως Adapt). Συνεκτιμά τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων και δίνει κατευθύνσεις για τις αναπτυξιακές συμπράξεις και τη δικτύωση σε περιφερειακό επίπεδο.

Ειδικότερα μέσα από το μέτρο αυτό αναπτύσσονται πιλοτικές εφαρμογές που άπτονται βασικών σημείων του κοινωνικού διαλόγου (χρόνος εργασίας, οργάνωση εργασίας, απασχόληση/παραγωγικότητα, τηλεργασία κ.ά.). Συνεπώς μπορεί να αποτελέσει πεδίο πειραματισμού για καινοτόμες δράσεις και πρακτικές που μπορούν να οδηγήσουν στην διαμόρφωση πολιτικών. Βασική είναι η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων. Η δυνατότητα διερεύνησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων αυτών των πρακτικών διασφαλίζει, στην περίπτωση ενσωμάτωσής τους σε πολιτικές, την αντιμετώπιση αρνητικών συνεπειών στο ανθρώπινο δυναμικό. Ακόμα σε αυτό το μέτρο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η προώθηση της δικτύωσης των ΜΜΕ με άλλους φορείς σε κλαδικό και τοπικό επίπεδο, η υιοθέτηση ευέλικτων συστημάτων παραγωγής, η

εκπαίδευση στελεχών-εργοδοτών-εργαζομένων, η μεταφορά τεχνογνωσίας και η ανάπτυξη υποστηρικτικών μηχανισμών, ως στοιχεία ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

Σημαντικό στοιχείο στα προσδοκώμενα αποτελέσματα αποτελεί η δυνατότητα προώθησης του κοινωνικού διαλόγου δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα σε ανάγκες ευπαθών κοινωνικά ομάδων για τις οποίες απαιτούνται ευέλικτα συστήματα οργάνωσης της εργασίας. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι δείκτες αποτελεσματικότητας και η αντιπροσωπευτικότητα των αναπτυξιακών συμπράξεων μπορεί να αποτελέσουν στοιχεία αποτελεσματικής υλοποίησης των στόχων του μέτρου. Σε αυτά θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα έτσι ώστε να ενισχυθούν οι προσπάθειες του μέτρου.

Το Υποπρόγραμμα 4, «Ισες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες», με το πρώτο μέτρο αξιοποιεί την υπάρχουσα εμπειρία από την πρωτοβουλία Απασχόληση και την Adapt σχετικά με τις δυνατότητες εισαγωγής νέων μορφών απασχόλησης, τις μορφές οργάνωσης της εργασίας και τις δομές διευκόλυνσης της επαγγελματικής ένταξης των γυναικών (κυρίως δομές φύλαξης παιδιών).

Οι στόχοι του μέτρου προσδιορίζονται με ακριβή και σαφή τρόπο. Ο βασικός προσανατολισμός του, η συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, μέσω φιλικών προς την οικογένεια μορφών οργάνωσης της εργασίας και αναβάθμισης των δεξιοτήτων των γυναικών που έχουν παραμείνει μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός αγοράς εργασίας. Η καινοτομία του μέτρου κυρίως εντοπίζεται στα προτεινόμενα σχήματα συνεργασίας (κλαδικοί, συλλογικοί φορείς, επιχειρήσεις) και στην προσπάθεια ενθάρρυνσης των ΜΜΕ να εφαρμόσουν νέα οργανωτικά σχήματα.

Ειδικότερα με το μέτρο αυτό η προσπάθεια πειραματισμού σε ευέλικτες μορφές οργάνωσης της εργασίας δίνει τη δυνατότητα βελτίωσης της

παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και εναρμόνισης επαγγελματικής-οικογενειακής ζωής με την προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπισθούν θεσμικά πιθανές αρνητικές συνέπειες σχετικά με τα δικαιώματα των εργαζομένων (ασφάλιση, πλήρης απασχόληση, κ.ά.). Ο προσανατολισμός των ΜΜΕ στα παραπάνω, οι οποίες έχουν δυσκολία προσαρμογής, αποτελεί θετική προτεραιότητα. Επιπλέον με το μέτρο αναδεικνύεται το πρόβλημα εφαρμογής θεσμών και επισημαίνεται η αναγκαιότητα εμπλοκής και ουσιαστικής συνεργασίας των επαγγελματικών σωματίων με επιχειρήσεις για τη χρήση εργασιακών δικαιωμάτων που διασφαλίζουν το συνδυασμό οικογενειακής-επαγγελματικής ζωής για άντρες και γυναίκες. Οι επιμορφωτικές διαδικασίες μπορεί να συμβάλουν στην άμβλυνση κοινωνικών στερεοτύπων για την ισότητα στην οικογένεια και την εργασία.

Σημαντικό όμως για το μέτρο είναι η μεγαλύτερη εξειδίκευση, ενίσχυση της καινοτομίας και αξιοποίηση ευρωπαϊκής εμπειρίας για την εκπλήρωση των στόχων του. Ειδικότερα τα σημεία που θα πρέπει να δώσει μεγάλη βαρύτητα το μέτρο για να πετύχει τους στόχους του είναι η αξιοποίηση της υπάρχουσας εμπειρίας από τις προηγούμενες πρωτοβουλίες και η ενίσχυση δομών που έχουν δημιουργηθεί μέσω αυτής. Ακόμα απαραίτητη είναι η ανάπτυξη δράσεων εναισθητοποίησης εργοδοτών, μεγάλων επιχειρήσεων, δικτύων ΜΜΕ, επαγγελματικών ενώσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων συνδυασμού οικογενειακής-επαγγελματικής ζωής και για την δημιουργία υποστηρικτικών υπηρεσιών-δομών (π.χ. δημιουργία Κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών από δίκτυα ΜΜΕ).

Με το δεύτερο μέτρο αξιοποιείται επαρκώς η εμπειρία των πρωτοβουλιών ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ και ADAPT και υπάρχουν σαφείς προσανατολισμοί για ευρύτερη εφαρμογή των δράσεων.

Στο μέτρο περιλαμβάνονται σημαντικά καινοτομικά στοιχεία τα οποία δεν προσανατολίζονται μόνο σε επίπεδο δράσεων αλλά και πολιτικών, όπως η ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση ανώτερων στελεχών σε θέματα ισότητας ευκαιριών και προώθησης της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις υψηλής ευθύνης, η εκπαίδευση εκπαιδευτών, η ενεργοποίηση των επιχειρήσεων και κυρίως των ΜΜΕ για την απασχόληση γυναικών και την επαγγελματική τους εξέλιξη με ίσους όρους.

Ειδικότερα με το μέτρο αυτό αξιοποιούνται επιτυχημένες πρακτικές και προτείνονται καινοτόμες δράσεις για την διασφάλιση της ισότιμης επαγγελματικής εξέλιξης των γυναικών. Η δικτύωση αντιπροσωπευτικών φορέων, η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση στελεχών- διευθυντών που επηρεάζουν τις πολιτικές προσωπικού της επιχείρησης συμβάλλουν στην άρση κοινωνικών στερεοτύπων και τη διασφάλιση της ισότητας στην απασχόληση. Επίσης δίνεται έμφαση στην άμβλυνση του επαγγελματικού διαχωρισμού σε τομείς, κλάδους και θέσεις εργασίας. Αξιοποιούνται οι δυνατότητες νέων οικονομικών κλάδων για την προώθηση της ισότητας (νέες τεχνολογίες, περιβάλλον, κ.ά.) και προωθείται η εκπαίδευση εκπαιδευτών- στελεχών κ.ά.

Οι ενέργειες που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του μέτρου προσανατολίζονται σαφώς στην επιρροή πολιτικών με την προϋπόθεση δημιουργίας αποτελεσματικών αναπτυξιακών συμπράξεων μεταξύ αντιπροσωπευτικών φορέων όπως προτείνονται στο μέτρο. Η προσεκτική δράση προς αυτή την κατεύθυνση είναι το κλειδί για την επίτευξη των στόχων του μέτρου.

Το Υποπρόγραμμα 5 «Αιτούντες άσυλο», με το πρώτο μέτρο δεδομένου ότι υπάρχει σαφής δυσκαμψία έως σήμερα στην υποστήριξη των αιτούντων ασύλων δίνονται κατευθύνσεις για συγκροτημένη παρέμβαση των αρμοδίων φορέων με τρόπο ολοκληρωμένο, στοχεύοντας στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των υφισταμένων κέντρων υποδοχής

καθώς και στην αξιοποίηση ικανών στελεχών για παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών. Έντονη είναι και η σύνδεση του μέτρου με το πρώτο υποπρόγραμμα.

Με το μέτρο αυτό επιχειρείται για πρώτη φορά ολοκληρωμένη και συγκροτημένη παρέμβαση και είναι δύσκολο να υπάρξουν ιδιαίτερες καινοτομικές προσεγγίσεις. Πάντως το μέτρο έχει σχεδιαστεί στην βάση πραγματικών αναγκών. Ειδικότερα με το μέτρο αυτό καταβάλλεται προσπάθεια βελτίωσης του περιβάλλοντος υποδοχής και διαμονής των αιτούντων άσυλο σχετικά με υποδομές στέγασης, συνθήκες υγιεινής, ιατρική φροντίδα κ.ά. Επίσης προωθείται η δημιουργία δομών συμβουλευτικής- πληροφόρησης για την κοινωνική τους ένταξη, η υποστήριξη από εξειδικευμένα στελέχη, η συνεργασία δημόσιων φορέων με εθελοντικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και η συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για τον καλύτερο επαναπατρισμό τους.

Ο τομέας που θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές του αυτό το μέτρο είναι αυτός της επιμόρφωσης και ενασθητοποίησης στελεχών του δημοσίου τομέα έτσι ώστε να βρουν πρόσφορο έδαφος ενέργειες ομαλής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

Τέλος το Υποπρόγραμμα 6 «Τεχνική βοήθεια» με τα δύο μέτρα του προσφέρει βασικά υποστηρικτικά εργαλεία και μέσα παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού, υλοποίησης, αξιολόγησης, διάχυσης, ενσωμάτωσης, προβολής, δημοσιότητας.

Οι προτεινόμενες ενέργειες υποδεικνύουν το σύνολο των δράσεων που είναι απαραίτητες για συνεκτική και ουσιαστική υποστήριξη των σχεδίων και για τη συνεπή υλοποίηση των προγραμμάτων.

Επισημαίνεται, με βάση την εμπειρία από τις πρωτοβουλίες ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ και ADAPT, η σημασία των μελετών – ερευνών, οι οποίες όμως πρέπει να είναι ουσιαστικές, τα δε αποτελέσματά τους να συμβάλλουν με σημαντική προστιθέμενη αξία στη γνώση και κατανόηση των προβλημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει η πρωτοβουλία Equal. Η πρωτοβουλία Equal έρχεται να ενισχύσει με νέες προσεγγίσεις την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση και τις δράσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την αντιμετώπιση της ανισότητας και των διακρίσεων στην αγορά εργασίας. Το εθνικό σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος Equal, αξιοποιώντας σε σημαντικό βαθμό τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν από τα προγράμματα Απασχόληση και Adapt, παρέχει το πλαίσιο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διακρίσεων και ανισοτήτων που χαρακτηρίζουν το σύστημα απασχόλησης στην Ελλάδα. Εντοπίζει τα κρίσιμα προβλήματα της υφιστάμενης κατάστασης και προτείνει μέτρα και ενέργειες, συμβατά με τις αρχές και τις κατευθύνσεις της Equal. Ως σημαντικά προβλήματα θεωρεί την αδυναμία ολοκληρωμένης και ορθολογικής αντιμετώπισης των εμποδίων πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την ελλιπή πληροφόρηση, την μειωμένη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων στις υπάρχουσες υπηρεσίες και προγράμματα, την αναντιστοιχία των προσόντων τους με τις ανάγκες της αγοράς, την αποσπασματικότητα και τον κατακερματισμό των εφαρμοζόμενων μέτρων καθώς και την έλλειψη ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης εργοδοτών-εργαζομένων. Επισημαίνει επίσης, τις δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών τομέων της οικονομίας (κοινωνική οικονομία) και προσανατολίζει τις προτιθέμενες δράσεις ενίσχυσης των πολιτικών και υπηρεσιών για την άρση των εμποδίων πρόσβασης στην απασχόληση.

Τα δυνατά σημεία του σχεδίου του προγράμματος θεωρείται η ολοκληρωμένη στοχοθέτηση που προσπαθεί να περιλάβει το σύνολο των

κοινωνικών ομάδων που αφορά η πρωτοβουλία και να κατευθύνει στις πλέον ενδεδειγμένες ενέργειες για την υποστήριξή τους. Ακόμα η συνεργεία μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων και η συμπληρωματικότητα με αντίστοιχα εθνικά προγράμματα και πολιτικές. Επίσης δυνατό σημείο για το πρόγραμμα είναι και το στοιχείο της καινοτομίας που αποτελεί ένα ιδιαίτερα κρίσιμο σημείο αξιολόγησης των προτάσεων. Τέλος οι κατευθύνσεις για την συγκρότηση, το περιεχόμενο και τον τρόπο λειτουργίας των αναπτυξιακών συμπράξεων και των διακρατικών συνεργασιών. Σημαντική είναι και η προσπάθεια για την εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Είναι βέβαια κάποια σημεία που το Κοινωνικό αυτό Πρόγραμμα θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί έτσι ώστε να καταφέρει ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του.

Τέτοιες ενέργειες είναι η υιοθέτηση ευέλικτων διαδικασιών υλοποίησης των στόχων του, οι οποίες επιτρέπουν τις απαραίτητες προσαρμογές στην περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων τα οποία μπορεί να θέσουν εμπόδια στην εξέλιξη των προγραμμάτων (πχ. αποχώρηση ενός φορέα από την αναπτυξιακή σύμπραξη, είσοδος νέου φορέα κατά την διάρκεια της υλοποίησης, ο οποίος μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του προγράμματος). Ακόμα πρέπει να υπάρχει σαφέστερη συγκεκριμενοποίηση του πλαισίου σύστασης των αναπτυξιακών συμπράξεων στις προτάσεις που πρόκειται να κατατεθούν (πχ προσδιορισμός με σαφήνεια των αρχών και του πλαισίου συνεργασίας των φορέων καθώς και των γενικών και ειδικών στόχων της αναπτυξιακής σύμπραξης, προσδιορισμός των πεδίων δράσης των φορέων, σαφής καταμερισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων, αποσαφήνιση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, εξασφαλίζοντας την ισότιμη συμμετοχή των μικρών φορέων, σαφής προσδιορισμός των διαδικασιών συντονισμού, εσωτερικής παρακολούθησης και αξιολόγησης καθώς και

των εσωτερικών μηχανισμών επικοινωνίας – πληροφόρησης, προώθηση της ενεργούς συμμετοχής των επωφελούμενων σε όλα τα επίπεδα της αναπτυξιακής σύμπραξης). Σημαντική είναι η διαμόρφωση συγκεκριμένου ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου, για την διάχυση και ενσωμάτωση στις πολιτικές, καλών πρακτικών και θετικών αποτελεσμάτων. Επίσης πρέπει να υπάρξει ενίσχυση της προσπάθειας συστηματοποίησης των ερευνητικών δεδομένων και διαδικασιών. Ουσιαστική πρέπει να είναι η αξιολόγηση των προτεινόμενων ερευνών και να υπάρξουν καινοτομικές προσεγγίσεις στις ερευνητικές διαδικασίες με νέες ενεργητικές μεθόδους (πχ. για τη μελέτη «βιωμάτων, εμπειριών, στάσεων και συμπεριφορών»). Τέλος σημαντική είναι και η εκτίμηση του ειδικού βάρους των αναπτυξιακών συμπράξεων σε σχέση με τη δυνατότητα επιρροής και διαμόρφωσης πολιτικών.

Βλέπουμε λοιπόν πως το κοινωνικό πρόγραμμα Equal με τους στόχους του και τις προτεινόμενες δράσεις του φιλοδοξεί να παρέμβει καταλυτικά στην αντιμετώπιση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας. Η παρέμβαση αυτή περιορίζεται από τα αρνητικά χαρακτηριστικά, προβλήματα, δυσλειτουργίες της ελληνικές αγοράς εργασίας και κοινωνίας με συνέπεια να δημιουργούνται ορισμένες επιφυλάξεις για την εκπλήρωση των στόχων της Equal. Η συντονισμένη, συστηματική και ουσιαστική δραστηριοποίηση των φορέων υλοποίησης και η δημιουργία σειράς δικλείδων ασφαλείας – διαδικασίες- κριτήρια- προδιαγραφές, μπορούν να συμβάλουν για την επιτυχή μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη δηλαδή από το σχεδιασμό στην υλοποίηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Α.Σ ‘ΠΙΡΑΣΙΝΗ ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΑ’, ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΕΔΕΩΝ,
e-mail:teliko.or@otenet.gr
2. Α.Σ ‘ΔΙΚΤΥΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ’, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΣΟΣ,
e-mail:hellas@uhcci.gr
3. Α.Σ ‘ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ’, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, e-mail:equal@eetaa.gr
4. Α.Σ ‘ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ’, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ
5. Α.Σ ‘ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ’, ΔΙΑΛΙΚΑΣΙΑ Α.Ε,
e-mail:info@diadikasia.gr
6. Α.Σ ‘NEMESIS’, ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ, e-mail:nemesis.as.gr
7. Α.Σ ‘ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ’, ΟΠΑΠ Α.Ε,
e-mail:equalopap-sybraxi@otenet.gr
8. Α.Σ ‘ΣΥΝΕΡΓΙΑ’, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΨΥΧΙΚΗΣ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΩΝ, e-mail:synergy@mypep.gr
9. Α.Σ ‘ΠΕΙΡΑΝ- ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ’, ΜΕΝΤΩΡ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ Α.Ε, e-mail:peiran@mentor.gr
10. Α.Σ ‘ΠΡΩΤΕΑΣ’, ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
e-mail:equalike@otenet.gr
11. Α.Σ ‘ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞ
ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΕΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΜΜΕ’, ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ,
e-mail:equal@kekgsvee.gr
12. Α.Σ ‘ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ’,
ΔΕΛΤΑ SINGULAR- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε, e-mail:myrian@deltasingular.gr
13. Α.Σ ‘ΕΥΤΡΟΦΙΑ’, Α.Ε ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, e-mail:info@etat.gr
14. Α.Σ ‘ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ’, ΕΡΓΟΝ ΚΕΚ, 01
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ, e-mail:ergonkek@otenet.gr
15. Α.Σ ‘EQUAL –ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ’, ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ,
e-mail:equal@kethi.gr
16. Α.Σ ‘ΑΘΗΝΑ’, ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ’,
e-mail:bardani@fgi.org.gr
17. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ(Equal) ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΣ», ΑΘΗΝΑ 2001
18. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
«ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
EQUAL».
19. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, ΓΕΝΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ. ΕΙΔΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Κ.Π EQUAL, ΑΘΗΝΑ 2001
20. ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ EQUAL,

<http://europa.eu.int/comm/employment.social/equal/data/document/transnatquidegr.pdf>

21. ΟΑΕΔ ΠΑΤΡΩΝ

22. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

